

partiumi KÖZLÖNY

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS LAPJA

XXIV. ÉVFOLYAM
3. SZÁM

2014.
DECEMBER 2.

28 OLDAL
Ára 2 lej

ISSN 1583-5782

JEGYZŐKÖNYV,

mely felvételre 2014. május 23-án Nagyváradon,
az Egyházkerületi Székház Dísztermében,
a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Közgyűlésén

Jelen vannak: Csúry István püspök, dr. Varga Attila főgondnok, Lukács József főjegyző, Tolnay István presbiteri főjegyző, Fazakas Sándor aljegyző, Tatár Miklós presbiteri aljegyző, Dénes István Lukács generális direktor;

Varga Károly, Kovács Sándor, Nagy Sándor, Rákosi Jenő, Mikló Ferenc, Módi József, Fazakas Csaba, Szónyi Levente, Bogdán Zsolt esperesek, Vicsai János, Csúry Miklós, dr. Kürti László, Bódi Kálmán, Venter Miklós, ifj. Pataki Károly egyházmegyei főgondnokok;

Gellén Sándor, ifj. Tolnay István, Bara László, Boros István, Baracsi Levente, Czapp István, Lucza István egyházmegyei lelkészi főjegyzők, Rácz Ervin póttag (Király Lajos helyett); Halász György, Gáti Dezső, Oláh József, Szilágyi Péter, Bíró Zoltán, Gergely István, Tóth András egyházmegyei presbiteri főjegyzők;

Bak László (Sipos István helyett), Székely Zsolt, Ecsedi Árpád, Képiró Gyula, Keresztúri Sándor, Máthé Róbert, Higved János, Pakulár István, Papp Zsolt (Pakulár Julianna helyett), Gál Sándor, Székely István, Kovács Gyula, Balázs János Dénes, Csernák Béla, Szatmári G. Elemér, Herdeán Gyöngyi (Földesy Márta helyett), Filep Attila, Mikló István Boldizsár, Gavruca Nagy Emese, Dénes József, Papp József, Szűcs András Ottó, Fehérváry Gyula, Püspök Sándor Csaba, Nagy Mihály, Szilágyi Zoltán lelkészi küldöttek;

Pozán Edit, Varga Imre (Nagy József helyett), Tar András, Fülöp József (Gyapai Sándor helyett), Hajdú Sándor, Szabó Károly, Bűcs Attila, Bódi Irma (Török Ferenc helyett), Garnai Sándor, Dani Éva, Somogyi Berta, Kincses Imre, Vizaknai Zoltán, Vincze János presbiteri küldöttek.

Tanácskozási joggal jelen vannak: Szilágyi Zoltán katekétikai előadó, Fenesi Tibor jogtanácsos, Kánya Zsolt ifjúsági előadó, Orosz Ottília zenei előadó, Szabó Zsuzsanna iskolaigazgató, Farkas Zsolt, Salánki Lóránt, Antal János, Wagner Erik, Szűcs Éva előadótanácsosok, Máthé Edith jogtanácsos, Forró László kórházmissziós tanácsos, Boga

Kis Mária nőszövetségi elnök, Kerekes József fegyelmi bizottsági elnök.

Hiányoznak: Székely Csaba és Demjén Attila egyházmegyei főgondnokok, Oláh Mihály lelkészi főjegyző, Elekes Gyula és László Kálmán (igazoltan) presbiteri főjegyzők; Korda Zoltán, Futó Ferencz, Szigeti Ferenc, Kovácsné Papp Ibolya, Mike Zoltán, Kiss Miklós lelkészi küldöttek; Bessenyei Károly, Balogh Sándor, Kovács Jenő, Borsi Attila, Lakatos Bálint, Czaholi Tibor, Fiók Imre, Darabont Sándor, Barabás Imre, Hurguj György, Csáky Barna, Rummel József, Bara Lajos, Fekete Károly presbiteri küldöttek, dr. Pásztori Kupán István, a PTI képviselője; tanácskozási joggal: Szilágyi Éva és Bara Lajos iskolaigazgatók, Vinczéné Pálfi Judit előadó-tanácsos, Dezső László, a PTI ifjúsági képviselője, János-Szatmári Szabolcs, a PKE rektora, Vetési László szórványmissziói előadó, valamint Emődi Tamás műszaki előadó.

Szám: 1/2014

Igehirdetés – Kánya Zsolt Attila

Kánya Zsolt ifjúsági előadó hirdet Isten Igéjét Lukács evangéliuma 5, 1-7 alapján. Mitől lesz az ember eredményes vagy eredménytelen? Mit ér az emberi tudás? – teszi fel a kérdést. Péter tudja, mikor kell kivetni a hálót, hova kell beveznie – azonban a Jézus tudása más. Péternek rá kell jönnie, hogy nem tud mindent, mert a munkálkodása sikertelen.

Vannak olyan pillanatok, amikor nincs semmi a hálóban. Mikor lehetek sikeres lelkész, szülő, presbiter? Tévedünk, ha azt hisszük, Jézus nélkül is boldogulni fogunk. Péternek is rá kell döbennie arra, hogy valakit kihagyott a számításból. Pedig ismeri Jézust, tudja, hogy ő Isten Fia.

Vajon a lelképásztorok, gyülekezeti tagok nem ismerik az Istent? Dehogyan, de nem jutnak el addig a felismerésig, hogy a munkában is az ő segítségét kérik! Ezért sokszor hiábavaló a kínlás. Ilyenkor érdemes feltenni a kérdést: hol rontottam el? Miért nem sikerült?

Itt megtörténik a csoda. Péternek hite van, követi Jézus parancsait. Így lehet siker a siker-telenségből.

Így kell nekünk is megélnünk azt, hogy Krisztus szolgálja vagyunk. Bár szakadozzon a mi hálónk is minden munkánkban!

Szám: 2/2014

Tárgy: Számbavétel, hitelesítők kijelölése.

Csúry István püspök köszönti a megjelenőket, megköszönve Kánya Zsolt igehirdetését. Megkéri Lukács József főjegyzőt, hogy vegye számba a jelenlévőket, és jelöljön ki a jegyzőkönyv hitelesítésére két személyt.

Megállapítást nyer, hogy a 108 szavazati joggal bíró tagból jelen van 80, a tanácskozási joggal bíró tagok közül jelen van 10. A Közgyűlés a 475/2014-es számú meghívóval (1. számú melléklet) szabályosan hívatott össze és határozatképes. A jegyzőkönyv hitelesítésére Szónyi Leventét és Kincses Imrét jelölik ki.

– Tudomásul szolgál –

Szám: 3/2014

Tárgy: Közgyűlés megnyitása – Varga Attila főgondnok (2. számú melléklet)

Főgondnok beszédében Európa jövőjéről szólva felhívja a figyelmet arra, hogy az európai egység nem az Európai Unióval kezdődött, hanem Jézus Krisztussal, nem anyagi érdekekkel, hanem spirituális közösséggel. A keresztyénység Európa első és évszázadokig sikeres integrációs ereje, forrása, tényezője. Az európai szellemi, kulturális, civilizációs egysége akkor kezdett megbomlani, amikor eltávolodott a keresztyén értékektől. Ezért fontos egyházunk megújulásának szükségességéről is beszélni, de „önmagunk revíziójáról” is. Jó munkát és eredményes együttműködést kíván a Közgyűlés tagjainak.

– Tudomásul szolgál –

Szám: 4/2014

Tárgy: A 2013. december 6-iki Közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése – Lukács József főjegyző

Lukács József főjegyző felolvassa az előző ülés jegyzőkönyvének határozatait.

Közgyűlés egyöntetűen elfogadja a Közgyűlés 2013. december 6-i ülésének jegyzőkönyvét.

Szám: 5/2014

Tárgy: Napirend elfogadása – Csűrű István püspök

Csűrű István püspök ismerteti az ülés napirendjét. Kérdezi, van-e valakinek még napirendi javaslata.

Farkas Zsolt kéri, hogy vegyék fel a napirendre a minősített gyülekezetek besorolásának elfogadását.

Mikló István Boldizsár kéri, hogy a tervbe vett új egyházkerületi székház ügyét ne az ülés végén tárgyalják, hanem lehetőleg az ülés elején, hogy alaposan lehessen megvitatni ezt a nagy horderejű kérdést.

Püspök egyetért a felvetéssel, és a Közgyűlés jóváhagyását kéri, hogy közvetlenül a püspöki bejelentések után tárgyalhassák a székház tervét.

Közgyűlés a kiegészítésekkel együtt egyhangúlag elfogadja a napirendet.

Szám: 6/2014

Tárgy: Püspöki jelentés – Csűrű István püspök

Püspök az elhangzott igazhirdetésre utalva elmondja, hogy Krisztus parancsát követve sokszor „evezzük a mélyre”, rengeteg eredményt lehet látni egyházkerületünkben, és így elmondhatjuk, hogy szakadozik a háló. Sok mindent sikerült elérni az eltelt esztendőben, és az Isten megáldja az emberi igyekezetet. Ez pedig az ember lelkében mindenekelőtt hálaadást szül. Krisztus azt mondta a tanítványoknak, hogy nagyobbakat fognak cselekedni, mint amit tőle láttak. Ezért nem csak azon kell gondolkodni, hogy mit értünk el, s miért csak eddig jutottunk, mert diagnosztizáló egyházból gyógyító egyházzá kell válnunk. El kell kezdeni halászni, és hálásnak kell lenni amiatt, hogy hallgatva Isten szavára mertünk kimenni, és örvendezni kell a tele háló miatt. Istenre nézve, rá hallgatva kell hogy rendezzük, és olykor átrendezzük az életünket. Erre utal a Szentírás a héber SÜB és a görög *metanoia* igével.

A *metanoia* azonban a *katariszis* kell, hogy kövesse. A hálót feldozgató ember munkájára mondják, hogy *kataridzo* – ami pontosan azt érzékelteti, hogy az elkezdett munkát folytatni

kell akkor is, ha már van eredmény. Egyházkerületünk gyülekezetei ezt az Isten felé forduló, katartikus életet akarják élni.

Arra kell gondolni szüntelenül, hogy nagyobbra is képesek vagyunk. Ezeket a növekvő gondokat úgy kell felvállalni, mint akik tudják, hogy Jézus Krisztus akarata az, hogy Szentlelkével betöltse életünket.

Ezek mellett elszomorítóak a számadatok, hiszen 155.942 lélekkel zártuk a 2013-as esztendőt, 2185 lélekkel lettünk kevesebbek. Még szomorúbb, hogy mindössze 938 házasságkötés volt, ezeknek pedig szinte fele vegyes házasság. Az Érmelléki, a Bihari és a Somlyói Egyházmegye még kivételt képez, Temesváron pedig a legrosszabb az arány (2:24).

Kevesebben vagyunk, de ebben az állapotban is többre vagyunk képesek. Jézus megjelenik és TESZ értünk.

Felsorolja az eltelt időszakban elhunyt lelkipásztorok neveit: Kádár Miklós, Göncki Gábor, Száldobágyi József, Máté László, Szűcs Béla, Higgyed István, Nyeste János, Bálint István, Koszorús Ferenc. Közgyűlés egy perc néma csenddel emlékezik rájuk.

Ezt követően felolvassa a nyugdíjba vonult lelkipásztorok névsorát: Sipos István, Kulcsár Erzsébet, Bartha Sándor, Kovács Ferenc, Bogdán János, Gellért Gyula, Mátyás Árpád, Csillag Péter.

Elmondja, hogy amikor belenézett nap-tárába, akkor látott pár dolgot, amit feltétlenül szeretne megosztani a Közgyűléssel. Minde- nekelőtt az imahetek jelentőségét emelné ki, mert az imaheteknek súlya van minden gyülekezetben, ezért nagyon fontos, hogy mindenütt megtartsák.

Kellemes élményekkel gazdagodott Récsén (Szilágy megye), ahol az építészeti szépség mellett a gyülekezeti élet is hálára ad alkalmat.

A kisgyülekezeteket szívesen látogatta, így járt Sándorhomokon, Nyüveden, Kiszántón. Kötődése a kisgyülekezetekhez onnan fakad, hogy maga is egy kicsi gyülekezetben szolgál. De megfordult Poklostelken, Albison, Zerénden, Apátiban, Szilágyfőkeresztúron, Szalárdon, Avasújváron, Székelyhídon, Óvárban; több alkalommal járt Hadadon, ahol a templom sorsát szíven hordozza. Tudja, hogy ez a gyülekezet akar istentiszteleti helyet.

Járt nagyobb gyülekezetekben is: Szalacson, Vedresábrányban, Bósházán, Batizon, Gyantán, Valkón, Hosszúmezőn.

A gyülekezeti kapcsolatokat építve szolgált az Erdélyi Egyházkerületben.

Említésre méltó a nőszövetségi közgyűlés, valamint az ifjúság, amelynek egy része igen elevennek látszik.

Tovább folyt a külföldi szervezetekkel a kapcsolatépítés (HEKS, GAW, Moersi Diakónia, valamint az írországi presbiterianusok, akik meg is hívták közgyűlésükre).

A Generális Konvent nevében ő ment Kanadába előmozdítani a Diaszpóra Közösség megszületését. A kanadai együttlétnek nagyon pozitív eredményei voltak.

Minden eredményt és eseményt nem is tudna felsorolni, de az egyházkerület kiadott egy könyvecskét, amelybe minden munkatárs írt egy rövid összefoglalót, és amelyből látni lehet, hogy mennyi minden történt az elmúlt időszakban.

Megköszöni a figyelmet, és megkérdezi, hogy van-e valakinek kérdése vagy hozzáfűznie- valója az elmondottakhoz.

Varga Károly esperes hozzáteszi, hogy kiemelendő még az egyházmegyék vizitációja is.

Közgyűlés egyhangúlag elfogadja a püspöki jelentést.

Szám: 7/2014

Tárgy: Az új Egyházkerületi Székház tervének ismertetése – Farkas Zsolt előadótanácsos

Farkas Zsolt köszönti Némethy László mérnök urat, aki az új egyházkerületi székház tervét készítette, és kéri, hogy ha szakmai kérdések merülnek fel, akkor a mérnökhöz intézzék. Előadótanácsos részletesen ismerteti a tervet, kivétítőn mutatva be az épület alapterületét. A telek alapterülete 700 négyzetméter, vásárlási értéke 175 000 euró. Az épületben helyet kap az Igazgatótanácsi Hivatal, a Püspöki Hivatal, ide költözhet az egyházkerületi nyomda.

Az előterjesztést követően, mivel senkinek nincsenek szakmai kérdései Némethy László felé, előadótanácsos kéri a terv elfogadását.

Mikló István Boldizsár és Szatmári G. Elemér ellenszavazata, valamint egy tartózkodás mellett Közgyűlés a tervet elfogadja és elrendeli végrehajtását.

Szám: 8/2014.

Tárgy: Közigazgatási jelentés – Farkas Zsolt közigazgatási előadótanácsos (3. számú melléklet).

Az egyházmegyék statisztikai ismertetése után a közigazgatási előadótanácsos ismerteti az egyházmegyék által felterjesztett, minősítésre ajánlott gyülekezetek névsorát.

Máté Róbert lelkipásztor kifejti, hogy ő nemmel szavaz, mert szigorúnak és igazságtalannak tartja a minősítési kritériumokat.

Farkas Zsolt válaszában elmondja, hogy a minősítés feltételeit elfogadta a közgyűlés.

Közgyűlés két nem szavazat és egy tartózkodás mellett elfogadja az egyházmegyék előterjesztését a minősített gyülekezetek tárgyában.

Szám: 9/2014.

Tárgy: Lelkésztovábbképző - Farkas Zsolt közigazgatási előadótanácsos.

Az előterjesztésben előadótanácsos ismerteti a képzés módját és szabályait, valamint az első továbbképző programját.

Tolnai István világi főjegyző bejelent, hogy a vallásánrok továbbképzését is megszervezi a PKE.

Püskös Sándor Csaba azt kérdezi, hogy miként történik a továbbképzés nyilvántartása? Farkas Zsolt válaszában elmondja, hogy a nyilvántartás a közigazgatási ügyosztályra tartozik.

Szilágyi Zoltán lelkipásztor az iránt érdeklődik, hogy a Királyhágómelléken szolgáló lelkipásztorok részt vehetnek-e az EREK által szervezett továbbképzéseken?

Képiró Gyula az iránt érdeklődik, hogy miért van felső korhatár, hiszen ez igazságtalan; ha van egy szabály, akkor az vonatkozzon mindenkire.

Fazakas Csaba ajánlja az érdeklődőknek, hogy tanulmányozzák a továbbképző szabályzatát, és minden felvetődő kérdésre választ kapnak.

A lelkipásztorok továbbképzésére vonatkozó előterjesztést két nem szavazat és egy tartózkodás mellett Közgyűlés elfogadja.

Szám: 10/2014.

Tárgy: A közigazgatási ellenőrző bizottság jelentése – Varga Károly esperes (4. számú melléklet).

Varga Károly elmondja, hogy a vizsgálat során mindent rendben találtak, az iratokat szabályszerűen iktatják és osztályozzák.

Közgyűlés egyhangúlag elfogadja a közigazgatási ellenőrző bizottság jelentését.

Szám: 11/2014.

Tárgy: Gazdasági jelentés – Salánki Lóránt előadó tanácsos (5. számú melléklet).

Előadó tanácsos kiegészítve az elektronikus úton kiküldött jelentését elmondja, hogy a 2013-as évben elég jól teljesített az egyházkerület. Az eredmények ugyan önmagukban nem elegendőek, de az általános gazdasági-pénzügyi környezetet tekintve figyelemre méltó az a kiszámíthatóság, ami az egyházkerületi költségvetés velejárója immár az elmúlt két-három évben.

A tavalyi évben a működési feltételeket tekintve a megvalósítás 22%-al nagyobb lett a tervezettnél, ami főleg a pályázati és támogatási összegekből, valamint az egyházmegyéi Generális Konvent felé irányuló befizetéseiből, nem utolsósorban a különböző térítések növekedéséből származott.

Az ehhez kapcsolódó kiadások követték a tervezetet, a többforrásból pedig 300.000 lejt meghaladó beruházásokat tudunk végezni, így alakult ki a 34.000 lejes éves pozitív eredmény, ami a működési kiadásokat illeti.

Az ingatlan-eladás nyomán jött létre a 400.000 lejt meghaladó rendkívüli eredmény,

az ebből származó összeg célirányos felhasználásáig banki lekötés formájában hasznosul.

Előadó tanácsos kéri jelentésének elfogadását.

Közgyűlés egyhangúlag elfogadja a gazdasági jelentést.

Szám: 12/2014.

Tárgy: A gazdasági ellenőrző bizottság jelentése – Varga Imre elnök (6. számú melléklet).

Közgyűlés egyhangúlag elfogadja a gazdasági ellenőrző bizottság jelentését.

Szám: 13/2014.

Tárgy: Missziói jelentés – Dénes István Lukács generális direktor (7. számú melléklet)

Közgyűlés egyhangúlag elfogadja a missziói jelentést.

Szám: 14/2014.

Tárgy: Nőszövetségi jelentés – Boga Kis Mária elnök (8. számú melléklet).

Közgyűlés egyhangúlag elfogadja a nőszövetségi jelentést.

Szám: 15/2014.

Tárgy: Ifjúsági jelentés – Kánya Zsolt Attila szakelőadó (9. számú melléklet).

Közgyűlés egyhangúlag elfogadja az ifjúsági jelentést.

Szám: 16/2014.

Tárgy: Katekétikai jelentés – Szilágyi Zoltán katekétikai előadó (10. számú melléklet).

Közgyűlés egyhangúlag elfogadja a katekétikai jelentést.

Szám: 17/2014.

Tárgy: Tanügyi jelentés – Szűcs Éva szakelőadó (11. számú melléklet).

Az egyházkerületi közoktatási intézményekről szóló részletes jelentés után Szűcs Éva előadó tanácsos örömmel számol be arról, hogy a Partiumi Keresztény Egyetem ösztől új szakkal, a diakónia szakkal bővül.

Tolnai István főjegyző hozzászólásában elmondja, hogy a Partiumi Keresztény Egyetem diáklétszáma elérte az ezret. Beszél az egyetemi infrastruktúra fejlesztési terveiről, az ezzel kapcsolatos sürgős teendőkről. Örömmel állapítja meg, hogy az idén is több mint négyszázan végeznek az egyházkerület által ala-

pított első önálló, magyar nyelvű egyetemen. Istennek legyen hála mindezért. Az eddig végzett több mint négyezer szakember életén pedig gazdag áldás legyen.

Közgyűlés egyhangúlag elfogadja a tanügyi jelentést.

Szám: 18/2014.

Tárgy: A kiadói és sajtóosztály jelentése – Wagner Erik előadó tanácsos (12. számú melléklet)

Előadó tanácsos az elmúlt esztendő egyházközületi kiadványait mutatja be.

A hozzászólások rendjén Varga Károly esperes hiányolja, hogy a Harangszó szerkesztéséből kimaradt a Lélek csendje rovat. Ajánlana, hogy visszakerüljön a rovatok közé.

Wagner Erik elmondja, hogy a Harangszóban továbbra is vannak áhítatok, csupán több szerzőt vontak be a munkába, és a cím változott meg.

Venter Miklós szerint elvárható lett volna, hogy a régi szerkesztőknek megköszönjék a munkáját. Hiányolja, hogy a Presbiteri Szövetségnek nincs külön oldala a Harangszóban.

Püskös azt kérdezi, hogyan lehetne presbiteri oldal a Harangszóban, ha ígértük ellenére eddig semmilyen anyagot nem küldtek be? Lehet-e így számonkérés? – kérdezi.

Kiadói- és Sajtóosztály jelentését.

Szám: 19/2014.

Tárgy: Református kórházról szóló jelentés – Forró László előadó tanácsos (13. számú melléklet).

Szilágyi Péter elmondja, hogy Romániában is teret hódít a járóbeteg-ellátás, ezt nem lehet figyelmen kívül hagyni. Továbbá javasolja, hogy betegszállításra egy helikopter-leszállót is tervezzenek.

Közgyűlés egyhangúlag elfogadja a református kórházról szóló jelentést.

Szám: 20/2014.

Tárgy: Külsügyi és ökumenikus osztály jelentése – Antal János előadó tanácsos (14. számú melléklet).

Közgyűlés egyhangúlag elfogadja a külsügyi jelentést.

Szám: 21/2014.

Tárgy: A jogtanácsos jelentése – Máthé Edith jogtanácsos (15. számú melléklet).

Közgyűlés egyhangúlag elfogadja a jogi jelentést.

Szám: 22/2014.

Tárgy: A Presbiteri Szövetség jelentése – Venter Miklós (16. számú melléklet).

Közyűlés egyhangúlag elfogadja a Presbiteri Szövetség jelentését.

Szám: 23/2014.

Tárgy: Az Átvilágító Bizottság jelentése – Püsök Sándor Csaba elnök (17. számú melléklet).

Közyűlés egyhangúlag elfogadja az Átvilágító Bizottság jelentését.

Szám: 24/2014

Tárgy: A műszaki előadó jelentése – Emódi Tamás műszaki előadó (18. számú melléklet).

Közyűlés egyhangúlag elfogadja a műszaki előadó jelentését.

Szám: 25/2014.

Tárgy: A zenei előadó jelentése – Orosz Otilia zenei előadó (19. számú melléklet).

Közyűlés egyhangúlag elfogadja a zenei előadó jelentését.

Szám: 26/2014.

Tárgy: Lelkészerkezleti jelentés – Szász Bálint Róbert elnök (20. számú melléklet).

Közyűlés egyhangúlag elfogadja a lelkeszerkezleti jelentését.

Szám: 27/2014.

Tárgy: Beérkezett kérések, javaslatok – Farkas Zsolt előadótanácsos.

Szám: 27/a/2014.

Tárgy: Az Érmelléki Református Egyházmegye kérése

Az Érmelléki Református Egyházmegye a Közyűlés jóváhagyását kéri, hogy a tulajdonában levő 17 ár földterületet eladja 10.000 lejes áron, és az épülő Esperesi Hivatal telke mellett vásároljon 3 ár területet 15.000 lej értékben a 161/2014-es számú egyházmegyei felterjesztés szerint.

Közyűlés egyhangúlag jóváhagyja, hogy az Érmelléki Református Egyházmegye eladja 17 ár területét, és 3 ár földet vásároljon az épülő Esperesi Hivatal mellett.

Szám: 27/b/2014.

Tárgy: A Szigetfalui Református Egyházközség kérése

A Szigetfalui Református Egyházközség jogosult több, mint 22,5 ha föld visszaigénylésére, amit jelen pillanatban egy szlovák gazdálkodó koncesszióba kapott a polgármesteri hivaltól 99 évre. Az egyházközség 5 ha szigetfalui szántóját és a klopódiai 10 ha szántóját szintén a vállalkozó munkálja. A gazdálkodó hajlandó lemondani a koncesszióról, ha ő veheti meg a földeket. A presbitérium, bár zsarolásnak tartja, eladná a földet. Ezért kéri Közyűléstől a 15 hektár föld eladását, hogy helyébe máshol vásároljanak 15 ha földet.

Közyűlés egy tartózkodás mellett elfogadja, hogy a Szigetfalui Református Egyházközség eladja 15 ha földjét, hogy helyette más helyen 15 ha földterületet vásároljon.

Szám: 27/c/2014.

Tárgy: A Szaniszlói Református Egyházközség kérése

A Szaniszlói Egyházközség 0,07 ha terület eladását kéri. A telket a helyi önkormányzat vásárolná meg parkosítás céljából. Az 15 000 lejes eladási összegből a parókia központi fűtését szándékoznak megoldani.

Közyűlés egyhangúlag jóváhagyja a Szaniszlói Református Egyházközség 16/2014 számú felterjesztése szerint a 0,07 ha terület eladását.

Szám: 27/d/2014.

Tárgy: Kulcsár Árpád értarcsai lelképásztor kérése

Kulcsár Árpád értarcsai lelképásztor tanulmányi szabadságának (2014. augusztus 1–2015. július 31) jóváhagyását kéri. Debreceni diákként a Kampeni teológián (Hollandia) kívánja folytatni tanulmányait.

Kulcsár Árpád lelképásztor tanulmányi szabadságát 2014. augusztus 1 – 2015. július 31 között egyhangúlag jóváhagyja Közyűlés.

Szám: 27/e/2014.

Tárgy: A Szatmárnémeti-Láncos Református Egyházközség kérése

A Szatmárnémeti-Láncos Református Egyházközség az adományként kapott, Szatmárnémeti Deportatii utca 27. szám alatti ingatlanának eladásának jóváhagyását kéri.

Közyűlés egy tartózkodás mellett elfogadja, hogy a Szatmárnémeti-Láncos Egyházközség eladja a Szatmárnémeti Deportatii utca 27. szám alatti adományba kapott ingatlanát.

Szám: 27/f/2014.

Tárgy: A Nagyszántói Református Egyházközség kérése

A Nagyszántói Református Egyházközség 13 ha földterület megvásárlásához kéri Közyűlés utólagos jóváhagyását 5/2014 számú felterjesztésében. A telekből 12 ha szántó, egy hektár terület tanya.

Közyűlés egyhangúlag jóváhagyja, hogy a Nagyszántói Református Egyházközség 13 ha telket vásároljon.

Szám: 27/g/2014.

Tárgy: A Nagyszalontai Református Egyházközség kérése

A Nagyszalontai Református Egyházközség új iskolát építene. Három kéréssel fordul a főtiszteletű Közyűléshez:

1. Egyházközség – lebontás céljából – megvásárolná a saját telkén levő könyvtár épületét.

2. Lebontaná a Bocskai utcai volt tanítói lakást.

3. Lebontaná a Bocskai Óvoda épületét.

Egyházközség főgondnoka részletes tájékoztatást ad az adott helyzetről. 1948 után az Egyházközség telkeire az állam épített. A telek az egyházközségé, az épület nem. Ezért szükséges a lebontás.

Közyűlés két tartózkodással elfogadja, hogy a Nagyszalontai Református Egyházközség lebontás céljából megvásárolja a könyvtár épületét, lebontsa a volt tanítói lakást és a Bocskai Óvoda épületét.

Szám: 27/h/2014.

Tárgy: A Nagyvárad-Rogériuszi Református Egyházközség kérése

Nagyvárad-Rogériuszi Református Egyházközség a tulajdonában levő 3 szobás tömbházlakás eladásának jóváhagyását kéri. Az eladásból befolyó összeget az egyházi központ építésének folytatására fordítaná.

Közyűlés egy tartózkodás mellett elfogadja, hogy a Nagyvárad-Rogériuszi Református Egyházközség eladja 3 szobás rogeriuszi tömbházlakását, a befolyó összeget pedig egyházi központ építésére fordítsa.

Több tárgy nem lévén, Csúry István püspök a közyűlést áldással berekeszti.

K. m. f.

CSÚRY ISTVÁN
püspök

VARGA ATTILA
főgondnok

LUKÁCS JÓZSEF
főjegyző

TOLNAY ISTVÁN
főjegyző

Hitelesítők:

SZŐNYI LEVENTE

KINCSES IMRE

1. számú melléklet

KIRÁLYHAGOMELLEKI REFORMÁTUS
EGYHÁZKERÜLET IGAZGATÓTANÁCSI
HIVATALA
Szám: 425/2014.

A Királyhágómelléki Református
Egyházkerület Közgyűlési Tagjainak
Szék- és Lakóhelyükön

MEGHÍVÓ

Tisztelettel értesítjük, hogy a Királyhágómelléki Református Egyházkerület rendes közgyűlésére 2014 május 23-án, délelőtt 10 órai kezdettel kerül sor az Egyházkerületi Székház dísztermében.

Napirenden szerepelnek:

1. Igehirdetés – Kánya Zsolt Attila szakelőadó
2. A közgyűlés megnyitása – Varga Attila főgondnok
3. Püspöki jelentés – Csúry István püspök
4. Közigazgatási jelentés – Farkas Zsolt előadótanácsos
 - A közigazgatási Ellenőrző Bizottság jelentése – Varga Attila főgondnok-elnök

5. Gazdasági jelentés – Salánki Lóránt előadótanácsos

· A Gazdasági Ellenőrző Bizottság jelentése – Varga Imre elnök

6. Missziói jelentés – Dénes István Lukács generális direktor és Vinczéné Pálfi Judit előadótanácsos

· Nőszövetségi jelentés – Bogya Kis Mária elnök

· Ifjúsági jelentés – Kánya Zsolt Attila szakelőadó

7. Katekétikai jelentés – Szilágyi Zoltán katekétikai előadó

8. A Tanügyi és Katekétikai Ügyosztály jelentése – Szűcs Éva szakelőadó

9. A Kiadói- és Sajtóosztály jelentése – Wagner Erik előadótanácsos

10. A református kórházról szóló jelentés – Forró László előadótanácsos

11. A Külügyi és Ökumenikus Osztály jelentése – Antal János előadótanácsos

12. A jogtanácsos jelentése – Máthé Edith jogtanácsos

13. A műszaki előadó jelentése – Emödi Tamás műszaki előadó

14. A zenei előadó jelentése – Orosz Otilia zenei előadó

15. A Presbiteri Szövetség jelentése – László Kálmán elnök

16. Lelkészerkezeti jelentés – Szász Bálint Róbert elnök

17. Átvilágítási jelentés – Püskök Sándor Csaba elnök

18. Egyházkerületi Székház építésének terve – Farkas Zsolt előadótanácsos

19. Beérkezett kérések, indítványok, javaslatok.

Ebédszünet

Külön is felhívjuk az esperesek figyelmét, hogy amennyiben szükséges, feltétlenül gondoskodjanak a póttagok behívásáról.

Isten áldását kérve életükre, szeretettel küldjük üdvözlötünket.

Nagyvárad, 2014. április 11.

CSÚRY ISTVÁN DR. VARGA ATTILA
püspök főgondnok

2. számú melléklet

Főtiszteletű Püspök úr!
Főtiszteletű Közgyűlés!

Ebben a felfokozott várakozásokkal teli állapotban, mikor kérdések és kétségek sora fogalmazódik meg Európa jelene és jövője, intézményi egysége vagy széttagoltsága vonatkozásában, talán érdemes vagy éppen szükséges nekünk, itt és most, Jézus és Európa, keresztyénység és Európa viszonyát is megvizsgálni.

Látásból ez a múltat idéző, sőt múltba forduló megközelítésnek tűnhet, valójában éppenséggel a jövő egy lehetséges (talán egyetlen lehetséges) megközelítése, kérdésfelvetése és válasza.

Jézus és Európa, illetve a keresztyénység és Európa viszonya nemcsak reális, de aktuális is, különösen, ha arra gondolunk, hogy Európa szellemiségét, kulturális identitását, erkölcsi normarendszerét és nemzedékek hosszú során kialakított életfelfogását jelentős mértékben a keresztyénység határozta meg. Egy ausztrál szociológus, John Carrol kultúr-antropológiai kutatásainak eredményeképpen arra a következtetésre jutott, hogy „Nyugaton egyetlen ember tud mindent a létezésről. Csak egyvalaki tárta fel a mélységeit. A nyugati kultúra Homérosztól napjainkig tartó hosszú történetében Jézustól tanulhatunk a legtöbbet az énről. (...) Jézus a nyugati világ szellemi atyja.”

Ebből kellene kiindulnunk, illetve abból a felismerésből, hogy az európai egység nem a Szén- és Acélközösséggel, nem az Európai Gazdasági Közösséggel, még csak nem is az Európai Unióval kezdődött, hanem Jézus Krisztussal, ráadásul, míg az előbbieknél az alapja az anyagi, gazdasági érdekközösség, ez

Köszöntő beszéd

utóbbi, a krisztusi egység szellemi, spirituális és értékközösséget jelent. A keresztyénység Európa első és évszázadokig sikeres integrációs ereje, forrása, tényezője. Az európai szellemi, kulturális, civilizációs egysége, akkor kezdett megbomlani, amikor eltávolodott a keresztyén értékektől.

Az, hogy Európában, az európaisággal, vagy még általánosabban a nyugati civilizációval gond és baj van, az nem a mai idők felismerése, legfeljebb a válság jelei felerősödtek, nyilvánvalóbbá váltak. Valójában már a XX. század 30-as éveiben, felelősen gondolkodók kifejezték aggodalmaikat. Egy kevésbé ismert német anyanyelvű, de a francia Tudományos Akadémia tagja, atomfizikus mondta ebben a korszakban: „Az ember az egeknek erősségeivel a kezében és a poklok ürességeivel a szívében áll a XX-ik század piederésztlánjén.”

Ugyanakkor drámái az a tényszerű megállapítás is miszerint napjainkban a keresztyén Európa, szociológiai értelemben, társadalmi valóságként nem létezik. Kultúrtörténeti fogalomról van szó. A kérdés tehát az, hogy a keresztyén értékek Európája létezik-e még, meg lehet-e ezt menteni?

Thomas Mann figyelmeztetésére vált megállapítása ma is érvényes: „Az európai kultúrának az egyik oszlopa, amely nélkül tartósan fenn nem maradhat és életharcát győzelmesen meg nem vívhatná: a keresztyénység!”

Ugyanakkor mintha a felejtés, a kollektív amnézia állapotában lennénk, hiszen elfordulunk legfontosabb, öazonosságunkat meghatározó szellemi és erkölcsi értékeinktől, akkor, amikor a keresztyéniségtől fordulunk el. Erre is figyelmeztetett bennünket még 1936-ból a neves filozófus, Edmund Husserl, amikor azt

mondta, hogy az „az európai krízis a magát megtévesztő racionalizmusban gyökerezik. A felvilágosodás kori racionalizmus eltévelyedés, amely oda torkollott, hogy manapság az ember elviselhetetlen módon nincsen tisztában saját létével és végtelen feladataival.”

Ők még emlékeztek Goethe örökérvényűnek vélt kijelentésére, miszerint „A keresztyénység magasztosságán és erkölcsi kultúráján, úgy ahogy az evangéliumokban fénylik és ragyog, nem juthat túl az emberi szellem.” Túl nem is jutott, csak éppen elfordult tőle, megkérdőjelezte vagy megtagadta, miközben ezt mérhetetlen önhiúságában fejlődésnek, továbblépésnek élt meg. Valójában azonban a túlzott szekularizáció, az alázat nélküli, önistenítő racionalitás a gőgös fölülényt, az önteltséget és az elidegenedettséget, az egyén magányosságát, magáramaradottságát, hitehagyottságát, „Jézus-nélküliséget” és félelmét eredményezte.

Mennyire távol kerültünk attól a Németh László-i axiómától miszerint „A minőség azáltal, hogy van, győzni fog.” Hol vagyunk ma ettől, amikor a minőség-nélküliség, a közép-szerűség alatti szint kultuszát tapasztalhatjuk!

Igaz és érvényes ma is a Példabeszédek Könyvének kijelentése, hogy „amikor nincsen mennyei látás, akkor a nép elvadul.”

Úgy vélem, mindenképpen érdemes ezen elgondolkodni, és mindebben nem csak a kifelé irányuló jogos bírálatot látni, de „magunk revízióját” is, az Egyház, református, magyar egyházunk megújulásának szükségességét is, azt, hogy válaszokat kell találnunk és adjunk a kor kihívásaira.

DR. VARGA ATTILA
főgondnok

3. számú melléklet

Közigazgatási jelentés

Főtiszteletű Közgyűlés!

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület 2013. esztendőjét is Isten iránti hálával tekinthetjük. Sokszor megbizonyosodott, hogy Isten a maga gondviselő erejével ma is vezeti az övét, még akkor is, amikor emberi gonoszságok vagy éppen politikai játszmák hátráltatják az előmenetelt. Nehéz megtanulni és talán még nehezebb elfogadni, hogy kegyelemből élünk és minden kétséget kizáróan az énekkel együtt vallhatjuk: Istenre bízom magamat, magamban nem bízhatom. Mégis, el kell ismerjük, hiszen egyre láthatóbbá válik, hogy a világi gondolkodás és módszerek beszívárognak egyházunk életébe is, ezekkel a mércékkel mérjük és döntjük el, hogy mivel érdemes foglalkozni és mivel nem. Csakhogy a Krisztus követőit az kell megkülönböztessen a világtól, hogy más az értékrendjük. Nem lehet és az egyházban nem szabad mindent kizárólag gazdasági szempontból nézni, mert nem gazdasági vállalkozás a Krisztus teste. Reformációra büszke egyházunknak ma is vissza kell térni naponta a forráshoz és meglátni, hogy Isten foglalkozni akar az emberrel, aki annak ellenére, hogy eltért Tőle, Jézus Krisztus által újra megtalálhatta. Az Egyház elsőrendű üzenete, hogy Jézus által megtaláltak vagyunk, de hogy az üzenet célba érhesse, nagy a mai Krisztus-hirdetők felelőssége. Közigazgatási szempontból tekintve elmondható, hogy ezzel a felelősséggel – a számok tükrében – nem mindig számolunk.

Az a tény, hogy Isten, Jézus Krisztus által, megtalálta az embert, soha nem szabad egy rajtunk kívül álló jelenség legyen, hiszen az Úr bevon bennünket ebbe a munkába. A jelentésem első részében arról szeretnék szólni, hogy a legtöbb lelkipásztor és presbitérium megérti küldetésének fontosságát és szolgálatában ez láthatóvá is válik. Persze a jó hír nem mindig olyan érdekes, mint a rossz, mégis igaz, hogy fölényben vannak azok a példák, amelyek a gyülekezeti munkának az eredményeiről beszélnek. Felsorolni ezeket nem lehet, hiszen biztos valami kimaradna, mégis fontos visszajelölni és köszönetet mondani mindazoknak a lelkészeknek és gyülekezeteknek, ahol akár fizikai, akár lelki szempontból előmenetelről lehet beszámolni. Egyházi struktúráinkban, ahol a gyülekezeteknek szava van, fontos, hogy a közösségben milyen az élet, hiszen ez nagyon meghatározza az egész kerületnek a megítélését. Isten áldása legyen mindazokon, aki ezt is szem előtt akarják tartani.

279 anyaegyházköztségben összesen 278 teljes állású lelkipásztor teljesít szolgálatot. Jelen pillanatban a teljes egyházkerületben 21 anyaegyházköztségnek nincs önálló lelkipásztor. Ebből mintegy nyolc olyan egyházközség van, amelyek nem életképes, vagyis leány-, illetve szórányegyházközséggé kell alakuljon. Mégis fennmarad tizenhárom gyülekezet, ame-

lyek csak egy kisebb kategóriában lévő, vagyis kezdő lelkipásztori fizetést tudnak biztosítani. A helyzet kialakulásának az oka, hogy több lelkész nyugdíjba vonult az elmúlt esztendőben és a gyülekezeti mozgások azt eredményezték, hogy a kicsi gyülekezetek maradtak lelkipásztor nélkül. A helyzetet javítani fog a végzős lelkipásztorok kihelyezése, illetve a most szolgálatban lévő gyakornokok mozgása, azonban előreláthatóan kialakul egy olyan jelenség, amellyel már most gondolni kell. Az elkövetkezendő időszakban folyamatosan sor kerül az idősebb lelkészek nyugdíjba vonulására, ami azt jelenti, hogy több végzős teológusra lesz szükségünk. Az előzetes számításokra alapozva, a KRE Igazgatótanácsa jóváhagyta, hogy már az idei esztendőben több, szám szerint tíz lelkézi helyet hirdessünk meg a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben. A cél természetesen nem lehet az, hogy minden gyülekezetbe, még ha nem képes eltartani a lelkipásztorát, akkor is lelkézi állást tartunk fel, ezért egy másfajta számításra és stratégiára is szükség van. Egyházkerületünk elsődleges célja, hogy ameddig csak lehetőség van rá a lelkipásztori állás megmaradjon. Szívügyünk, ugyanakkor meggyőződésünk, hogy a közösség sokkal erősebb lehet, ha van lelkipásztor. Azonban van egy bizonyos pont, ahol már emberileg tekintve nem lehet harcolni a természet erőivel szemben, csak ha Krisztus szól. A népesség fogyása megával hozta a falvak elnéptelenedését és kiöregedését. Saját erőből képtelenné válik az öfenntartásra, külső segítségre szorul, de ennek is a mértéke csak növekedni tud. Ezért egy nagyon egyszerű és megfontolt szóránysztratégiának a kidolgozásába fogtunk, amelyhez sikerült külföldi támogatókat szerezni. Hangsúlyozni kívánom, hogy nem cél az önálló gyülekezetek feladása, a stratégia csupán egy szükséges válasz a kialakult helyzetre. Azokban a közösségekben, ahol a lelkézi állás fenntartása lehetetlennek bizonyul, szóránnyköröket hozunk létre, ami azt jelenti, hogy több települést összekapcsolva, a megfelelő infrastrukturális feltételeket előteremtve biztosítjuk tovább a lelkek gondozását. Ez a két lépés: egyfelől több hely a teológián, más felől a szóránnykörök kialakítása biztosítja, hogy a gyülekezeti tagok gondozása illetve a lelkipásztori állások fenntartása ne legyen veszélyben.

Ugyanakkor 2012-ben a magyarországi kongruát már sikerült úgy leosztani, hogy a legnagyobb szükséglet látó gyülekezetek nagyobb arányban részesültek ebből. Ezt az elvet 2013-ban és az idén is fenntartjuk. Ugyanakkor az Egyházkerület lehetőségeihez mérten támogatni kívánja a lelkipásztori családokat (lelkészgyerek utaztatási program), ugyanakkor lobbis tevékenysége által minél több forrást szerezni a nehezebb sorsú közösségeknek.

Mindezek a tevékenységek bizonyára segítik a problémák kezelését, de ezen a pon-

ton említést kell tenni arról is, amit egyszerűen a kis és nagy gyülekezetek viszonyaként említenék. Sajnos egyre hangsúlyosabban folyik a mutogatás és a részgazságok hangoztatása a közösségek között. Kisgyülekezet vádja általában, hogy nincs meg a szükséges forrás a fizetés biztosításához, a nagy gyülekezet reakciója, hogy sok a szolgálat, több a munka és ezért nagyobb javadalmaztatás jár. Persze mindkettőben van igazság, de nem lenne szabad egyiket kijátszani a másik ellen. Erre tekintve két megoldási javaslatom van, ami azért csak javaslat, mert a megegyezéshez elsősorban higgadságra és szeretetnek van szükség a felek között, parancsszóra nem működhet. Az első egyben szerintem a rosszabb – lehetőség a szolgálatok arányában, 60-80%-os lelkézi állások létrehozása, ahol az odaérkező lelkipásztor tudja, hogy kevesebb a dolga, foglalkozhat szabadidejében más, a lelkipásztori hivatással összeegyeztethető munkával, ami az egzisztenciájának a biztosítását jelenti. Jelzem, erre is vannak már most jó és kevésbé jó példák. A második lehetőség, a már több jelentésben is hangoztatott egymás terhet hordoztatás elv életbe ültetése. A nagy gyülekezet engedje, sőt kérje a kisebb gyülekezet lelkészét különböző szolgálatok elvégzésre, amelynek fejében fizetés kiegészítést kínál fel. A sok munka terhe csökkenne, a kevesebb szolgálattal rendelkező lelkipásztor léte biztosabb lenne. Ennek érdekében már ezzel a jelentéssel is bátorítom akár a kicsi akár a nagy gyülekezeteket, jelentkezzenek a közigazgatási ügyosztálynál, hogy együtt találjunk megoldást.

Egyházkerületünk a 2014. esztendővel kezdődően sokkal nagyobb hangsúlyt kíván fektetni az egyházmegyékkel, illetve a gyülekezetekkel való kapcsolattartásra és együttműködésre. Ismételtelen a felszínre kerülnek olyan egyházi gondok, kérdések, amelyek ha időben megfelelő válaszokra találnak könnyen orvosolhatóak. Természetesen ehhez szükséges az, hogy az egyházmegyék és a gyülekezetek bizalommal fordulhassanak az egyházkerület felé és a hivatali kapcsolódási pontokon túl meg erősödjének a szolgatársi, baráti együttműködések is. Az elmúlt esztendőben sok negatív példával szembesülhettünk egyházi életünkben, amelynek az igazi oka mindig visszavezethető addig, hogy a kellő időben nem történt hathatós beavatkozás, illetve segítségnyújtás a gyülekezetnek, egyházmegyének. Ezek egy adott ponton túl kezelhetetlenek, amelyek csak nagy áldozatok árán találnak megoldásra. De miért kellene eljutni egészen eddig?

Egyházkerületünk vezető tanácsa az idén elkezdte az egyházmegyék és ezzel párhuzamosan a gyülekezetek vizitációját. Egyházmegyei vizitációkra az utóbbi évtizedekben nem került sor, viszont haszna és eredménye, a már megtörtént vizitációk tükrében, nyilvánvaló. Mind egyik egyházmegyei vizitáció az illető megye lelkipásztori karával való találkozással zárul,

ahol szabadon lehet beszélgetni azokról a kérdésekről, amelyek a gyülekezetek mindennapi életében felmerülnek. Jó tanácsok, sok esetben kritikák, építő jellegű észrevételek is megfogalmazódnak, amelyek nagyon hasznosak a jövőkép kialakításában. A vizitáció célja a hivatalok adminisztrációjának, életének, szolgálatának áttekintésén túl, hogy megszülessen és idővel megerősödhessen az az érzés, hogy nincs magára hagyva senki ebben a kerületben, akarjuk érezni és érteni azokat a gondolatokat, amelyek sokszor akadályként megjelennek akár a szolgálatok kárára vagy a lelkipástor megkezdéséhez vezethet, időben megelőzve a bajt. Minden gond megoldása elsősorban annak ki-beszélésével kezdődhet, így ez a kezdeményezés alkalmat ad arra, hogy problémáinkat együttes erővel megoldjuk, amely által hiteles és vonzó egyházi arculatot lehet kialakítani a gyülekezeti tagjaink irányába is. 2015 végéig szeretnénk minden egyházmegyébe eljutni, minden esperessel és lelkipásttorral találkozni, egymás hite által erősödni. Bizunk abban, hogy Isten megáldja ezt a szolgálatot is.

Közigazgatási jelentésben szólni kívánok a lelkipástorok továbbképzéséről is. A tavalyi jelentésből kiténik, hogy a lelki építkezés terén sikerült kidolgozni egy olyan lelkipástor továbbképző stratégiát, amely sokkal inkább odafigyel arra, hogy a lelkipástoroknak lehetőségük legyen a feltöltődésre. Az idén ez fejlődött, létrejött a két Romániai Református Egyházkerület között az OLTT (Országos Lelekipástor Továbbképző Tanfolyam). Minden lelkipástornak Kánon által meghatározott kötelezése a továbbképzőkön való részvétel. Ennek biztosítása érdekében minden esztendőben kiadásra kerül az OLTT által akkreditált képzések füzeté, amelyből minden lelkipástor eldöntheti, hogy melyiken kíván részt venni. Öt év alatt összesen ötven kreditpontot kell összegyűjteni, ahhoz, hogy fizetési sávokat lehessen lépni, illetve gyülekezetet lehessen váltani. A képzés költségeihez egy pályázaton keresztül az Egyházkerület is hozzájárul. A fennmaradó rész gyülekezeti, illetve saját forrásból áll össze.

A következő részben a lélekszám illetve népmozgalmi adatokat mutatom be:

Kimutatás az egyházkerület lélekszámáról egyházmegyékre lebontva

Egyházmegye	Lélekszám
Nagybányai Egyházmegye	16.174
Szatmári Egyházmegye	20.419
Nagykárolyi Egyházmegye	16.517
Érmelléki Egyházmegye	21.223
Bihari Egyházmegye	30.723
Aradi Egyházmegye	5.746
Temesvári Egyházmegye	6.240
Szilágysomlyói Egyházmegye	18.658
Zilahai Egyházmegye	20.242
Összesen:	155.942

Kimutatás az egyházkerület lélekszámának alakulásáról egybevetve az előző esztendő egyházmegyei adataival

	LÉLEKSZÁM									
	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Nagybányai	18.894	18.429	17.947	17.670	17.601	17.020	16.890	16.681	16.432	16.174
Szatmári	25.240	24.716	24.181	23.621	23.206	23.402	22.579	22.104	20.654	20.419
Nagykárolyi	18.656	18.373	18.087	17.746	17.643	17.457	17.113	17.169	16.783	16.517
Érmelléki	23.875	22.664	22.525	22.121	21.480	21.336	23.173	21.548	21.259	21.223
Bihari	40.117	38.346	38.445	37.119	36.204	34.416	33.341	33.096	31.582	30.723
Aradi	6.858	6.754	6.492	6.350	6.369	6.023	6.118	5.895	5.820	5.746
Temesvári	6.914	6.310	6.603	6.494	6.273	6.306	6.245	6.063	6.232	6.240
Szilágysomlyói	21.049	20.738	20.425	20.358	20.211	19.856	19.298	19.032	18.859	18.658
Zilahai	22.229	22.138	21.963	21.660	21.630	21.336	21.160	20.694	20.506	20.242
Összesen	183.832	178.468	176.668	173.139	170.617	167.152	165.917	162.282	158.127	155.942

Kimutatás az egyházkerület lélekszámának alakulásáról egybevetve az előző esztendő egyházmegyei adatokkal

	Lélekszám		Különbözet
	2012.	2013.	
Nagybányai	16.432	16.174	-258
Szatmári	20.654	20.419	-235
Nagykárolyi	16.783	16.517	-266
Érmelléki	21.259	21.223	-36
Bihari	31.582	30.723	-859
Aradi	5.820	5.746	-74
Temesvári	6.232	6.240	8
Szilágysomlyói	18.859	18.658	-201
Zilahai	20.506	20.242	-264
Összesen	158.127	155.942	-2.185

Kimutatás a házasságkötések számának alakulásáról

	Házasságkötés		Különbözet
	2012.	2013.	
Nagybányai	41	53	94
Szatmári	68	92	160
Nagykárolyi	40	56	96
Érmelléki	65	46	111
Bihari	103	77	180
Aradi	15	17	32
Temesvári	2	24	26
Szilágysomlyói	96	29	125
Zilahai	76	38	114
Összesen	506	432	938

Kimutatás az egyházkerület lélekszámáról egybevetve az előző esztendő egyházmegyei adatokkal

	Lélekszám		Különbözet
	2012.	2013.	
Nagybányai	16.432	16.174	-258
Szatmári	20.654	20.419	-235
Nagykárolyi	16.783	16.517	-266
Érmelléki	21.259	21.223	-36
Bihari	31.582	30.723	-859
Aradi	5.820	5.746	-74
Temesvári	6.232	6.240	8
Szilágysomlyói	18.859	18.658	-201
Zilahai	20.506	20.242	-264
Összesen	158.127	155.942	-2.185

Kimutatás az egyházkerület természetes szaporulat/apadásáról

	Keresztelés Temetés szap./ap.		
	2012.	2013.	Különbözet
Nagybányai	99	272	-173
Szatmári	316	533	-217
Nagykárolyi	132	308	-176
Érmelléki	245	492	-247
Bihari	425	938	-513
Aradi	61	208	-147
Temesvári	38	156	-118
Szilágysomlyói	166	278	-112
Zilahai	169	322	-153
Összesen	1651	3.507	-1.856

Természetes szaporulat/apadás

	Természetes szaporulat/apadás			
	2010.	2011.	2012.	2013.
Nagybányai	-203	-166	-160	-173
Szatmári	-244	-146	-216	-217
Nagykárolyi	-162	-144	-181	-176
Érmelléki	-197	-276	-289	-247
Bihari	-509	-424	-475	-513
Aradi	-122	-143	-133	-147
Temesvári	-175	-161	-150	-118
Szilágysomlyói	-139	-97	-130	-112
Zilahai	-144	-130	-80	-153
Összesen	-1895	-1.687	-1.814	-1.856

Az egyházkerület elhunyt lelkipástorai:

Ny. Kádár Miklós - Nagybánya-Óváros (Nagybányai Egyházmegye)
Ny. Göncki Gábor - Csengerbagos (Nagykárolyi Egyházmegye)
Ny. Száldobágyi József - Asszonyvására (Érmelléki Egyházmegye)
Ny. Máté László - Várasfenes (Bihari Egyházmegye)
Ny. Szűcs Béla - Ant (Bihari Egyházmegye)
Ny. Dr. Higyed István - Lugos (Temesvári Egyházmegye)
Nyeste János - Zsombolya (Temesvári Egyházmegye)
Bálint István - Nagybodófalva (Temesvári Egyházmegye)
Ny. Koszorus Ferenc - Ipp (Szilágysomlyói Egyházmegye)

Az egyházkerület nyugalmazott lelkipásztorai:

Név	Utolsó szolgálati hely
Sipos István	Máramarosziget (Nagybányai Egyházmegye)
Kulcsár Erzsébet	Vetés (Szatmári Egyházmegye)
Bartha Sándor	Hirip (Szatmári Egyházmegye)
Kovács Ferenc	Szatmárhegy (Szatmári Egyházmegye)
Bogdán János	Bogdánd (Nagykarolyi Egyházmegye)
Gellért Gyula	Bihardiószeg (Érmelléki Egyházmegye)
Mátyás Árpád	Csokaly (Érmelléki Egyházmegye)
Csillag Péter	Ördögkút-Cigányi (Zilahai Egyházmegye)

A következőkben az esperesi jelentések egyházmegyére és gyülekezeteire vonatkozó ajánlásait foglalom össze.

BIHAR. Az esperes az imahét üzenetét felmutatva tartja lehetségesnek a gyülekezeti szolgálatok hatékonyabb végzését. A konkrét építkezéseken túl, amely mindegyik gyülekezetben megtörtént az elmúlt években, sokkal fontosabbnak tartja a lelki építést, hogy egymást segítve lehessen növekedni.

ZILAH. Esperes elmondja, hogy a népszámlálási adatok és a gyülekezeti nyilvántartás adatai egyeznek, nem történtek leírások, azonban az aktív egyháztagok a nyilvántartottakhoz képest lényegesen kevesebben vannak. Javasolja a missziói, számvevői és a ZRWK-ban végzett szolgálatok erősítését.

5. számú melléklet

1. FÉLIDEI SZÁMVETÉS

A két félidős labdajátékokra jellemző, hogy az első félidő után a csapatok a szünetben értékelik az első félidőt és az elért eredményhez képest meghatározzák a második félidőben való tennivalókat.

Hasonlóképpen mi is a ciklus felénél – úgy, mint egy félidőben – számba vesszük amit elvégeztünk és kijelöljük az elkövetkező időszak feladatait.

1.1. Az egyházkerületi hivatal költségvetésének alakulása

A részlegesen 2007-ben, teljességében pedig 2009-ben történt vezetőváltás az egyházkerület gazdálkodásában is változásokat eredményezett.

NAGYKÁROLY. Az esperes szomorúan veszi tudomásul, hogy csökkent az egyházmegye lélekszáma, ugyanakkor, hogy sok gyülekezet életképtelenné válik. Az ifjúsági munkára nagyobb hangsúlyt kell fektetni.

NAGYBÁNYA. Esperes a közgyűlésen megerősíti, hogy az Úr segédelmével 2015. január 1. hatállyal nyugdíjba vonul. Örvend a lévita lelkipásztor sikertörténetének, illetve a kórházlelkész kinevezésének. Legnagyobb kihívást a megye anyagi helyzetének rendezése jelentette.

ARAD. A fogyás ellenére folytatódnak az épület-felújítások, még akkor is ha sokszor a helyzet reménytelennek tűnik. Ugyanakkor hálaadással nyugtazza a Makón megszerzett régi Békés-Bánsági Református Egyházmegyéhez tartozó gyülekezetek találkozáját, ahol közel százan vettek részt az egyházmegyéből.

SZILÁGYSOMLYÓ. Esperes örvendetesnek tartja a délelőtti istentiszteleteken résztvevők számát, amely egyes gyülekezetekben átlagon felüli. Ugyanakkor a szolgálatok területén például, hogy mindenhol folynak család és beteglátogatások. A külső támogatások elmaradása ellenére sok gyülekezet tudott jól teljesíteni és jó egyenleggel zárni az évet.

SZATMÁR. Esperes különösképpen hálás a Református Gimnázium óvodájába és iskolájába irányított gyermekekért. Nagy teljesítmény a különböző missziós szolgálatok eredménye, mint például a Harangszó Rádió és a Világíts TV. Ugyanakkor szomorúan nyugtazza az egyházmegye fogyását.

TEMESVÁR. Az egyházmegye három lelkipásztortát temette el az elmúlt kilenc hónapban. A népszámlálási adatok tükrében, na-

gyobb odafigyelést kér a lelkipásztorok részéről. Hálaadással tekinti az elvégzett gyülekezeti munkákat.

ÉRMELLÉK. Esperes az egyházmegye életének nagy eseményekét jegyzi, hogy sikerült elkezdni az Esperesi Hivatal építését. A fizetésproblémák felett nagy gondot jelent az eluralkodó közöny.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerületben összesen 278 lelkipásztor szolgál. Összesen 264 lelkesi államsegéllyel rendelkezik a Kerület, a világi kongruák száma 338. A saját alapból fizetett lelkészek száma 14.

Az Egyházkerületben 279 anyaegyházközség, 19 leányegyházközség és 104 szórvány van.

Lélekszám adatok egyházmegyére lebontva

	500 lélek alatti	500 lélek fölötti	2500 lélek fölötti
Nagybányai	7	13	1
Szatmári	34	11	1
Nagykarolyi	27	11	-
Érmelléki	21	16	1
Bihari	36	22	1
Aradi	14	4	-
Temesvári	13	3	-
Szilágysomlyói	9	12	1
Zilahai	18	11	2
Összesen	179	103	7

Tisztelettel kérem jelentésem elfogadását.

FARKAS ZSOLT
közigazgatási előadótanácsos

Gazdasági jelentés

Költségvetési szempontból a fő célkitűzés az egyházkerületi költségvetés tartós egyensúlyi pályára állítása és az egyházkerület pénzügyi önállóságának megerősítése volt. Ezt a célkitűzést hagyományos módon a bevételek növelésével és a kiadások megfelelő mértékű csökkentésével értük el, és mivel a bevételek növelése objektív okok miatt is időigényesebb feladat, ezért a kiadási tételek felülvizsgálatával és ezek szükség szerinti átszabásával kezdtük a célkitűzés megvalósítását.

• Személyi kiadások terén két irányt követünk az eltelt időszakban:

– egyrészt az egyházkerület dolgozói létszámának természetes csökkenése (nyugdíjazások) folytán a feladatokat a már meglévő munkaerő vette át,

– másrészt a feladatok átszervezése folytán eszközöltünk létszámcsoökkentést és így a fel-

adatok újraelosztásával párhuzamosan egy karcsúbb szerkezetű és hatékonyabb hivatalt hoztunk létre. A létszám alakulását az alábbi táblázat szemlélteti:

Év	Alkalmazottak száma
2007	41
2008	38
2009	37
2010	34
2011	34
2012	33
2013	31
2014	29

Nyilvánvalóan, nem a mennyiségi csökkenés a célkitűzésünk, mert nem ez a hatékonyság feltétlen mutatója, hanem mindig az egyházkerület feladatvállalásaihoz fogjuk az

optimális munkaerőt biztosítani akár létszám-növekedés, új munkahelyteremtés útján is.

Jelenleg a 29 alkalmazottból 19 az igazgatótanácsnál, 10 pedig az egyházkerület szociális, diakóniai intézményeiben látja el feladatát.

· A dologi kiadások valamint a szolgáltatások tekintetében:

- csökkentettük a gépkocsik számát és összehangolt útszervezéssel csökkenteni tudtuk a szükséges üzemanyag mennyiséget,
- drasztikusan csökkentettük a telefonvonalak számát és kedvezményes szerződéseket kötöttünk a szolgáltatókkal, így közvetve egy harmadára tudtuk csökkenteni ezt a kiadást,
- az irodák átszervezésével és több irodahelyiség felmondásával vagy bérbeadásával csökkentettük a rezsi kiadásokat,
- egyszerűsítettük az egyházkerületi nyomda működését és a kolozsvári egyházi nyomdával való szerződésünk nyomán a nyomdai szolgáltatási költségeinket 30%-kal tudtuk csökkenteni.

· A Protestáns Teológiai Intézet fenntartási költségeinek tekintetében folyamatos kérelmekkel és indoklással, a többi egyházzal együtt elértük, hogy a Magyar Kormány átválalta az intézet fenntartási költségeinek 70%-át, így közvetve 200.000 lejjel tudtuk csökkenteni az egyházkerületi költségvetést.

· Minimálisra csökkentettük a banki kiadásainkat az elektronikus utalási rendszer bevezetésével.

A bevételek növelésére két fő irányvonalat követtünk:

- saját forrásokból származó bevételek növelése és ezen belül :
 - a meglévő egyházkerületi vagyoni (ingatlanok) jobb hasznosítása,
 - az egyházi kiadványokból származó bevételek növelése,
 - a kintlévőségeink, követeléseink időben történő bevételezése.

- külső forrásokból származó bevételek növelése és ezen belül:
 - a pályázati forrásokból származó összegek növelése,
 - Uniós pályázatok lehívása, főleg a fejlesztések tekintetében,
 - a nyugati alapítványok pénzügyi körforrásába való visszakérülés.

Az ingatlanok jobb hasznosítása terén sikerült több, addig nem üzleti célra használt ingatlanunkat bére adni, vagy a már meglévő bérlők helyett jobb bérlőket keresni, így éves szinten az ezekhez kapcsolódó rezsi kiadásokkal együtt közvetve 100.000 lejjel tudtuk ezt a bevételt növelni.

A szokványos egyházi kiadványaink, főleg a falinaptár díjzabálásának emelésével sikerült évi 70.000 lejt többletforrást teremteni.

Az elmúlt három évben sikerült követeléseinket gyakorlatilag napra hozni, ami biztosította a pénzforgalom állandóságát és kiszámíthatóságát.

A külső források tekintetében a pályázati munkának köszönhetően sikerült ezen forrásainkat nagy mértékben növelni, valamint sikerült az olyan nyugati alapítványok, mint a HEKS, Moersi Diakónia, stb. pénzügyi körforrásába visszakérülni, ami főleg az egyházkerület missziói, diakóniai tevékenységének vált hasznára.

EREDMÉNYEK

A fentiek eredményeképpen jelenleg az egyházkerület költségvetése a működés szempontjából egy stabil egyensúlyt követő, ésszerű gazdálkodáson alapuló, jelentős missziói kiadásokat felvállaló költségvetés. A 2013-as év végére sikerült minden régi tartozásunkat kiegyenlíteni, és így a 2014-es évet teljesen tiszta lappal kezdeni.

Szemléltetésképpen az egyházkerület évente saját költségvetési forrásokból több mint 200.000 lejt fordított missziói-diakóniai kiadásokra a következők szerint:

- szóránnyegyházmegyéek működési támogatására 46.000 lejt
- református rádióadás támogatására 15.000 lejt
- élesdi gyermekotthon működési támogatására 30.000 lejt
- szociális napközi étkeztetési támogatására 26.000 lejt
- öregotthon működési támogatására 30.000 lejt
- nőszövetségi programok támogatására 5.000 lejt
- ifjúsági programok támogatására 5.000 lejt
- presbiteri szövetség támogatására 5.000 lejt
- lelkesgyerekek iskolába utaztatásának támogatására 15.000 lejt
- egyházközségeknek kiírt sürgősségi pályázati alapra 15.000 lejt
- diakóniai alapítvány támogatására 15.000 lejt
- micskei gyermekotthon részére .. 5.000 lejt
- más közéleti vagy segélyszervezetek támogatására 6.000 lejt

Ezen túl az elmúlt 4 évben sikerült, főleg pályázati forrásokból több ingatlanunkat teljesen vagy részlegesen felújítani, így:

- a Kolozsvári út 63 szám alatti ingatlanunkon teljes belső felújítást eszközöltünk és korszerűsítettük az épület fűtését, helyet biztosítva így a Lámpás valamint a Diakónia Alapítványok adminisztrációs központjának, és a cigánymisszió működésének
 - az Arany János utcai lakásunkon is teljes belső felújítást végeztünk
 - a Bukarest téren lévő tömbházlakást teljesen felújítottuk

- a Lorántffy Zsuzsanna egyházi központ konyháját és ebédlőterét felújítottuk, valamint a vendégszobákat felújítottuk és korszerűsítettük

- az Igazgatótanács épületén teljes tetőcserét végeztünk

- a Lorántffy Zsuzsanna Gimnázium kollégiumát teljesen felújítottuk (külső-belső felújítás)

- a Kossuth utcai (központi bérház) ingatlanunkon utcafronti felújítást és részleges tetőcserét eszközöltünk

- támogattuk az egyházkerületi székház dísztermének felújítását

- folyamatban van uniós pályázati forrásból 4 szatmár megyei középkori műemléktemplom teljes felújítása.

JÖVŐBELI CÉLKITŰZÉSEK, TERVEK

Költségvetési szempontból a jövőt illető célkitűzés mindenképpen a jelenlegi stabil egyensúlyi állapot megőrzése, valamint az esetleges tartalékok és missziói kiadások egyházzongozásra és fokozottabb kisgyülekezeti irányba való elfordítása.

Fejlesztések szempontjából prioritást élvez az új egyházkerületi székház megépítése, valamint a meglévő ingatlanaink hatékonyabb gazdasági hasznosítása, és itt egyrészt a Kossuth utcai központi bérházunk felújításának folytatása, valamint a hegyközszentmiklósi fürdő egyházkerületi részének fejlesztése és üzleti hasznosítása a két középtávú célkitűzés, de gondolkodunk az egyházkerületi nyomda fejlesztéséről valamint üzleti célú ingatlan-befektetéseken is.

1.2. A gyülekezetek és az egyházmegyéek helyzete

Elemelve az elmúlt négy év távlatában a gyülekezeti számadások összesítőjét kijelenthetjük, hogy gyülekezeteink is anyagi szempontból stabil szinten tudtak maradni, ki-ki a maga módján, de a közös nevezője ennek a folyamatnak az élni akarás vágya és ösztöne.

Véleményem szerint a következő tényezők alakították így a fenti állapotot:

· habár lélekszámadással szembesülünk az elmúlt négy évben az egyházi jellegű bevételek összességében nem csökkentek, tehát híveink többet vállalnak anyagilag az egyházfenntartás érdekében

· a kisebb gyülekezetekben az egyházi bevételeket pótolják az egyházmegyei szinten nyújtott segélyek, valamint az egyházkerület által folyósított magyarországi fizetéstámogatás

· nagyvonalakban rendeződtek a restitúciós folyamatok és az egyházközségek nagy része a tulajdonában lévő ingatlanokat különböző formában hasznosítani tudja (megmunkálás, bérlés, árenda, stb.). Ennek eredményeképpen gyülekezeteink nagy részében a gazdasági be-

vétel egy számottevő részét képezi az egyház-községi költségvetésnek. Általában számolva ezek a gyűlések 10.000 és 15.000 lej közötti bevételre tesznek szert az ingatlanok, földek hasznosításából, de vannak olyan kiemelt gyűlések is, akik az 50.000 lejt megközelítő vagy meghaladó bevételre tesznek szert.

a lelkesítő állomány átlagéletkorának csökkenése fiatalos lendület hozott az elmúlt tíz évben a pénzügyi folyamatok megértése, a pályázati források megkeresése és kihasználása terén és ez ötvöződött az idősebb generáció tapasztalatával.

Ezzel is magyarázhatók azok a számottevő beruházások, amelyek az elmúlt tíz évben történtek és amelyek nyomán templomaink 90%-a megújult állapotban várja a híveket, a fennmaradt 10%-a pedig felújítási folyamatban van. Tulajdonképpen a templomaink jelenlegi állapota olyan, hogy az elkövetkező 30-40 évben nagyobb beruházásra nem lesz szükség. Ez azért is nagyon fontos, mert ezáltal a gyűlések a kialakult többletforrásokat vagy a pályázatokat többnyire gazdasági befektetések felé irányíthatják, ami a fenntarthatóságot hivatott az előttünk álló években biztosítani.

Továbbá nagyon sok új parókia épült, vagy a régi parókiák teljesen megújultak a mai kor követelményeinek megfelelően, emellett gyűlékezeti házak, temetői kápolnák, óvodaépületek, iskolaépületek épültek vagy újultak meg.

Az egyházmegyék tekintetében is elmondható, hogy költségvetésük stabil, a működés biztosított és missziói kiadásokra is jut. Emellett több egyházmegye a hivatalát igényesen felújította, vagy például az Ermelléki egyházmegye új hivatalt épít.

Ami általános probléma minden egyházi szinten, az az állami fizetési szubvenciók arányának csökkenése a növekvő minimálbér szintjéhez képest, ami világi alkalmazottanként évi 4.500 lejes többletterhet ró minden gyűlékezetre, egyházmegyére vagy egyházkerületre.

Mindent összevetve, a körülményekhez képest egyházközségeink helyzete nem rossz és – annak ellenére, hogy az a gazdasági-társadalmi környezet, amelyben egyházunk munkálkodik nem mindig barátságos – van remény arra nézve, hogy belátható időn belül ez így is marad.

2. A Királyhágómelléki Református Egyházkerület 2013. évi számadása

Az előző évhez hasonlóan a 2013-as év költségvetése is stabil egyenleget mutató költségvetés volt és a 2013-as év megvalósításai ezt igazolják is.

Ha röviden jellemezni szeretném a 2013-as pénzügyi évet, akkor azt mondanám, hogy ez volt a rendezések éve és ennek folytán úgy zártuk az évet, hogy hátunk mögött hagytuk mindennemű történelmi pénzügyi tartozásunkat (nyugdíjpénztár, konvent, teológia, pályázati elszámolások) és a 2014-es évet teljesen tiszta lappal kezdhethük ilyen szempontból.

A rendes egyházi műveleteken túl a 2013-as évben a következő fontosabb események

alakították meghatározó mértékben az egyházkerület pénzügyi életét:

- a pályázati munka eredményessége, amely ezen bevételek megkésztetését jelentette a tervezethez képest
- a kis-Lorántffy-ként ismert ingatlanunk a Partiumi Keresztény Egyetem felé való értékesítése és árának teljes bevételezése
- a teljes nyugdíjpénztári tartozásunk kifizetése
- a Lorántffy Zsuzsanna Gimnázium bentlakásának teljes külső és belső felújítása
- a Lorántffy Zsuzsanna Egyházi Központ (LEK) belső felújítása és a vendégszobák korszerűsítése
- a Kossuth (Independentei) utcai központi ingatlanunk részleges tetőcseréje és homlokzati felújítása
- a Generális Konvent költségvetéséhez való királyhágómelléki hozzájárulás rendezése

Számszerűen a fentieket a következő kimutatás szemlélteti:

BEVÉTELEK

	Tervezet...Megvalósítás
Egyházkerületi fenntartói járulék	.618.000652.464
Gyűlékezetek gazdasági bevételeinek 1%-a	.32.000 0
Kiadványok bevételei	.458.800474.732
Államsegély	.495.910540.758
Házbérekől származó bevételek	.350.720340.537
Térítések	.170.000232.490
Pénzügyi műveletek jövedelme	.15.00020.545
Konvent tagdíj 052.648
Támogatások, pályázatok	.325.000716.433
Összesen működési bevétel2.465.4303.030.607

RENDKÍVÜLI BEVÉTELEK amiből

Ingatlaneladás (kis Lorántffy)	.04.387.488
Ingatlaneladás (Keszthely)	.060.000
Összesen rendkívüli bevételek 4.447.488

Átmeneti tételek	.01.129.958
Összesen bevétel 0 8.608.053

KIADÁSOK

Személy jellegű kifizetések	.1.047.0001.076.570
Anyagi kiadások	.120.000145.115
Szolgáltatások	.576.430698.686
Helyi adók (ingatlan, gépkocsi)	.15.00018.227
Teológiai intézet szubvenció	.60.00091.172
Missziói kiadások	.435.000471.635
Könyvkiadási alap	.20.000 8.000
Egyházkerületi rendezvények	.20.00012.246

Banki terhek, más pénzügyi költségek	.10.00044.106
Fizetett kamatok (nyugdíjpénztár felé)	.15.00016.165
Tagdíjak (Konvent)	.10.00073.032
Fizetett házbérek	.16.00017.550
Kölcsonrészlet a Nyugdíjpénztár felé	.56.000 0
Fejlesztések, javítások	.0303.051
Lorántffy Zs. Gimnázium bentlakása	.0180.000
Lorántffy Zs. Egyházi központ	.040.000
Kossuth utcai ingatlan	.043.000
Református kórház megvalósíthatási tervére	.040.051
Amortizáció	.020.689
Összesen működési kiadás	... 2.400.430 ... 2.996.244

Nyugdíjpénztári teljes tartozás kiegyenlítése	.0256.665
Konventi egyházkerületi hozzájárulás	.030.000
Összesen rendkívüli kiadás	.. 0286.665

Átmeneti tételek	.01.129.958
Összesen kiadás	... 4.412.867
Pozitív eredmény, amiből	.4.195.186
Működési eredmény	.34.363
Rendkívüli eredmény	.4.160.823

Az egyházkerület főbb pénzügyi mutatószámai 2013. december 31-én a következők voltak:

Pozitív eredmény 4.195.186 lej

amiből:

- rendes működésből származó eredmény 34.363 lej
- rendkívüli eredmény 4.160.823 lej

Pénztáregyenleg 18.233 lej
 Banki egyenleg 3.458.795 lej
 amiből lekötések 2.945.500 lej
 Tartozások 133.279 lej
 amiből:
 - bérjárulék 58.737 lej
 - szállítók felé 74.542 lej

Követelések 1.796.770 lej
 amiből:
 - bérlőktől 58.409 lej
 - egyházmegyéktől 638.361 lej
 - Partiumi Keresztény Egyetemtől 1.100.000 lej

Ami az Egyházkerület vagyoni helyzetét illeti (ingatlanok, földek, ingóságok), a 2013-as évben a költségvetési bevételeknél már bemutatott két ingatlaneladás kívül, az egyházkerület vásárolt egy Dacia Duster személygépkocsit a főjegyző számára, nyugdíjpénztári finanszírozásból.

Kérem a Főtitkárletű Közgyűlést jelentésem elfogadására.

SALÁNKI LÓRÁNT
 előadótanácsos

7. számú melléklet

Főtiszteletű Közgyűlés!
Kedves Szolga- és Munkatársak!
Keresztyén Testvéreink!

És hozzájuk menvén Jézus, szóla nékik, mondván: Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön. Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvé őket az Atyának, a Fiúnak és a Szent Léleknek nevében, Tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam néktek: és imé én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig. Ámen! Mt. 18, 18-20

Monda néki Jézus: Legeltesd az én juhaimat! Jn. 21,17

Hanem vesztek erőt, minekutána a Szent Lélek eljő reátok: és lesztek nékem tanúim úgy Jeruzsálemben, mint az egész Júdeában és Samariában és a földnek mind végső határáig. ApCsel. 1,8

Ha a 2013-as évre visszatekintünk, akkor hálát kell adnunk a Mindenható Istenünknek, aki megtartotta életünket és megáldotta szolgáltatunkat. Övé a dicsőség, miénk orcánknek pirulása.

Mi a MISSZIÓ? Mit jelent a MISSZIÓ számunkra?

A keresztyén, Krisztust igazán megismert ember tudja, hogy a misszió az lehetőség. Lehetőség továbbadni a jó hírt, bizonyágot tenni a kegyelem Istenéről, az Ő csodáiról, Jézusról beszélni másoknak, mindenkinek.

Ugyanakkor a misszió, elsősorban a lelkipásztor, presbiter esetében, nem egy választható „valami”, nem egy fakultatív feladat, hanem igenis kötelessége a keresztyén, Krisztussal együtt élő embernek.

Ha a MISSZIÓ meghatározását szeretnénk megfogalmazni, akkor elmondhatjuk, hogy elsősorban küldetést jelent, feladatot, melyet a mindenkor egyháznak a maga idejében és a maga helyén végeznie kell. A MISSZIÓ a keresztyén egyháznak célja, küldetése. Ezért vagyunk! Vajon ezért vagyunk? Vajon ezért élünk?

A MISSZIÓ akkor jó, ha válaszolunk a körülöttünk élők, a társadalom, ki vagy ki nem mondott kérdéseire, gondjaira, bajaira. Ebben is a Mesterre kell néznünk és Tőle kell tanulnunk. Jézusnak mindig volt válasza, nem sablonos szavakat használt, tudta, ismerte az embereket, ezért „működő megoldásokat” adott az emberek számára.

Ezért fontos, hogy Krisztussal együtt végezzük ezt is, hogy ebben is Urunk akaratát kövessük, cselekedjünk naponta megkérdezve: Uram mit akarsz, hogy cselekedjem?

Kitől függ a mi MISSZIÓNK? Ki adja hozzá az alapot? Mi, én, a lelkipásztor, a presbiter, a gyülekezeti tag számít? Vajon a pénz, az anyagi lehetőségeink, vagy éppen az épületeink, esetleg azok felszereltsége a döntő? Vajon a tömeg a fontos, csak az lenne a lényeg hogy hányan voltak egy-egy alkalmon?

A MISSZIÓNK Istentől függ, és MISSZIÓT csak ennek az aláztara serkentő ténynek a tudatában lehet végezni, kegyelemből, hit által.

Missziói jelentés

Három ige áll a jelentés elején, melyekből kiolvashatjuk a MISSZIÓNK lényegét, alapját.

A missziói parancs, mely minden keresztyénnek szól, mely a küldetésünk, keresztyén-ségünk lényege.

Jézus missziói parancsa kimozdít, elmenvén... Rádöbent bennünket arra, hogy a misszióknak proaktív kell legyen. Kimozdulni a komfortzónánkból, kilépve akár a megszokott formából is, új utakat keresve. Ha Jézus küld, akkor mennünk kell, még akkor is mikor mások talán mosolyognak és azt mondják, hogy ilyenkor nem lehet halászni. Ha Jézus azt mondja, hogy vessük ki a hálót, a másik oldalra, akkor azt ki kell vetnünk még akkor is, ha eddig nem az volt a szokás.

Minden népeket... Jézus missziói parancsa nem nyelvhez, fajhoz, bőrszínhez stb. kötött. Ennek értelmében újra kell gondolnunk a roma missziót, át kell értelmezzük a román ajkúakhoz fűződő missziós viszonyunkat.

Legeltesd az én juhaimat, szól a tanítvány-nak a Jézusi parancs és hisszük, hogy szól nekünk is. Mit jelent a nyájjal törődni? Nem azt, hogy mindig bezárva tartjuk őket a karámba, ha lehet vastag átláthatatlan, de legfőképp áttörhetetlen fallal vesszük körül a nyáját, hogy senkit semmi baj ne érjen. Hanem azt, hogy dús legelőhöz és friss vízhez tereljük őket, hogy mindenkinek jusson eledel, hogy mindenki fejlődjön. A nyáj legeltetése azt is jelenti, hogy megkeresem a századikat is.

Az ApCselből vett igevers a tanúságra biztat bennünket. A tanúbizonyágtétel, a mindennapi élet szintjén, beszédben és cselekedetekben megnyilvánuló Krisztusról szóló és Krisztushoz vezető „prédikáció”.

A bizonyágtételhez a tanúsághoz elsősorban az kell, hogy ismerjük azt, akiről bizonyágot akarunk tenni valamint a Szent Lélektől elkért és kapott erő. A tanúságtétel nem csak a szervezett diakóniában, nem csak az alkalmi szeretetszolgálatban kell megnyilvánuljon, hanem a mindennapi életben is.

Tanúi vagyunk, bizonyágtévő gyülekezeteink vannak?

Keresztyén Testvéreink!
Főtiszteletű Közgyűlés!

Milyen a mi egyházunk? Fogyasztó vagy cselekvő? Misszióban és misszióért élő, vagy a maga biztosnak tűnő bástyái közé behúzódtott közösség?

Meg kell értenünk, hogy a gyülekezeteink csak a MISSZIÓ által erősödhetnek. A gyülekezet, amikor kiad magából, akkor töltődik fel a legjobban. Ne érjük be azzal, hogy nem csúszunk vissza a lejtőn, hanem merjünk, akarjunk előre haladni az Úrtól kért és kapott erővel.

A Krisztusról szóló misszió a KRE különböző szervezeti szintjein történt a 2013-as esztendőben, melyet híven tükröznek az egyházmegyei missziós valamint intézményeink jelentése.

Tekintsük át a megyei jelentéseket, olyan formában, hogy egymás mellé helyezzük a pozitívumokat illetve a negatívumokat.

Nagybányai Egyházmegye

Pozitívumok: A hétköznapi istentiszteleti alkalmak részvételi aránya nőtt: 0,82 %-al, míg a bűnbánati istentiszteleti alkalmak részvételi aránya: 0,26 %-al.

Nőtt a bibliórak száma.

2013. október elsejétől van kórházlelkésze a megyének.

Negatívumok: A vasárnap de. illetve du. istentiszteleti alkalmakon résztvevők száma 0,5 %-al csökkent.

Csökkenő tendenciát mutat az ünnepi istentiszteleteken való részvétel.

Szatmári Egyházmegye

Pozitívumok: Nőtt a vasárnapi istentiszteleteken való részvétel.

Jól működő honlap, rádió TV műsora van a megyének.

Sok jó illetve követendő példa van a gyülekezetekben.

Sok a lelkipárizói beszélgetések száma.

Negatívumok: A délutáni istentiszteletek látogatottsága aggasztó, alig van kinek prédikálni. Számokban összehasonlítva a fő ünnepeink látogatottsága csökkent.

A bűnbánati alkalmak általában szerdától kezdődnek a látogatásban csökkenő tendencia mutatkozik.

A családlátogatások után nem járnak többen templomba.

Nagykarolyi Egyházmegye

Pozitívumok: 24 temetéssel kevesebb 2012-höz képest.

8 esküvővel több, mint 2012-ben, a 98-ból, 58 vegyes házasságkötés.

Fiatal, aktív jól képzett lelkészi kara van az egyházmegyének.

Negatívumok: Egy gyülekezet nem adta le a lelkipárizori jelentést.

31 keresztelelővel volt kevesebb az elmúlt évhez viszonyítva.

Gyenge a gyülekezetek közti kapcsolat.

Lelkészek közötti bizalmatlanság, szakmai féltékenység.

Egyre több a lelkész nélküli gyülekezet.

Kevés a nagy gyülekezetek száma, kik felvállalhatnák a kisebbek segítségét.

Érmelléki Egyházmegye

Pozitívumok: 30-33 %-os a templomlátogatottság.

Negatívumok: Elszigetelődés, a közösségi érzés gyengülése.

Fiatal korosztály „tömegesen” vándorol a gyülekezetből.

Bihari Egyházmegye

Pozitívumok: Egyes gyülekezetekben sokszínű gazdag tevékenység.

Negatívumok: Közösségeinkben nagy a közönyösödés.

Aradi Egyházmegye

Posztívumok: Számszerűen több istentiszteletet tartottak 2013-ban, mint az előző évben. Nőtt az úrvacsorázók száma.

Negatívumok: Az istentiszteleti alkalmak száma ugyan nőtt, de csökken az azokon való részvétel.

Csak 7 gyülekezetben van valamilyen szinten énekkari tevékenység.

Csökken az adakozási kedv.

Nagyobb a románajkúakkal kötött házasságok száma.

Temesvári Egyházmegye

Posztívumok: Kevesebb temetés mint 2012-ben, de így is a természetes apadás -118 fő.

A összesítésben az egyházmegye lélekszáma 8 fővel gyarapodott.

A presbiterek segítségére vannak a lelkipásztoroknak, több gyülekezetben is felkeresik az időseket, a nehezen mozgókat elhozzák a templomba.

A kisebb lélekszámú gyülekezetek is segítenek a rászorulókon.

Posztív példaként említhetjük meg a nőszövetségi alkotónap megszervezését.

Negatívumok: Elkésztető kép tárul elénk a keresztlési adatokból.

26 házasságkötésből csak 2 pár magyar református. 16 románajkúval kötött házasságot.

Nagy az asszimiláció.

A román nyelvű szolgálatok valamint a konfirmandusok anyanyelvismeretének hiánya megnehezíti a lelkipásztorok életét.

Magyar nyelvű iskola hiánya miatt, a lelkes család gyermekei korán kiszakadhatnak a család kötelékéből.

Szilágysomlyói Egyházmegye

Posztívumok: 19-el több keresztlő, és csak 1-el több temetés.

125 esketésből (30 - al több mint 2012-ben) 96 tiszta református pár.

Minden lelkipásztor végez családlátogatást.

Negatívumok: 1 % romlott a templomlátogatottság és az úrvacsorával élők számának aránya.

Zilahi Egyházmegye

Posztívumok: Nincs sok változás az előző évekhez képest:

Vannak szolgálatok, melyek működnek, melyeken nem kell változtatni. Több gyülekezetben van idős házi beteggondozás.

Adventi imádságos könyv kiadása.

Negatívumok: Van olyan része a szolgálatnak, ahol nem történt változás, előrelépés.

Sok gyülekezetben csak szerdán kezdődik a bűnbánati hét.

Keves a lelkipánczói beszélgetések valamint a családlátogatások száma.

ÖSSZEGZÉS (Egyházmegyei javaslatok alapján is)

Valamit tenni kellene. „Ne legyen egy percnyi békkességünk, mert akkor végünk van”.

Vasárnap délutáni istentisztelet helyébe (ha azt nem lehet megtartani érdektelenség

miatt), javasoljuk a körzeti házi istentiszteleteket, bibliorákat.

Merjük meg(ki)beszélni a gondjainkat, bajainkat, problémáinkat. Adjunk tanácsokat egymásnak, osszuk meg a jó ötleteket, pozitív tapasztalatokat.

Az idegenből jövő missziói gyakorlatok nem népszerűek népünk körében, egyházunkban. Meg kell találnunk a saját utunkat, az embertől emberig terjedő missziót. A kisebb közösségeket megszólító formákat kell/kellene előnyben részesíteni. Korosztályra lebontva, rétegspecifikusan.

Növelni kellene a családlátogatások, valamint a lelkipánczói beszélgetések számát.

Mivel az imahetek látogatottsága nagy, ezért megfontolandó évente akár két alkalommal is megszervezni.

Merjünk új módszereket is kipróbálni, bevezetni, letesztelni, alkalmazni a magunk gyülekezetére, közösségére. Mindenkinek tudjuk ajánlani a Missziói Ügyosztály által kiadott Emmaus kurzust.

Főtiszteletű Közgyűlés!

A Missziói Ügyosztály szívesen fogadja az építő javaslatokat, mellyel építhetjük Anyaszentegyházunkat, betölthetjük a missziói parancsot.

Tisztelettel kérjük a jelentés elfogadását.

DÉNES ISTVÁN LUKÁCS
generális direktor

VINCZÉNÉ PÁLFI JUDIT
előadó-tanácsos

Szociális Napközi jelentése

A Napközi kedvezményezettjei 20 gyerek, melyből öt gyermek a munkatársak gyerekei, a többiek pedig szociálisan hátrányos helyzetű családok gyerekei (3 előkészítő osztályos, 8 első osztályos, 3 másodikos, 3 harmadikos, 3 negyedikes). Szakemberként bátran mondhatom, hogy az integrált foglalkoztatás a szociálisan hátrányos helyzetű gyerekek javát szolgálja. A pozitív kortárs minta gyorsabb fejlődést idéz elő, miáltal a gyerekek könnyebben illeszkednek be a társadalomba.

A csapat bővült három gyerekkel, a tavalyi évhez képest, nehéz volt ezt a döntést meghoznom, hisz teljes állású munkatársam nincs, és sok a problémás gyermek a csoportban, ami rengeteg időt és energiát igényel. Ebben az évben is elsősorban fő tevékenységi területünk a tanulási készségek fejlesztése, a szabadidő hasznos eltöltése, kulturált étkezés elsajátítása, családlátogatás, lelki támogatás az elemi osztály számára, viszont a tanügyi reformkísérlet új feladatot rótt ránk is, tudniillik az előkészítő osztályos diákok fejlesztése, melyet egy játszósarokban próbálok megvalósítani. Egy másik fontos feladat a Napköziből kikerült diákok utógondozása (a legrászorultabbak számára egy ebéd biztosítása), melynek célja a keresztény értékek elmélyítése, illetve segítségnyújtás a mindennapi kérdéseiket illetően.

Az új feladatok megterhelték a Napközi gyermekeit (a munkatársak gyerekei illetve a nagyobbak segítik a kicsiket) és munkatársait, de a jó időbeosztás (12-13 óra között az előkészítőkkel foglalkozom intenzíven, majd szabad játszóprogramjuk van, amit felügyelünk, ezt követően sorban, ahogy érkeznek, az osztályok úgy próbálok mindenki számára egy kis megkülönböztetett figyelmet biztosítani) és legfőképpen Isten áldása által abban bízom, hogy a megfeszített munkának jó gyümölcse terem a maga idején. Ehhez az önök imatámogatását is kérem.

Nagyvárad 2014. május10.

DOMBI ENIKÓ

Kajántó Mária Gyermek és Ifjúsági Otthon jelentése

A 2013-as év a „Kajántó Mária” Gyermek és Ifjúsági Otthon 16-ik működési éve volt. Az intézmény fő tevékenysége az elhagyott, árva, félárva gyerekekről és az intézményben felnőtt ifjakról való gondoskodás.

Átlagosan (figyelembe véve az elköltözött valamint az újonnan érkezettek arányát) 30 gyermek és ifjú kapott otthont ebben az évben intézményünkben.

Öt fiatal és egy kiskorú hagyta el az otthont 2013-ban. Négyen munkába álltak és önálló életet kezdtek el, egy 18 éves leány pedig férjhez ment. Egy 14 éves leány visszakerült az édesanyjához.

Egy ifjút, aki befejezte tanulmányait, pincér-szakács képzést nyert, alkalmaztunk a Gyermekotthonba, konyhai kisegítőként.

Hat új, rászoruló gyermek számára biztosítottunk otthont.

Egy 11 éves kislány Érménjéből érkezett hozzánk, 5 testvér pedig Bogdándról talált otthonra intézményünk falai között. Gondoskodtunk arról, hogy minden szükséges segítséget megkapjanak ahhoz, hogy beilleszkedjenek az új közösségbe, mind az otthonba, mind az iskolai, valamint a gyülekezetbe.

Az Úr Isten kegyelmét tapasztalhattuk meg nyaralásunk alkalmával is. 10 napot tölthettek gyermekeink Szilágysomlyón, ahol a helyi református gyülekezet jóvoltából jutányos áron sikerült megoldani gyermekeink kikapcsolódását és lelki feltöltődését. Ebben az időszakban a Gyermekotthon konyhájának egy részét sikerült felújítani, valamint a szobákat kimeszeln.

A fiatalok részt vettek az egyházkerületi ifjúsági táborban is, a kisebbek cserkész táborban, valamint jelen voltak a gyülekezetünkben szervezett gyermekbibliahéten és az észak-ír fiatalok által szervezett gyermekklubban is.

Egy leány felvételt nyert a Nagyvárad „Mihai Eminescu” Főgimnáziumba, biológiai-kémia szakra.

A többiek régi iskolájukban folytatták tanulmányaikat, mindenki egy évfolyammal feljebb.

A karácsony közeledtével számos gyülekezeti csoport látogatott el otthonunkba. Istennek legyen hála, számos adománnyal

gazdagodtunk a hívek áldozatos szeretetének köszönhetően.

Jótekonysági rendezvények kedvezményezettjei voltunk 3 alkalommal, melyeken gyermekeinkkel együtt részt vettünk. Ezeket a révi közösség, a Nagyvárad Olaszi Református Gyülekezet, valamint az Élesdi Református Gyülekezet szervezte.

Hálátelt szívvel tekintünk vissza az elmúlt év eseményeire, hiszen megtapasztalhattuk, Isten gondoskodó szeretetét.

DÉNES ÉVA
intézményvezető

Diakónia Alapítvány jelentése

2013-ban alakult meg a Diakónia Keresztény Alapítvány Nagyvárad Fiókszervezete, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület és a svájci HEKS Alapítvány támogatásával. Házi idősgondozással foglalkozunk, vagyis az idős, rászoruló emberek otthonában gondozó, szociális munkás segítségével igyekszünk könnyíteni a mindennapok nehézségein. Keresztény értékrend alapján végezzük a szolgálatot, nem profit-orientált intézményként igyekszünk segíteni a hozzánk forduló idős embereknek és hozzátartozóiknak nemtől, nemzeti és vallási hovatartozástól függetlenül. 2013 szeptemberétől akkreditált szolgálatot végzünk. Misszióink, hogy javítsunk a hozzánk forduló, segítségre szoruló idős, beteg emberek életminőségén.

2013-ban 431 látogatást tettünk, megkönnyítve 15 gondozottunk mindennapjait. Elvégzett szolgáltatásaink száma 2162, melyből 1640 (76%) közösségi szolgáltatás és 522 (24%) alapápolás. Átlagolva egy látogatás alkalmával 5 szolgáltatást végzünk. Legtöbbet igényelt szolgáltatásaink közé tartoznak a lakásban végződő, mindennapi teendők (takarítás, mosás, mosogatás), a lakáson kívüli elintéznivalók (receptkiváltás, orvos látogatása, bevásárlás, hivatalos ügyek intézése), ezeket követik a személyi higiéniaival, valamint az étkezéssel kapcsolatos szolgáltatások.

2014 első hónapjaiban 17 gondozottat látogattunk, 2093 szolgáltatást végeztünk. Legfőbb célkitűzésünk, hogy elindítsuk az otthoni betegápolást, vagyis nővér segítségével medikális ellátást nyújtunk (sebkitőzés, injekció beadása, stb.). Ez évben el szeretnénk indítani az orvosi segédeszközök bérlési programját. 2015-ben szeretnénk egy új, vidéki munkapontot indítani a Nagyváradon már működő mintára.

Lámpás Alapítvány jelentése

Alapítványunk a Királyhágómelléki Református Egyházkerület égisze alatt működik, és fő célja, hogy keresztényen hitben cselekedve, különböző programok és szociális szolgáltatások szervezése által, javítsa a hátrányosan

megkülönböztetett egyének vagy közösségek életminőségét.

A Közösségi információs és tanácsadó központ fő célja, hogy tájékoztatást, segítséget és támogatást nyújtson az európai mobilitás, munkajogok és migrációs veszélyek témájával kapcsolatban, illetve felhívja a figyelmet a családon belüli erőszak problémájára és támogatja az áldozatokat.

Tevékenységi területeink:

1. Az emberkereskedelem megelőzése

Céljaink:

- A potenciális áldozatok tájékoztatása az emberkereskedelemtől, a szexuális és munkabeli kizsákmányolásról, illetve ezek rejtett formáiról;

- Aktívan közreműködni egy helyi intézményhálózat kialakításában (állami intézmények, civil szféra, egyházak bevonásával) és így megerősíteni az emberkereskedelem problémájával foglalkozó szervezeteket;

- A közvélemény, szociális szervezetek és a média figyelmének felkeltése erre a jelenségre.

2. Mobilitás és munkajogok

Céljaink:

- Az egyének (diákok, alkalmazottak, munkanélküliek) informálása az uniós állampolgárok jogairól, az illegális munka kockázatairól illetve a munkabeli kizsákmányolásról;

- Támogatjuk a Romániába visszatért személyek reintegrációját;

- Hozzájárulunk hazai és nemzetközi hálózatok kialakításához azokkal az intézményekkel amelyek érintettek a munkabeli kizsákmányolás témájában.

Tevékenységeink 2013-ban:

- Tanácsadás és tájékoztatás diákoknak, alkalmazottaknak és munkanélkülieknek a megfelelő munkakörülményekről, a jogaikról és kötelezettségeikről a munkaerő-piacon, nemzeti és nemzetközi jogszabályokról és az alkalmazás jogi útjáról.

- Közvetítés olyan tanácsadói központok felé, amelyek további információkat és támogatást nyújthatnak.

- Segítettünk megtalálni az ideális munkát vagy tanfolyamot, valamint közvetítettük őket olyan szervezetekhez, ahol további támogatást tudtak nekik nyújtani.

- Január 28-án, a nagyvárad Városházán bemutattuk a többnyelvű „Jó gyakorlatok népszerűsítése az emberkereskedelem és a munkaerő kizsákmányolásának megakadályozása érdekében” című kiadványt, amelyet a „A tájékozott személy, védett személy” nevű projektünk keretén belül, a partnereinkkel együttműködve dolgoztunk ki.

- Február 14-én interdiszciplináris képzést tartottunk szakembereknek, „A tájékozott személy védett személy, jó gyakorlatok népszerűsítése az emberkereskedelem és a munkaerő kizsákmányolásának megakadályozása érdekében” nevű projektünk keretén belül, együttműködve az Emberkereskedelem ellen küzdő országos ügynökség nagyvárad fiókjával.

- Az OPEN pályázatunk keretén belül, április 16-17-én megszerveztük a „Bevált gyakorlatok és tapasztalatok megosztása az emberkereskedelem elleni küzdelem érdekében” nevezetű workshopot, ahol a szakemberek (egyházak, civilszervezetek, szakszervezetek, oktatási intézmények és különböző állami intézmények képviselői) tapasztalatot cserélhettek az emberkereskedelem és a mobilitás témakörében, azzal a céllal, hogy hatékony módszereket dolgozzunk ki a veszélyeztetett csoportok sebezhetőségének csökkentése érdekében.

- Június 7-9. között részt vettünk a „Munkabeli kizsákmányolás Európában – Becsükjük a szemünket?” című európai konferencián, amelyet a „A tájékozott személy védett személy” – Jó gyakorlatok népszerűsítése az emberkereskedelem és a munkaerő kizsákmányolásának megakadályozása érdekében című projekt keretén belül szervezett meg a VIJ, az AIDrom, A Brémai Diakónia és a Lámpás Alapítvány.

- Tájékoztató előadások és oktatási foglalkozásokat tartottunk középiskolákban és szakiskolákban, hogy felhívjuk a tanulók figyelmét az emberkereskedelem problémájára, az illegális munka veszélyeire és hogy hogyan lehet megelőzni ezeket a veszélyes helyzeteket.

Projektjeink:

A központ 2011. júniusától két projektet fejleszt szoros együttműködésben a támogatók és az országos, valamint a nemzetközi partnerekkel:

1. „OPEN, Orientation, Perspectives, European Network for Young Women”

A Nemzetközi Ifjúsági Munkaért Egyesület (VIJ) és a Baden-Württembergi Szövetség az emberkereskedelm és kényszerprostitúció ellen egy közös nemzetközi programot hozott létre: kényszerprostitúció és kizsákmányolás elleni tanácsadó és továbbképző megelőzési program kivándorolt, tanuló és munkakereső fiatal kelet-európai nőknek. A projektben a VIJ szövetségi, valamint bajorországi és württembergi tartományi egyesülete is részt vesz és külföldi tanácsadó irodákkal (Szentpéterváron, Kalinyingrádban, Odesszában, Charkivban és Nagyváradon) való szoros együttműködésben valósul meg.

A megvalósítás időtartama: 2011. június – 2013. május; 2013. június – 2014. május.

A cél a 18-30 év közötti kelet-európai nők tanácsadása, támogatása és továbbképzése kivándorlásuk előtt, az idő alatt és hazatérésüket követően, annak érdekében, hogy megbízható információk birtokában tájékozódhassanak. A támogatás öngyelző csoportok, munkavállalási tanácsadás, munkakeresési segédlet és az önálló vállalkozások létrehozásához szükséges támogatások megadása formájában is megnyilvánul.

2. TRUTH: Training for Raising Awareness and Understanding about the Trafficking of Humans in Europe- Képzés a tudatosság növeléséről az európai emberkereskedelm megértésének érdekében

A projektet a Leonardo Da Vinci, Transfer of Innovation, támogatja.

Megvalósítási periódusa: 2013. október – 2015. szeptember.

A szóban lévő projekt magába foglalja a „Human Traffic Uncovered VET” európai online kurzus adaptálását és megvalósítását, amit a Sheffield College fejlesztett ki, az Egyesült Királyságban. Tartalmaz egy bevezetést az emberkereskedelemtéma körébe, bemutatja különböző módszereket a potenciális áldozatok és/vagy elkövetők azonosítására, és kiemeli a jelenség okait és következményeit.

3. „A tájékozott személy védett személy” – Jó gyakorlatok népszerűsítése az emberkeres-

kedelem és a munkaerő kizsákmányolásának megakadályozása érdekében (HOME/2010/ISEC/AG/THB-009).

A megvalósítás időtartama: 2011. június 7. – 2013. június 6. Az Európai Bizottság által finanszírozott projektet a Romániai Egyházak Ökumenikus Egyesülete – AIDRom valósítja meg, együttműködve három másik szervezettel: Lámpás Alapítvány, Nagyvárad, Románia; Verein für Internationale Jugendarbeit Landesverein Württemberg, Stuttgart, Németország; Diakonisches Werk Bremen, Németország. A projekt általános célja a kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelemteljes elleni küzdelem az EU interdiszciplináris köz-

és civil társadalmi hálózat létrehozásán keresztül és egy többnyelvű kiadvány kidolgozása a bevált jó gyakorlatokról a kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelemteljes megelőzésében, az áldozatok azonosítása és támogatása érdekében.

A jövőre nézve, a legfőbb tervünk, hogy elkezdjük tevékenységeinket a családon belüli erőszak megelőzése és leküzdése érdekében, a tudatosság növelése, illetve az áldozatok támogatása által, mindezt a svájci HEKS alapítvány közreműködésével.

VURA OTTILA
projekt-koordinátor

RADU ANITA
pszichológus

8. számú melléklet

Beszámoló az Egyházkerületi Nőszövetség tevékenységéről

Főtiszteletű Közgyűlés!

Dr. Makkai Sándor püspök elévülhetetlen érdeme, hogy a gyülekezetek asszonyait egy egyetemes közösségbe szervezte, s ez által a református nők hitében és buzgóságában rejlő erőket az egyház szolgálatába állította. 1927 szeptemberében ilyen felhívással fordult a református egyház asszonyaihoz: „Szeretettel kérünk minden református konfirmált leányt és asszonyt, hogy a református nők anyagi és erkölcsi érdekeinek védelmére, református egyházunk hitének mélyítésére, kulturális előhaladásunk előmozdítására alakítandó református nőszövetség tagjai sorába szíveskedjenek belépni. Ha valamikor, akkor most, a mi időnkben, komoly szükség van arra, hogy a Krisztusnak szolgálni kívánó nők szervezett erővel, testvéri összefogással vegyék ki részüket a szent munkából, melynek mindegyiket egyesítő legfőbb célja: lelkeket menteni, lelkeket megtartani, megszentelni, boldogítani a Krisztus evangéliuma által. Református asszonyok, leányok hallgassátok meg testvéri hívó szavunkat, csatlakozzatok nemes és szép mozgalmunkhoz”.

A püspöki felhívásra néhány év alatt több mint 26000 asszony állott be a nőszövetségi munkába. Rövidesen megalakulnak a Királyhágómelléki Egyházkerületben és Magyarországon is a nőszövetségek. A püspök egy későbbi jelentésében így nyilatkozik: „Az immár kb. két esztendei áttekintésből meg lehet állapítani azt az örömdetes hírt, hogy asszonyaink és leányaink általános és lelkes mozgalmak, a hit és szeretet munkába való tömörülése életet vitt az anyaszentegyház testébe. A nőszövetség mozgatója, serkentője lett az egyházi életnek. Ez a legfőbb és legnagyobb, amit Isten általa ajándékoz egyházunknak, és ennek jelentőségét nagy hálával kell elismernünk.” (Jézus szerető asszonyok – Erdélyi Ref. Egyházkerület, Kolozsvár, 2000).

Az 1990-től újrászerveződő nőszövetség szolgálatának áldásait élvezik egyházkerületünk gyülekezetei is.

A következőkben röviden felsorolnám az aznőszövetségi eseményeket, amelyeken igehirdetési vagy egyéb szolgálatot végeztem:

- január 18 – Erdőgyarak, Sinka Pirooska Nőszövetség zászlóavató ünnepsége
- február 3. – Avasfelsőfalu, Imaheti szolgálat
- február 3. du. – Szatmárgörbed nőszövetségének zászlóavató ünnepsége
- március 2. – Ökumenikus Női Világimnap egész Egyházkerületünkben. A programot Franciaország asszonyai állították össze (Szatmárnémetiben a 21. imanap volt)
- március 8. – Szamosdob, Imaheti szolgálat
- március 22. – Kiskolcs – Imaheti szolgálat
- március 23. – Nagyvárad-Össi, tavaszi vezetőségi találkozó
- április 20. – Nagyvárad, Egyházkerületi Presbiteri találkozó
- május 5. – Anyák napi ünnepségekre került sor Egyházkerületünkben
- május 20. – Szatmárnémeti Szamosnegyedi Árva Bethlen Kata Nőszövetségének 20. évi jubileumi ünnepsége
- május 26. – Végvár, nőszövetségi zászlóavatás
- május 31. – június 2. – Tahi, a Dunamelléki Ref. Nőszövetség konferenciája
- június 7. – Nagyvárad, Egyházkerületi közgyűlés
- június 9. – Szamoskóród, nőszövetség zászlóavató ünnepsége
- június 21. – Debrecen, Tiszántúli Nőszövetség konferenciája
- július 13. – Iriny, nőszövetség zászlóavatója
- július 20. – Szatmárnémeti, Láncoz templom, Egyházkerületi Nőszövetség konferenciája (közel 1600 résztvevővel) – Tiszújítás
- szeptember 19-22 – Kecskemét, Kárpát-medencei imanapi előkészítő
- szeptember 28. – Kolozsvár, az RMDSZ nőtagozatának országos konferenciája

- október 27. – Szatmárnémeti, Szamosnegyedi Ref. Egyházközség 20. jubileuma. Igét hirdetett: Ft. Csúry István püspök
- november 8-9. – Szatmárnémeti Szamosnegyedi – Egyházkerületi Nőszövetség őszi vezetőségi találkozója
- november 17. – Margitta, nőszövetség 20 éves jubileumi ünnepsége
- november 21. – Vámfalu, nőszövetségi előadás
- december 1. – VIII. Kárpát-medencei Imanap a Dunamelléki Egyházkerületért

Erről a helyről is szeretettel megköszönjük nőszövetségünk 2013 évi áldozatos szolgálatát, adományait és kétkezi munkáját, amit gyülekezeteinkben végeztek.

Külön köszönet jár a kiemelt eseményeknek helyet adó gyülekezeteknek és nőszövetségeknek:

- tavaszi vezetőségi találkozó, Nagyvárad-Össi gyülekezete, Árva Bethlen Kata Nőszövetsége
- őszi vezetőségi találkozó, Szatmárnémeti Szamosnegyedi gyülekezete, Árva Bethlen Kata Nőszövetsége
- egyházkerületi konferencia, Szatmárnémeti Láncoz-templom gyülekezete, Lorántffy Zsuzsanna Nőszövetsége, valamint a Szatmári Egyházmegye asszonyai, akik közel 8000 db. töltött káposztával, kaláccsal, pénzbeli adományokkal járultak hozzá találkoznánk sikeréhez.
- Külön köszönetünket fejezzük ki Egyházkerületünk évenkénti támogatásáért, amellyel hozzájárul az egyházkerületi nőszövetség működéséhez mind erkölcsi és anyagi téren.

Ez évi nagy konferenciánk előkészítése van napirenden, amelyre 2014. július 19-én Nagykaroly-Belvárosi templomában kerül sor. Szeretnénk kiadni egy konferenciafüzetet és egy imakönyvet ebből az alkalomból.

Az újabb hat évre megválasztott egyházkerületi nőszövetség vezetőségének sok erőt, jó egészséget, kitartást és Isten áldását kérjük.

Tisztelettel kérem jelentésem elfogadását.

BOGYA-KIS MÁRIA
nőszövetségi elnök

9. számú melléklet

KRISZ – ifjúsági élet a Királyhágómelléken

Keresztyén fiataljaink „lélekkel” rendelkező személyek, és ahogy az igények minden téren megjelenhetnek életükben, hiszem, hogy lelki igényük is táplálékforrást keres. Itt akarunk mi megfelelő eszközökkel és kellő empátiával fellépni a Krisztus egyházának elhivatott munkásaival, hogy alázatos, de mégis kellő határozottsággal tudjuk őket megszólítani, nevelni és irányítani a Krisztus ösvényén. Az eddig szerzett tapasztalatok is arról árulkodnak, hogy fiataljaink igenis fogékonyak az ige iránt. Képlékeny lelki világuk sok esetben keres érthető és elfogadható válaszokat az élet nagy kérdéseire.

Mi – az ige munkásai – ezeket a pillanatokat kell megragadnunk, és kell megfelelő válaszokat adnunk úgy, hogy az új „ösvényt” is megmutassuk együttal.

A 2003-ban megalakult KRISZ megpróbált olyan tevékenységek mentén haladni, amelyek nemcsak kiszolgálják, hanem értékrendszerükben alakítják is keresztyén fiataljainkat. Ebben a munkában segítenek a kilenc egyházmegye ifjúsági szakelődői (referensei), akik saját régióikban koordinálják egyháznak ifjúsági életét.

Az elmúlt három esztendőben is sikerült megszervezni azokat a „hagyományossá” vált programokat amelyek tematikájukban – akár kötöttebb, akár szabadabb formában – a keresztyéni közösség egységéről és hitet formáló erejéről beszéltek.

Egyik legsikeresebb rendezvényünk a Kerületi Ifjúsági Tábor, amit minden esztendőben a Réz-hegységben felépített, és a Somlyói Egyházmegyéhez tartozó Ifjúsági Központban tartunk meg. A 2012-es esztendő mottója az ÚJRA-TERVEZÉS volt, míg 2013-ban az IDENTITÁS kérdéskörét feszegettük. Ezen táborokba több száz fiatal érkezett minden esztendőben.

Természetesen ezek mellett minden egyházmegye valamilyen módon kapcsolódott ezekhez a témákhoz megyei szinten is úgy, hogy minden régió a saját maga közegében saját eszközeivel dolgozta ki programját. Örömlátni azt is, mind megyei, mind kerületi rendezvényeinken olyan közösségek és fiatalok is részt vettek, akik eddig passzív szemlélői voltak ifjúsági életünknek. Szinte már-már hagyományossá vált programjaink is vannak, hiszen a 10 éves fennállás alatt sok programot tudhatunk a hátunk mögött. A Kerületi Majális, a Nagykárolyi Egyházmegye szervezi esztendőről esztendőre, amely „szezonnyitó” program a KRISZ éves programjai között. Az egyházmegyei táboraink is egyre közkedveltebbek a fiatalok körében, amit az is bizonyít, hogy néhány egyházmegyeben a több esztendei kihagyás után sikerült újra megszervezni azokat, nem kis sikerrel. Kerületi Bibliaismereti Vetélkedők, az Érmelléki Egyházmegye büszkesége, hiszen az évről-évre színvonalasabbá váló rendezvény kivétel nélkül minden egyházmegyét megmozgat, nem is beszélve arról, hogy fiataljaink alig várják már, hogy megmérettessenek bibliai tudásukban más-más megyék csapataival. Új színfoltot képez már a harmadik esztendeje megrendezésre kerülő Kopácsi István Egyháztörténeti Vetélkedő is, amelyet Erdődön (Szatmár) szervezünk, és amely egyedi rendezvénysorozatként vonult be a köztudatba. Itt is minden egyházmegye képviselteti magát. A tudás mellett nemcsak a lelket pallérozzuk, hanem a testi egészséggel is foglalkozunk. A Kerületi Sportnap a Szatmári Egyházmegyeben ebben ad lehetőséget keresztyén fiataljainknak. Az Aradi Egyházmegye történelmi nevezetes helyeit a COOL-Túra nevű rendezvényünk során járjuk be, ahol a történelmi megemlékezésen kívül, játékos ismerkedés és

kötetlenebb programok hívják fiataljainkat. A Zenés Csendesnapok több megyében (Bihar, Somlyó, Zilah) az esztendő végén, az adventi időszakban hívja a célközönséget a kellő lelki elcsendesedésre. Ennek egyik kiemelt helyszíne Nagyvárád, advent harmadik vasárnapja. Kirsztusra hangolva címet viseli.

Természetesen ezek csak izelítők arról a palettáról, amelyeket megyei és kerületi szinten rendeztünk meg ez ideig. A beérkezett statisztikák alapján rendezvényeinkkel csaknem 1200-1300 fiatal tudunk megérinteni megmozgatni. Persze azt is látnunk kell, hogy szükség van némi változtatásra is. Így került be pluszként programunkba a 2012-es esztendő végén meghirdetett KRISZ-faktor is, ahol zenei tehetségeket kerestünk „keresztyén szemüveggel”. Az állandóan megújuló elvárások rendszerében, nekünk is állandóan újulni kell. A megszokottá vált programok keretén kívül megpróbálunk az ifjúkori képzéssel foglalkozni, illetve a határon túli keresztyén programokba szervezettebben kapcsolódni (Csillagpont, Váls Irányt). Az elmúlt esztendők új gondolatoként megfogalmazódott a megyei ifjúsági KARAVÁNOK megszervezése, ahol szomszédos gyülekezetek ifjai látogatnak meg egymást. Néhány egyházmegyeben sikeresen beindult, de úgy érzem ebben az esztendőben még erősebben kell koncentrálnunk ezen programlehetőségre is, hiszen fontos, hogy ifjúsági közösségeink – regionális szinten – jobban megismerjék egymást.

Hiszem, hogy a számbeli adatokon túl, a „lelki fejlődés” is nyomom követhetővé válik fiataljainkban. Isten áldását kérjük további munkánkra és azon fiatalok életére, akik elkötelezték magukat az Isten útjának követésére.

KÁNYA ZSOLT ATTILA
ifjúsági szakelődő

10. számú melléklet

KATEKÉTIKAI JELENTÉS

„De aki mindvégig állhatatos marad, az idvezül.” (Máté 24,13)

Főtiszteletű Közgyűlés!

Meggyőződés, hogy a gyülekezeti munka egészében, és ezen belül a katekézisben is, a kitaró rendszeres és megtervezett munka meghozza a gyümölcsét. Ha szolgáltatunkat így végezzük, nyugodtan kérhetjük és várhatjuk munkánkra az áldást Istentől. A megyei jelentések azt tükrözik, hogy gyülekezeteink túlnyomó részében rendszeresen és állhatatosan folyik a gyermekekkel és a konfirmándusokkal a munka. Ez nem azt jelenti, hogy hátradőlhetünk, elvégeztük, ami reánk bízott, hanem azt, hogy legtöbb helyen jó irányban haladunk, ezt folytatni, bővíteni kell, illetve ott, hol nincs

gyülekezeti vallásoktatás, bár lenne gyerek, nem tartják a vakációs bibliahetet, bár van válsóráskorú gyerek, nem kétéves a konfirmációi előkészítő, ott fel kell zárkózni, el kell kezdeni ezt a munkát. Tudom és tapasztalom azt, hogy a megkonfirmáltak egy jó része lemorzsolódik, s szinte eltűnik a gyülekezeti életből, de ezt nem tragédiaként, hanem kihívásként, megoldandó problémaként kell tekinteni. Állandó figyelmeztetés ez arra, hogy a válsóráskorú gyerekekkel a foglalkozást a gyülekezetben, majd a megkonfirmáltak pásztorációját még komolyabban, rendszerességgel és változó, megragadó módszerekkel tovább kell kitaróan végezni.

I. Legtöbb egyházmegye és gyülekezet esetében negatív jelenség az, hogy csökken a válsóráskorú gyermekek, s ennek következmé-

nyeként a konfirmándusok száma. Ez természetes következménye annak, hogy folyamatosan csökken már évek óta a gyülekezeti lélekszám és erdélyi magyar népességünk. Ez ellen rövid távon nem sokat tudunk tenni, de a rendszeres gyülekezeti munkának lehet hozadéka az, hogy nő a gyerekvállalási kedv. Ebben fontos szerepe van mind a fiatalokkal, mind a gyerekekkel való foglalkozás rendjén annak tudatosítása, hogy a gyermek Isten ajándéka, „az anyaméh gyümölcse jutalom”, s az ajándékot, főképpen Isten ajándékát illik elfogadni.

Amiben azonban több mozgásterünk van és rendkívül nagy feladatunk, az az, hogy a válsóráskorú gyermekek szűk 50%-a, de inkább kevesebb van jelen a gyülekezeti vallásoktatás területén. A hiányzó gyerekek megszólításában kimondottan áldásos eszköz a vakációs biblia-

hetek megszervezése. A konkrét adatok bizonyítják azt, hogy ezeken jóval nagyobb arányban vannak jelen a gyerekek. Van olyan egyházmegyei adat, amely szerint a vallásórás korú gyerekek mintegy 95%-a részt vesz ezen tevékenységeken. Ha nem is ez a nagy arány jellemző, de általános a 70%. Szintén ezzel kapcsolatos öröndetes jelenség az, hogy egyre nő azon gyülekezetek száma, ahol ezt megszervezik, s elmondható, hogy a legtöbb egyházmegyében nagyon kicsi azon gyülekezetek száma, ahol bár van gyerek, de nem szervezik meg a vakációs bibliahetet. Köszönjük ismételtén a szervezők kitartó munkáját, Isten adjon hozzá szüntelenül megújuló kedvet és erőt, s legyünk jó reménységgel abban, hogy lassan meg fog látszani ennek gyümölcse a gyülekezeti vallás-oktatás területén is. Annál inkább, hogy ezen bibliaheti tevékenységek újabb és változatos módszerek kipróbálását és elsajátítását eredményezik, illetve általánosan jellemző, hogy ez egy olyan tevékenység, amely a gyülekezet szélesebb körét bekapcsolja, az ifjaktól és a konfirmandusoktól kezdve, a nőszövetségi tagokon keresztül a pedagógusokig.

Így nem csak a gyerekmiszió eszköze, hanem evangélizáció és gyülekezetnevelés is.

A gyerekek gyülekezettel való kapcsolatát erősítik a gyerektáborok is, amelyek egyre nagyobb számban kerülnek megrendezésre, a megyei szintű bibliaismereti vetélkedők, amelyről a nagykarolyi egyházmegyéből számolnak be, a megyei gyerekek- és konfirmandus táborok, illetve a gyülekezeti konfirmandus táborok.

Mindezekben csak buzdítani tudok minden kollégát, s Isten áldását kérni az elkezdett munkára.

A gyülekezeti vallásoktatásban a lelkipásztorok mellett részt vesznek a feleségek, kántorok, vallásnánók, tanítók, az ifjúsági csoportok tagjai sok esetben. Folytatódott a megyei szintű gyermekmunkatársképzés, amelyet a Vasárnapi Iskola Szövetség szervezett, s az elmúlt esztendőben a zilahi egyházmegye kapcsolódott be, s a bihariban tovább folytatódott. Változatos tervek szerint folyik a gyülekezeti

vallásoktatás is, itt szeretném felhíni a figyelmet a kateteka.hu oldalon található, 2 évre kidolgozott tanmenetre és különböző gyerekkorosztályok számára aprólékosan elkészített vallásórai lecketervekre, nagyon nagy segítség a szakzerű és rendszeresen végzett munkában.

II. Évek óta arról beszélünk, hogy a konfirmációs oktatásunk nem egy siker történet, nem hozza meg azt a gyümölcsöt, amit elvárunk. Bizonyára ebben is kell fejlődünk, ezért is sokat kell még imádkoznunk. Ellenpéldaként tudnám elmondani azt, hogy Jézusnak sem volt hirtelen 5000 tanítványa a kenyérszaporítás után, sőt sokan mondták az utána elhangzott tanításra még a tanítványai közül is, hogy kemény beszéd ez. S talán nem követték tovább. Vagy azt, hogy igehirdetési szolgálatunk gyümölcsésként sem érzékelünk nagyobb eredményt, mint a konfirmációra való felkészülés rendjén. De nem ezzel akarom a felelősségünk terhét könnyíteni.

Hanem azzal, hogy a konfirmáció előkészítő egy olyan csodálatos lehetőség, amelyben sok olyan fiatal megszólíthatunk, akit addig sehogysem, mert családjaikkal együtt egyáltalán nem a gyülekezet „lelki” közelségében éltek. Ezt a lehetőséget ajándéknak kell tekinteni, hűséggel és tisztességgel élni vele örökn szerint a legjobban, s kérni a Szentlélek munkáját, mert a több ezer megtérő akkor jelenik meg, amikor a pünkösdi lélek elkezdett munkálkodni. A Heidelbergi Káté évfordulója alkalmából talán több szó esett konfirmációs oktatásunkról, mint addig. S a beszélgetések rendjén az is lehangzott, hogy szakítani kellene azzal a hagyománnyal, hogy a konfirmáció az „kötelező”, s az önkéntességre tegyük a hangsúlyt. Én ezzel nem értek egyet, mert akkor leszűkül annak a lehetősége, hogy ilyen nagy számban megszólíthassunk ifjakat.

Dicséretes dolog, hogy egyre kevesebb azon gyülekezetek száma, ahol nem két éves a konfirmáció előkészítő, illetve az is csökken, ahol 14 évnél hamarabb konfirmálnak. De a dicséret ellenére, ahol ez még nem jellemző és magától értetődő, ott ezeket meg kell valósíta-

ni. Általános tendencia a konfirmáltak számának csökkenése és az előkészítőre beiratkozók számának is a csökkenése, de jó az, hogy ez nem az elidegenedés miatt van, hanem a gyereklétszám csökkenésének a hozadéka. Egyre több jelentésben olvasunk a felnőtt keresztségéről, ez figyelmeztet arra, hogy szükség lenne felmérni, hogy a nagyobb, s főképpen városi gyülekezetekben milyen mértékű azoknak a száma, akik nem részesültek a gyerekkereszttségben, s ahol ez nagy esetszámot mutat, ott megszervezni az ilyen irányú pásztorációt. Tapasztalatom az, hogy sok esetben nem is az idegenkedés vagy az elutasítás az oka, hogy nincs több felnőttkeresztység, hanem inkább a bátortalanság és a tudatlanság azok részéről, akik valamilyen okból kifolyólag nem voltak gyermekkorukban megkeresztelve.

III. A 2013. esztendő a Heidelbergi Káté születésének 450 éves évfordulója éve volt. Bár nem sok szó esett róla a jelentésekben, de tudom, azt, hogy sok gyülekezetben ünneplték ezt az évfordulót különböző formákban, lelkészértekezletek témája volt, voltak megyei és kerületi rendezvények is. Én magam is résztvettem néhányan, pl. a Presbiteri Szövetség Kerületi Találkozásán Lugoson, augusztus végén, szeptember elején, vagy októberben a Fundament-konferencián Szatmárnémetiben. Az évforduló alkalmával egyházkerületünk egy jubileumi konfirmációi emléklapot adott ki.

Elsősorban Istennek adok hálat az elvégzett szolgálat lehetőségéért és a munkáért, a megtapasztalt örömekért és gyümölcsökért, s tőle kérjük további erőt és „Lelke”-sedést a szolgálatban való kitartásért. Köszönöm a megyei katekétikai előadók pontos és legtöbb esetben részletes jelentését. Isten áldása legyen életükön és szolgálatukon.

Kérem a Főtiszteletű Közgyűlést, hogy jelentésemet fogadja el, tisztelettel,

SZILÁGYI ZOLTÁN
katekétikai előadó

11. számú melléklet

A Tanügyi Osztály jelentése

Főtiszteletű Püspök úr!
Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!

„Mihez ragaszkodunk, ha az ifjúság neveléséhez sem? Miért és mikor állunk ki bátran, ha most jövőnkért sem? A nevelés isteni jog, és olyan isteni parancs, amit az egyház soha, egyetlen hatalom kedvéért, és semmi előny ellenében nem alkudott el.” Márton Áron, 1935 márciusa

Az iskola és egyház egysége református hagyomány, melyet sikerült szervezett módon megbontani. Természetes és egészséges volt tehát a fordulat után és maradt a mai napig is,

hogy ezen egységet visszaállítsuk. Nem könnyű feladat. Hisz sokminden megváltozott, s a törvények nyújtotta lehetőségek sem kedveznek e törekvésünknek.

Isten iránti hálával kell azonban nyilatkozzunk, hogy az Ó megtartó szeretetének köszönhetően most mégis úgy beszélhetünk református oktatásügyről, hogy a cél, egy teljes oktatási intézményrendszer kiépítése, megvalósult: óvodától az egyetemig tudunk református alternatívát biztosítani híveinknek.

Szükséges-e ez az alternatíva? Igen az. Sőt annál inkább szükséges, hogy gyermekeinknek és ifjainknak, ebben a megbomlott erkölcsű, zűrzavaros világban megmutassák és megéles-

sék azt az egészséges, megalapozott értékekre épülő életvitelt és gondolkodást, ami Isten előtt kedves, és értéket jelent, amelyre Jézus Krisztus tanítja övét.

I. TÖRVÉNYI HÁTTER

A 2011-es tanügyi törvény lehetőséget ad a felekezeti oktatás megszervezésére. Ez azonban közel sem az, ami segítségünkre volna.

A felekezeti iskolákat magán tanintézményeknek tekinti, melyeknek bár jár az alapfinanszírozás, de arról külön kormányhatározat rendelkezik. Ez a kormányhatározat, eddig nem kedvezett a magán- és felekezeti iskolák-

nak, hisz minden esztendőben az alapfinanszírozás elhalasztásáról döntenek. A gombamód szaporodó magániskolák mellett, ahol a tandíj összege a 3000 lej/tanévtől a több mint 10.000 euró/tanév összeget is eléri az intézmény által nyújtott oktatási forma és iskola után beiktatott tevékenységek függvényében, nem véletlen, hogy felekezeti – és tegyük hozzá magán – iskolák nem igazán nyitják meg kapuikat.

Nem különb a helyzet a három Kollégiummal kapcsolatban sem, ha a tanügyi törvény oldaláról vizsgáljuk meg helyzetüket. A törvény ezen iskolákról a 19. cikkely 5. pontjában rendelkezik és a törvény hatálybalépésétől számított hat hónapon belül írja elő a meglévő állami felekezeti közoktatási intézmények működési módszertanát, melyben rendezi a jogi, vagyoni, pénzügyi és adminisztratív helyzetét ezen intézményeket. Mondanom sem kell, hogy ezen anyag máig nem készült el. A tanárok állásbetöltése kapcsán is kedvezőtlen a törvényi háttér.

Látjuk tehát, hogy milyen sok a tennivaló. Keressük a problémák megoldásában a partnereket, akik ugyanolyan fontosnak látják a felekezeti iskolákat és közösséget tudnak és akarnak vállalni azokkal az értékekkel, melyeket ezen iskolák közvetítenek. „...tegyetek tanítványokká minden népeket...” Mt 28, 19 – e krisztusi parancsnak engedelmessé tegyük tehát dolgunkat, hittel és fáradhatatlanul, nem csüggedve, azzal a tudattal „hogy akik Istent szeretik, azoknak minden a javukra szolgál”. Róma 8, 28

II. EGYHÁZKERÜLETÜNK REFORMÁTUS OKTATÁSI HÁLÓZATA

Református Egyházközségek által alapított/fenntartott/részben fenntartott óvodák, napközök és különleges státusú iskolák, vagy osztályok:

Tizennégy ilyen óvodát és egy szociális napközöt tartunk számon, valamint öt különleges státusú iskolát, vagy osztályt (lásd a táblázatba foglalt statisztikai adatok). Ezekbe, összesen 25 csoportban 518 gyermek, valamint 20 osztályba 252 diák jár.

Legtöbbjük támogatást kap az óvónők és a rezsi költségek fedezésére. Ahol szükség van, az egyházközség maga pótolja ki, vagy támogatók segítségével, pályázaton nyert pénzekből fedezi a felmerülő többletköltségeket.

REFORMÁTUS KÖZÉPISKOLÁK:

1. Szatmárnémeti Református Gimnázium

Szilágyi Éva igazgató beszámolóját olvasva örömmel látjuk, hogy – nem kis áldozat árán, az Egyházmegye lemondott két másik iskolaépület bérleti díjáról – végre nyugodt és jó körülmények között a hajdani Református Főgimnázium épületében és a hozzáépített új épületszárnyban, egyedüli használatként vették birtokba az impozáns épületet.

Óvodája, elemi osztálya immár három évfolyamon és általános iskolája egy-egy évfo-

III. STATISZTIKAI ADATOK

Református Középkiskolák

Az oktatási intézmény neve	Az oktatási intézményben működő nevelési szintek								
	Előkészítő		Elemi		Általános		Középkisk.-profil	liceum utáni	
	Gyerekek sz.	Osztályok sz.	Tanulók sz.	Osztályok sz.	Tanulók sz.	Osztályok sz.	profil	Tanulók sz.	Osztályok sz.
Lorántffy Zsuzsanna Református Gimnázium	21	1	111	4	110	4	4 mat.-info /63 tanuló 4 ref.-teol/88 tanuló		
Összesen 17/393	21	1	111	4	110	4	8 osztály/151 tanuló		
Szatmári Református Gimnázium	18	1	50	2	124	4	4 filo./101 tanuló 4 teol./107 tanuló 4 mat.-info/88 tanuló	39	2 oszt.
Összesen 21/527	18	1	50	2	124	4	12osztály/296 tanuló	39	2
Zilahi Református Wesselényi Kollégium	26	1	93	4	17	1	4 mat.-info/83 tanuló 4 teol./117 tanuló 1mat.-info(FR)/31 tanuló 3filológia (FR)/63 tanuló 1mat.-info/30 tanuló esti		
Összesen 19/465	26	1	93	4	17	1	13osztály/329 tanuló		
Összesítés 57/1385	65	3	254	10	251	9	33osztály/776 tanuló	2	39

Református óvodák, református ingatlanban működő, egyházközségek által támogatott óvodák

Óvoda	Csoport sz.	Gyermeklétsz.
Csillagocska Zeneóvoda Nagyvárad (Lorántffy Zsuzsanna Református Gimnázium)	3	68
Királyhágómelléki Református Egyházkerület szociális napközije (Nagyvárad)	1	21
Mezőtelki Református Egyházközség óvodája	1	22
Árpád Református Egyházközség óvodája	2	38
Szekelyhídi MÉHECSKE Református Napközi	1	20
Resicabányai Református Egyházközség Óvodája	1	13
Érmihályfalvi Aranykapu Református Napközi-Óvoda	2	50
Nagykároly-Kertváros Egyházközség által támogatott óvoda	2	40
Szatmári Református Gimnázium 24-es óvoda (Szatmári Református Gimnázium)	3	81
Szatmár-Szamosnegyed Ref. Egyházközség– Árva Bethlen Kata Református Óvoda	2	40
Szatmár-Kültelek Ref. Egyházközség – Szivárvány Református Óvoda	1	18
Zilah-Ligeti Egyházközség óvodája (Zilahi Református Wesselényi Kollégium)	2	40
Zilah Gyülekezeti Szövetség óvodája (Belváros, Fenyves, Liget) (Zilahi Református Wesselényi Kollégium)	1	17
Lugosi Református Egyházközség óvodája	2	40
Gyantái Református Egyházközség óvodája	1	10
Összesen 25 csoport/518 gyermek	25	518

Különleges státusú iskolák, osztályok

Iskola, osztály	Elemi		Általános	
	Létszám	Osztály	Létszám	Osztály
Szilágypaniti Református Iskola	41	4	49	4
Ermihályfalvi Bernáth József Református Iskolaépületben működő step-by-step elemi iskolai osztályok (Zelk Zoltán iskola)	100	5		
Péter Iskola Szalonta	11	1	34	4
Gyantái Református Egyházközség Iskolája/Napközije	7	1		
Zilahi Református Wesselényi Kollégium – Második esély osztály	10	1		
Összesen 20 osztály/252	169	12	83	8

lyammal, a középiskolai tagozaton három osztályba lehet iratkozni (teológia, matematika-informatika és filológia), ezen belül teljes a négy évfolyam. A 44 tagú tantestület mellett 5 adminisztratív és 12 kisegítő személyzet látja el a mindennapi teendőket. Külön méltatja az intézményvezető az iskolalelkész és iskolapszichológus munkáját, akik külön-külön és együtt rendszeresen végzik a lelkek gondozását.

Támogatói köre igen széles az iskolának, ennek köszönhetően az iskola minden harmadik tanulója anyagi támogatásban részesül. A nagylelkű támogatók között megnevezik az Egyházkerületet, a Szatmári és Nagykarolyi Esperesi Hivatalokat, a magyar érdekképviselet városi-, megyei- és parlamenti képviselői és szenátorait, civil szervezeteket, hazai és külföldi magánszemélyeket.

Tekintélynővelőnek látják, és ezért ápolják a különböző partneri és testvériskolai kapcsolatokat.

Az iskola ECL és ECDL vizsgaközpont, ahol angol és német nyelvből, valamint számítógép-kezelői ismeretből lehet vizsgázni és diplomát szerezni.

Államilag támogatott posztliceális képzés is működik, könyvviteli szakon.

Tervezik, hogy a Partiumi Keresztény Egyetemen együttműködve a jövőben a térség magyarságának felnőttképzését tudnák tanfolyamok és továbbképzések által biztosítani, így egy intézmény keretében valósulna meg az óvodától az egyetemig terjedő oktatás.

Sok verseny házigazdája, tanáraik maguk is lelkesen készítik a diákokat a különböző tantárgyversenyekre, vetélkedőkre.

Érettségiző diákjaik eredményessége közel 70%-os, ami meghaladja az országos átlagot.

2. Zilahi Református Wesselényi Gimnázium

Mostoha sorsába nem beletörődve, igaz hitet igazoló munkájuk árán a zilahi oktatási intézmény hatalmas fejlődést mutat az utóbbi években. Az elmúlt év beszámolóját Bara Lajos igazgató jegyzi, aki annak utána lett az iskola igazgatója, hogy Kovács Irénke a megyei főtanfelügyelőségen a főtanfelügyelő-helyettesi megbízást elfogadta. Megköszönjük lelkes és odaadó munkáját, azzal a hittel, hogy az Isten most sem véletlenül helyezte őt oda, ahol van. A főtanfelügyelő-helyettes asszony és az igazgató életére és munkájára kérjük Isten gazdag áldását.

Az igazgatói jelentésben a fejlődés bemutatásának rendjén tér ki az intézményvezető arra, hogy talán itt lenne az ideje, hogy továbblépjének. Nem úgy, hogy a régi iskolaépületért folytatott harcot feladják, de gondolva arra, hogy amit nehéz munka árán elértek, nehogy épp a szoros, mondhatnám szűkre szabott ruha miatt veszítsék el. Bővítést és terjeszkedést emleget, amit én magam is jogosnak érzek, ha a tanintézmény jelenlegi felépítését nézzük: egy előkészítő osztály, négy elemi, egy általános és tizenhárom középiskolai osztály.

Kiemelten fontosnak tartja a beszámolójt jegyző megemlíteni a lelki nevelést és a jócselekedetekre való gyakorlati nevelést. Szolgálá-

taikkal örvendeztetnek meg öregeket, Down-kóros gyerekeket, rendszeresen gondozzák a Wesselényi Kollégium volt tanárainak sírhegyét a központi temetőben.

Sok anyaországi református iskolával létesítettek testvériskolai kapcsolatot: Karcag, Békés, Szentendre, Kaposvár).

Itt is jó eredményt értek el az érettségiző diákok, az átmenési arány túllépi a 70%-ot.

3. Nagyvárad Lorántffy Zsuzsanna Református Gimnázium

Szabó Zsuzsa igazgatónő szép rendben, hónapokra bontva sorolja a beszámolóban az iskola életének eseményeit. Vannak csendesnapok, szolgálatok, kirándulások, versenyek, vetélkedők, nyilván nem maradnak ki az ünnepi szolgálatok egyházi és nemzeti ünnepeinken.

Az iskola egy előkészítő, négy elemi, négy általános iskolai osztályt számol, középiskolai szinten pedig egy teológiai és egy matematika-informatika osztályt minden évfolyamon.

A matematika-informatika osztály iránt az utóbbi években már nem mutatkozik nagy érdeklődés. Messze az előírt osztálylétszám alatt van a szakon a tanulók száma és emiatt az osztály indítására nem kapott engedélyt az intézmény. Profilváltáson kellett gondolkodni. Ebben minden tényezőt figyelembe véve és különböző tárgyalásokat folytatva az intézmény a jövő tanév beiskolázási tervébe már a teológiai osztály mellett, egy villamoságtan szakliceumi osztály beindítására kapott engedélyt.

Kiemelt esemény volt a tavalyi tanévben az iskola életében, hogy társszervezői voltak az Országos Ökumenikus Vallás Olimpiának. Gazdag programokkal várták az ideérkező versenyzőket és kísérőtanárokat. Külön öröm, hogy az iskola két diákja is kimagasló eredményeket ért el ezen a versenyen.

Az érettségiző rendjén nem éri el a 40%-ot a sikeresen érettségizők száma. Ennek magyarázata az intézményvezető szerint, hogy a diákok nem veszik eléggé komolyan a vizsgákat.

IV. MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZ GENERÁLIS KONVENTJÉNEK OKTATÁSI ALAPJA

IV.A. Gyűjtés a 2013-as évben:

Az Oktatási Alapba tanintézményeinkből begyűlt adományok a 2013-as évi gyűjtés rendjén a következők voltak:

- Lorántffy Zsuzsanna Református Gimnázium Nagyvárad: 1.200 RON és 3.600 HUF
 - Szatmári Református Gimnázium: 1.377 RON és 3.600 HUF
 - Zilahi Református Wesselényi Kollégium: 79.000 HUF
- ÖSSZESEN: 2.577 RON és 86.200 HUF

IV.B. Az Oktatási Alapból támogatást nyelő gyülekezetek és azok tervei a 2013.-as évben: A 2012-ben gyűjtött adományokból Egyházkerületünk öt intézményalapító és fenn-

tartó gyülekezete jutott, összesen 5.000.000 forint összértékű támogatáshoz a 2013-as évben.

1. Érmihályfalva Gyülekezete: A régi református iskola épületének udvarán, támogatva a magyar és református oktatás érdekeit döntöttek úgy, hogy egy új, modern épületet emelnek, melyben 4 új tanterem, tanári szoba, melléképületek és tornaterem kap majd helyet. Erre kértek támogatást az Oktatási Alaptól és nyertek 600.000 Ft támogatást.

2. Nagyvárad-Réti Egyházközség: A Csillagocská Református Zeneóvoda akkreditációjához szükséges új épület építéséhez kértek támogatást, hogy a pincéből egy minden követelménynek megfelelő, új épületben tudják folytatni a nevelői munkát. Ehhez az Alap 600.000 Ft-os támogatását nyerték el.

3. Mezőtelki Egyházközség: Húsz éve működik a Noé bárkája óvoda, ahol épp húsz gyermek jár napközis óvodába. Az Oktatási Alaptól nyert 300.000 Ft-os támogatásból a pedagógusoknak egy felszerelt irodahelyiség kialakítására és taneszközök, játékok vásárlásáért tervezik.

4. Temesvár-belvárosi Egyházközség: Egy megüresedett lakást kíván átalakítani, ahol egy magyar nyelvű bölcsődét működtetnének. A bölcsődévé alakítás munkálataihoz kértek és nyertek el az Alap kereteiből 2.000.000 Ft támogatást, melyet az átalakítási munkálatokra fognak fordítani.

5. Nagykaroly-kertvárosi Egyházközség: 1.500.000 Ft támogatást nyert az Oktatási Alapból, hogy a városvezetéstől kapott ingatlanban, egykori iskola épületében, a városvezetéssel és Nagykaroly-belvárosi gyülekezettel összefogva, három óvodai csoport működésére alkalmas ingatlant alakítsanak ki. A játszótér és a tanulószobák bútorzatának beszerzését a gyülekezetek vállalták magukra, melyet az elnyert támogatásból fognak megvalósítani.

V. ROMÁNIAI REFORMÁTUS PEDAGÓGIAI INTÉZET

Az RRPI változatlanul négy alkalmazottal látja el feladatait. Megbízott igazgatója Jenei Tamás. Adminisztratív feladatokat lát el Zongor Éva Kolozsváron, a központi irodában. Bustya János a felekezeti oktatást érintő teendőket látja el, jómagam pedig az iskolai vallás-tanítás dolgait intézem, mely munka a rendszeres kapcsolattartás, tájékoztatás és a hivatalos, Bukarest által kért anyagok előállítását jelenti. Az RRPI által előkészített anyagok:

- tanári versenyvizsga anyaga,
- tanári fokozati vizsgák anyagai,
- vallásstanároknak szánt munkanyagok és segédanyagok,
- tanári versenyvizsga tételei,
- iskola előkészítő osztály tanterve,
- I-II osztály új tanterve,
- III-XII osztályos tantervek,
- munkafüzetek.

VI. ISKOLAI VALLÁSTANÍTÁS

Egyházkerületünkben a rendelkezésünkre álló adatok alapján 88 vallásánár dolgozik a következő lebontásban:

- Nagybányai Egyházmegye: 5,
- Szatmári Egyházmegye: 14,
- Nagykárolyi Egyházmegye: 10,
- Érmelléki Egyházmegye: 15,
- Bihari Egyházmegye: 20,
- Aradi Egyházmegye: 1,
- Temesvári Egyházmegye: 2,
- Szilágysomlyói Egyházmegye: 12,
- Zilahi Egyházmegye: 9.

Szolgálatokról az Egyházmegyéek Közgyűlésén, három helyen tesznek a vallásánárok képviselői jelentést (Érmelléki, Szatmári és Bihari Egyházmegyéekben).

Hat egyházmegyéet érintően (Nagykároly és Szatmár, Szilágysomlyó és Zilah, Érmellék és Bihar Egyházmegyéek), három közigazgatási megyében szervezik meg a hagyományos vallás olimpiát. Sok száz kisdíák mérí ilyenkor össze tudását, ez is bizonyítva azt, hogy eredményes a vallásánári szolgálat. Az érintett egyházmegyéek hathatós támogatásának köszönhetően a résztvevő és nyertes díákok szép ajándékokat kapnak és több gyülekezet is ünnepélyes kerektek között jutalmazza meg az ilyen tanulmányi

versenyeken jó eredményt elérő gyermekeit. Olvassuk a jelentésekbén, hogy Istennek hála a nyári vakációs bibliahetekén vallásánárok is ott vannak és szolgálnak. Sátoros ünnepeinken ünnepi szolgálatokat tanítanak be és vezetnek a templomokban. A Missziói ügyosztályal, személyesen Vinczéné Pálfi Judit előadó-tanácsos kolleganómmel együttműködve az elmúlt évben nagysikerű képzést szerveztünk a vallásánároknak és tanító lelkipásztoroknak. Székelyhídon ismerkedhettek az élménypedagógia különböző módszereivel a résztvevők.

* * *

Református iskolahálózatunk bővítésére a legnagyobb szükség ott van, ahol a legnehezebb önéből magyar és felekezeti iskolát létrehozni. A szórványban, ahol a megmaradás egyetlen menszvára az óvodától (bölcsödétől) kezdődő magyar oktatási intézmények lennének. Szórványlétükben azonban már így is nehezen élő gyülekezeteink nem tudják felvállalni az intézményfenntartás költségeit, sok helyen pedig a szülők sem tudnak anyagi áldozatot vállalni az ingyenes, de román tannyelvű oktatással szemben.

Épp ezért – ha már ezzel kezdtem –, s mert most is időszertű, had fejezzem be a jelentésemet Márton Áron gondolataival:

„Állampolgárok vagyunk, akik dolgozunk és a közös terhekből részünket mindenütt kivesszük. Csak jogunkat kérjük, ha igényt tartunk a közhivatalokból is annyira, amennyi számunk és a közterhekhez való tényleges hozzájárulásunk aránya szerint megillet, A magyar gyermek szívja az anyatejjel magába, hogy a magyar itt hibáján kívül, de éppen ezért a legszentebb kötelezéssel magyarra van utalva. Más nincs jó szívvel hozzánk, tehát pénzt, munkát, támogatást egymásnak adjunk. Arra ítélték, hogy mi, magyarok itt egymásból, egymás által – megéljünk.” Márton Áron, 1935 márciusa

Isten gazdag áldása legyen az oktatási intézményeinkben tanuló gyermekek életén, szüleik életén, az intézményeket fenntartó gyülekezetek fáradozásán. Tegye áldottá és gyümölcsözővé pedagógusaink munkáját, lelkipásztoraink szolgálatát.

Kérem a Fótisztelettű Közgyűlést jelentésem elfogadására.

Nagyvárad, 2014. május 19.

SZÜCS ÉVA
szakelőadó

12. számú melléklet

A Kiadói- és Sajtóosztály jelentése

Fótisztelettű Püspök úr!
Fótisztelettű Közgyűlést!

EGYHÁZKERÜLETÜNK
MÉDIA-STRATÉGIÁJA

Az utóbbi években arra törekedtünk, hogy az egyházkerületünk ne csupán a nyomtatott médiumokban jelentkezzen, hanem a rádióban, sőt a televízióban is hallhassunk, az interneten is olvashassunk róla. Ezeket a szétágazó szálakat igyekeztünk összehangolni és egyetlen vélgjegy alatt összevonni. Így ma a Harangszó nem csupán gyülekezeti lap, de van Harangszó Rádió is, amely változatos adással egész egyházkerületünk területén hallgatható, és az interneten is összetetten és változatosan tudunk tudósítani az egyházkerületünkben folyó életéről. Készült Harangszó Facebook-oldal, Harangszó Blogspot, tervbe vettük egyházkerületünk intézményi honlapjának az átalakítását is.

Mindezek mögé egy olyan lelkes csapat kellett, amelynek tagjai alaposan ismerik egyházunk életét, a nagy- és a kisgyülekezeteket, a nehézségeket és azokat a kihívásokat, amelyekkel a hívő emberek nap mint nap szembesülnek.

A kitűzött célok között fontosnak tartjuk, hogy ne csak egyetlen korosztályt szólítsunk meg, hanem a fiatalokat, a gyermekeket, de a középkorúakat és az időseket is. Amikor kialakítottuk a gyülekezeti lapunknak, a Harangszónak az új arculatát, gondoltunk arra is, hogy

a média nagyon fontos és hatékony missziói eszköz is, tehát nem szóhat csupán a templomba járóknak, vagy egyetlen társadalmi rétegnek. A Harangszó nem csak a hívő embereknek szól, hanem azoknak is, akiknek (még) idegen a vallásos élet, hiszen róluk sem mondhatunk le.

Tudjuk, hogy rohanó világban élünk, amelyben akkora az információáradat, hogy könnyen elvész az egyház szava, ha a régi paradigmákban, elévült kommunikációs sémákban gondolkodunk. A mai átlagolvasó nem rágja végig magát oldalas újságcikkeken, terjedős írásokon, viszont a rövid, frappáns üzenetek könnyebben célba találnak.

Orvendetesnek tartjuk, hogy miután gyülekezeti lapunkat a kitűzött célok értelmében átalakítottuk, több év után először fordult elő, hogy a rendelések száma nőtt, a visszajelzések pedig nagyon kedvezőek.

Arra törekszünk, hogy minél több embert bevonjunk az egyházkerületi médiába, és hangosan, világosan szóljon az Élő Ige. Gyülekezeti lapunkat egy hétagú szerkesztőbizottság készíti. A református rádiót irányító Rác Ervin munkatársakat kerestett minden régióban. Ez azért is fontos, mert minél több ember vesz részt ebben a munkában, annál változatosabban és hitelesebben tudunk szólni és megszólítani.

SZEMÉLYI VÁLTOZÁSOK

A Harangszó éléről távozott Fábíán Tibor főszerkesztő, helyét a következő tagokból álló

bizottság vette át: Ghidea-Szabó József, Kurta-Tótos Beáta, Oroszi Kálmán, Rác Ervin, Tokár Sándor, Visky István, Wagner Erik. Továbbra is keressük a munkatársakat, akik szeretnének részt venni a közös munkában.

ÉVES KIADVÁNYAINK

Az egyházkerületi falinaptárt Szomor Attila szerkesztette, eredetileg 47.000 darabot rendeltünk a kolozsvári Misztótfalusi Kis Miklós nyomdától. Ugyanott készült a 2014-es Kalendárium is, amelyet Bereczki András szerkesztett; ebből 7600 darab készült. Mindkét kiadvány jól fogyott, mint az előző években. Kolozsváron nyomtattunk 350 darab református határidőnaplót is.

Terveink szerint 2015-ben a köröstarjani templom, 2016-ban pedig a végvári templom képe lesz a falinaptáron.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent könyvek:

- Csúry István: Célra igazító jegyzetek – második, bővített kiadás. A kötetet szószéki ígíhírdetésekkel egészítettük ki.
- Velünk az Isten! III – áhítatok a Szatmári Református Egyházmegye lelkipásztoraitól. Rác Ervin szerkesztő munkája nyomán már a harmadik kötetet adja ki az egyházkerület.
- Dénes József: Szívavány a könnyesöbén – versek

- Veres Piroska: Szomorú kikelet – A kezdet temploma (történetek, karcolatok)
- Lovász István: Küldetés – igehirdetések (újranyomás)
- Emmaus kurzus – munkafüzet (a Missziói Ügyosztály gondozásában)
- Kérjétek és adatik néktek! – imakönyv, javított újranyomás. Ebből a kis imakönyvből már több mint ötezer példányt nyomtattunk az elmúlt években.
- Kezeink munkáját tedd állandóvá! – képek egyházkerületünk életéből. A munkatársaink írásait tartalmazó kötet azért készült, hogy minél szélesebb körképet nyújtsunk egyházkerületünk szolgálatából.

Előkészületben:

- Kétnyelvű (magyar-román) káté
- Völcsök (monográfia) – szerkesztette Lovász István

Egyházkerületünk nyomdájában készültek:

- Keresztelési, házasságkötési, konfirmációi, presbiteri emléklapok
- Anyakönyvek, iktatókönyvek, formanyomtatványok, nyugtatombók
- Kis- és nagykáté
- Szórolapok és könyvjelzők

Kérem a Főtitiszteletű Közgyűlést fogadja el jelentésemet.

WAGNER ERIK
előadótanácsos

13. számú melléklet

Jelentés a református kórházépítés ügyéről

2013. JÚNIUS

- 17: holland kórházi adomány fogadása
- 18: tervezés első fázisának lezárása
- 25: első látványtervek átvétele
- 26: helyszíni egyeztetés Pásztor Sándorral a kórháztelek közművesítéséről

2013. JÚLIUS

- 15: egyeztetés a közös útépitésről az osztrák érdekeltségű teleshomszéd céggel
- 16: további tervezési fázisok leszögezése
- 22: egyeztetés Velkey Györggyel, a Magyar Kórházszövetség elnökével
- 25: pályázat atervezési költségekre

2013. AUGUSZTUS

- tervezés és pályázati lobb

2013. SZEPTEMBER

- 4: látványtervek részleges átvétele
- 9: a tervezés második fázisának lezárása
- 20: tervezési egyeztetés
- 28: beruházási támogatás megszerzésére lobb (Budapest – Kraft Péter volt államtitkár)

2013. OKTÓBER

- 14: beruházási támogatás megszerzésére lobb (Budapest – Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes)
- 15: kórházi költségigények megállapítása és felbontása
- 24: költségigények véglegesítése
- 30: beruházási támogatás megszerzésére lobb (Nagyvárad – Hidvéghy Balázs államtitkár)

2013. NOVEMBER

- 5: beruházási támogatás megszerzésére lobb (Kolozsvár – Magdó János főkonzul)
- 12: a tervezés harmadik fázisának lezárása
- 21: a KRE-polgármesterek nagyszalontai találkozásán tervbemutató
- 27: kórházbizottsági tagok értesítése a történetekről

2013. DECEMBER

- 16: a tervezés véglegesítése

2014. JANUÁR

- 8: a kórházi dokumentáció összeállítása
- 13: egyeztetés Velkey György kórházszövetségi elnökkel
- 21: egyeztetés a kórházkápolna tervezéséről
- 29: a kórházkápolna terveinek átforgalmazása

2014. FEBRUÁR

- 12: a kápolnarajzok véglegesítése

- 14: a dokumentáció és a tervezés ellenőrzését Velkey György kórházszövetségi elnökkel
- 18: az ellenőrzés során felmerült észrevételek tisztázása és a tervek javítása

2014. MÁRCIUS

- 6: befektetőkkel való tárgyalás (Töreky Balázs, Gulyás Zoltán)
- 10: a tervek javításának véglegesítése
- 12: helyszínelés a befektetőkkel és tervezőkkel
- 18: pályázat kiiratásának előkészítése, dokumentáció és helyszínrajzok alakítása
- 24: RMDSZ lobb szervezése a kórházépítés támogatására

2014. ÁPRILIS

- 3-4: a tervek bemutatása a Magyar Kórházszövetség nagykongresszusán (Siófok)
- 25: találkozó a kórházügy támogatóival, a lobb szervezése (Hajdúszoboszló)

2014. MÁJUS

- 6: találkozó a Medical Investments tulajdonosaival, egyeztetés az építésről és a működtetésről (Gyöngyös)
- 8: a Töreky cég új tervének bemutatása
- 14: a Töreky-tervek kiegészítése
- 18: Kelemen Hunor RMDSZ elnök átveszi a terveket az Orbán Viktor miniszterelnökkel való találkozóra
- 19-20: helyszínelés és tárgyalás a Medical Investments vezetőivel

ÖSSZEGRZÉS

1. A KRE két tervrajzzal rendelkezik:
 - a Starmüller István tervezete (pályázati pénzből finanszírozott)
 - a Töreky cég tervezete (ingyen készült, egy majdani kivitelezés elnyerése érdekében)
2. A támogatásra nézve:
 - a magyar kormánytámogatás előkészítése megtörtént, a döntés nem született meg
 - európai pályázat a Medical Investments céggel (jelenleg Lengyelországban építenek kórházat uniós pénzek lehívásával)
3. A magyarországi támogatás függvényében, a Kórházügyi Bizottság döntése szerint haladunk tovább.

FORRÓ LÁSZLÓ
előadótanácsos

Választásra készülve

„Ezt mondja az Úr: Ahogyan elhoztam erre a népre mindezt a nagy rosszat, ugyanúgy elhozom rájuk mindazt a jót is...” (Jer 32,42-43)

Magyar Testvérek!

Elnökválasztás előtt áll országunk, elnökválasztásra készülünk itt élő magyarokként mi is. El nem titkolható elcsüggedéssel, egyre elmélyülő reményvesztéssel beszélünk a reánk váró jövődőről. Románia a kommunizmus uralma után 25 évvel nem tudta legyőzni azon sötét erőket, amelyek éltetik, sőt fellendítik az erkölcstelenség, becstelenség megannyi felsorolhatóan elemét, amely éppen a kiszorított kisebbség szenvedését és kilátástalanságát mélyíti el.

Nem dicsekedhetünk mi magyarok sem azzal, hogy erőnk, lehetőségünk közös nevezőre tudtuk volna hozni. Sokadjára szalasztottuk el annak a kínálkozó alkalmát, hogy a magyar kisebbség egyetlen tömbben fellépett volna a maga előbbre jutása és érdekérvényesítése terén. Nem tudtunk sem Istenre, sem józan testvéri figyelmező tanácsokra figyelni. Együtt nem lehetett, de külön-külön mégis összegyűlt ötszáz ezer aláírás immár két magyar elnökjelölt támogatására. A sokat hangoztatott „kevesen vagyunk” hirtelen sokkal több lett, mint amennyire gondoltunk.

A fenti üzenet alapján mit kell érzékelnünk, tapasztalatunk mérgetenünk és a jövőendő gyakorlatában hasznosítanunk? Ameddig népünk nem hallgat Isten szavára, nem követi a megmutatott utat, és nem jár együtt sorsársaival, addig a „nagy rosszat” szenvednünk kell. Ebben a rosszban, nem mindenkinek rossz, vannak hasonlélvezők és vannak önmentők. Hamis sáfárok és sántáni erők már most a másik oldalon kapják a biztatást, és lopják közénk az ártalmakat, a gyógyíthatatlan sebeket.

Képtelen, álomszerű, álságos és üres biztatásnak hallatszik közöttünk ma még az, hogy „elhozom rájuk mindazt a jót is...”! A kiválasztottak sem láttak eredményt, ameddig nem tettek önmaguk érdekében határozott lépéseket. Ameddig ámulva hallgatták a hazug szavakat, ameddig bálványokat süvegeltek meg, ameddig a kétféle sántikálók útjelzéseire figyeltek, addig a jó látogatóba sem érkezett. Azonban, ha csak résznyire ajtót nyitottak Isten előtt, ha csak részben hallgatták meg az életre tanító szavakat, ha csak tipegve és botladozva járnak kezdtek Krisztus által kijelölt utat, máris fény derült és gyógyult a lélek, erősödött maga az addig reménytelen ember.

Magyar Testvéreim! Javítsunk helyzetünkön! Felfedezve a rejtett tartalékok valóságát, Isten jobbitó szándékát, a magunk akaratának érvényesítését mégis menjünk el az elnökválasztásra! Ha többet nem is érünk el, legalább annyit mégis, hogy létszámunkkal bizonyíthatjuk, nem vagyunk leírható és elhanyagolható nemzetresz!

Nagyvárad, 2014. október 18.

CSÚRY ISTVÁN püspök

14. számú melléklet

A Külügyi és Ökumenikus Osztály jelentése

Az Európai Egyházak Konferenciája (Conference of European Churches – CEC) 2013. július 3–8. között Budapesten tartotta 14. Ökumenikus Nagygyűlését. Kontinensünk református, evangélikus, anglikán, baptista, metódista, ortodox, ókatolikus és egyesült egyházainak küldöttei a keresztény ökumenét megtestesítő szervezet jövőjéről folytattak megbeszélést. Az egyházi szervezet megreformálását, alaptörvényének módosítását célul tűző tanácskozáson a Romániai Magyar Református Egyházat Antal János előadótanácsos képviselte.

A Pozsonyi úti református templomban tartott nyitóistentiszteleten Steinbach József református püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke hirdette Isten Igéjét. A jeles alkalom megtisztelte jelenlétével Kövér László, a Magyar Országgyűlés elnöke.

A Nagygyűlés Emmanuel metropolita, az Európai Egyházak Konferenciája elnökének megnyitó szavaival vette kezdetét a RAM Colosseumban. A mintegy 250 küldöttet és a további 200 meghívottat Erdő Péter bíboros-érsek, Áder János köztársasági elnök, Tarlós István főpolgármester, Olav Fykse Tveit, az Egyházak Világtanácsának (WCC) főtitkára, valamint Guy Liagre, a CEC főtitkára köszöntötte.

Az 1959-ben létrehozott CEC hivatásának és szervezeti felépítésének újrarendeléséről a szervezet megelőző, 2009-ben, Lyonban rendezett Nagygyűlése döntött. A hidegháborús években való megalakuláskor, az akkori kettészakított Európában az ökumenikus szervezet ugyanis „az európai egyházak összetartozásának megjelenítését” tűzte ki céljául – a még átjárhatatlan határok között. Napjainkban, az európai egységesülési folyamatok közepette, új identitását keresi az ökumenikus szervezet. Ebben a folyamatban a budapesti Nagygyűlés küldöttei a „bizalomra épülő együttműködésre” helyezték a hangsúlyt, és a CEC alapvető céljaként jelölték meg azt, hogy az „Egyház egységét” képviselje Európán belül.

A megbeszéléseken súlypontos kérdésként merült fel a kisebbségben lévő egyházak szerepe. Az alaptörvény-módosítás rendjén parázs vita alakult ki a közgyűlés összetételéről, vagyis a tag egyházak képviselői arányáról, ebből kifolyólag a plenáris ülés zárt ajtó mögött folytatódott. Az ortodox hitvallás képviselői legalább huszonöt százalékos részarányt követeltek az irányító testületben – ellenkező esetben kilépéssel fenyegetőztek. A Nagygyűlés utolsó munkanapján a protestáns küldöttek végül megszavazták az ortodoxok alaptörvény-módosító indítványát. Döntés született arról is, hogy megszűnik a CEC mintegy negyven társult szervezetének automatikus képviselete a küldöttgyűléseken, és külön hangsúlyt helyeztek a delegáltak borszíne, életkora és neme szerinti egyensúlyára, de a régióknévi képviselet követelménye kikerült az alaptörvényből. Napokig húzódo, parttalanul tűnő vita nyomán a Nagygyűlés végül megszavazta az ökumenikus szervezet új alkot-

mányát, amely arról is rendelkezik, hogy – anyagi indokok miatt – megszűnik a CEC genfi központja, ezentúl csak Brüsszelben, valamint Strasbourghban tartanak majd irodákat. Az új alaptörvény kimondja, hogy megszűnik az ökumenikus szervezet hagyományos bizottsági struktúrája, illetve felére csökkentik a nagygyűlési küldöttek és az egyházi szervezet vezetőtestületének taglétszámát.

Gyorsan változó világunkban, a jelenlegi erkölcsi és gazdasági válság időszakában, az erősödő szekularizáció és kilátástalanság-érzet okozta kontinentális gondokkal csak egy megerősödött, egységes, gyorsan reagáló, új kommunikációs eszközöket is alkalmazó, új arcualattal rendelkező egyházi entitás képes szembenézni – áll a lyoni Nagygyűlés záródokumentumában. Erre vallott a budapesti, megújító Nagygyűlés mottójául választott ige is: „Most tehát miért késekedsz?” (ApCsel 22, 14-16). A budapesti nagygyűlés záródokumentuma szerint a küldöttek „testvérekként találkoztak, hogy párbeszédet folytassanak” az ökumenikus nyitottság szellemében.

2013. szeptember 18-án a Skót Egyház – Church of Scotland – küldöttsége tett látogatást a Királyhágómelléki Református Egyházkerületben. A delegációt református testvéregyházunk előljárója, Lorna Hood moderátorasszony vezette. A testvéri kapcsolatok elmélyítését célzó látogatásra Ian Alexander, a Skót Egyház nemzetközi kapcsolatait irányító Világmissziós Tanács főtitkára, Finlay Mackenzie küldetéses projektmenedzser és Seonag Mackinnon sajtószóvivő kísérte el a moderátort.

Csúry István püspök, Dénes István Lukács generális direktor és Antal János előadótanácsos Élesden, az egyházkerület „keleti kapujában” fogadták a Kolozsvár felől érkező vendégeket. A megbeszélések rendjén a skót testvéregyház átfogó tájékoztatást kapott a Királyhágómelléki Református Egyházkerület társadalmi szolgálatáról, a gyülekezetek mindennapjairól, illetve a szeretetszolgálati kezdeményezésekről. Az állam és a kisebbségi – nem-ortodox – egyházak között fennálló ellentmondásos viszonyról is szó esett, különös tekintettel az elakadt egyházi ingatlanrestitúció és a diszkriminatív állami finanszírozás kérdéseire. Csúry István püspök a református kórház tervéről is beszámolt, egyúttal korszerű orvosi gépek beszerzéséhez kérte testvéregyházunk segítségét. Az élesdi református gyermekotthon meglátogatásakor a Skót Egyház küldöttsége szakmai és anyagi segítségnyújtást ígért a királyhágómelléki szeretetszolgálati tevékenység megerősítéséhez. A két egyház képviselői emellett megállapodtak, hogy ösztönözni fogják a közvetlen testvérgyülekezeti kapcsolatok kiépülését.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület szeretetszolgálati kezdeményezéseit megismerve a moderátor elismerőleg szövegezte a nehéz helyzetben, nemzeti és vallási kisebbségben élő közösségünk elkötelezett társadalmi

szolgálatáról, ami hiteles, élő és erőteljes bizonyágtétel az evangélium mellett. Tudatta, hogy Nyugat-Európa látóköréből Kelet-Európa szinte teljesen kikerült, mivel azt feltételezték, hogy a térség országainak Európai Unió csatlakozása nyomán „feleslegessé” vált a segítségnyújtás. Jóságos utjának legfőbb tapasztalata viszont az, hogy továbbra is támogatni kell a régió egyházi célkitűzéseit. Ian Alexander főtitkár bizakodásának adott hangot, hogy ismét a Skót Egyház közgyűlésének napirendjére kerül a kelet-európai testvéregyházak intézményes támogatásának ügye. A jövő évi közgyűlésre Lorna Hood moderátor előzetesen is meghívta Csúry István püspököt.

Az Európai Egyházak Konferenciájának Egyház és Társadalom Bizottsága Brüsszelben tartotta éves küldöttgyűlését 2013. november 20–22-én. Az egyházak szerepe az európai krízishelyzetben címmel megrendezett értekezleten kontinensünk protestáns és ortodox egyházainak mintegy negyven küldötte vett részt. A Romániai Magyar Református Egyházat Antal János előadótanácsos képviselte.

A tanácskozás első napján a küldöttek régiók szerint összesítették a gazdasági válság legjellemzőbb tüneteit. A küldöttek megállapították, hogy az Európai Unió ún. „periferikus” – keleti – tagállamait sújtotta leginkább a gazdasági krízis, következképpen tovább nőttek a meglévő életszínvonalbeli különbségek. Mindazonáltal Európa nyugati egyházai ismét számos élelmiszerbankot és szegénykonyhát állítottak fel az elmúlt években. A növekvő munkanélküliség, a gazdasági migráció, a nyugdíj- és bércsökkenés, vagy a szociális juttatások apadása miatt egyre nagyobb teret nyernek Európa-szerte a szélsőséges nézetek és pártok. A gazdasági válság negatívan befolyásolta az európai egyházak egymással való kapcsolatát, illetve az ökumenikus mozgalomra is rányomta bélyegét, amennyiben az érintett egyházak jelenleg a belmisszióra összpontosítanak.

Másnap az Európai Bizottság (EB) és az Európa Tanács (ET) meghívott szakértői – Marcel Haug, az EB főtitkárságának vezetője, Robert Strauss, az EB munkaügyi, társadalmi és felzárkóztatási főosztályának vezetője, valamint Ilya Subbotin az ET politikai tanácsadója – tartottak előadást a gazdasági válság össz-európai szintű kezeléséről, az elért eredményekről. Ezt követően nemzetközi szeretetszolgálati intézmények vezetői – az Eurodiaconia részéről Heather Roy főtitkár, az APRODEV részéről Rob van Drimmelen elnök – ismertették azokat a lehetőségeket, amelyek révén az egyházak részt vállalhatnak a válság okozta gondok orvoslásában.

Az előadók egyetértettek abban, hogy feltétlenül szükséges a gazdasági válság kiváltó okairól, például a materialista világszemlélet huzamos ideje tartó erkölcsi válságról is szót ejteni, a hozzászólók pedig az regionális egyházi együttműködés hatékonyságáról számoltak be.

Az értekezlet utolsó napján az Európai Egyházak Konferenciájának szervezeti átalakításáról tanácskoztak a delegáltak. A gazdasági válság egyenes következményeként az ökumenikus szervezet ugyanis megszünteti hagyományos, genfi központját, ezentúl csak Brüsszelben, valamint Strasbourgban tartanak majd fent irodákat. Az átalakítások üteméről az ökumenikus szervezet főtitkára, Guy Liagre számolt be a küldötteknek.

Varsóban ülésezett a Református Egyházak Világközösségének (REV) európai regionális tanácsa március 27-28-án. A mintegy negyven résztvevő 25 tagegyházat és európai társszervezetet képviselt a lengyel fővárosban az európai reformátusság évi rendes közgyűlésén. A Kárpát-medencei tagegyházak részéről Kató Béla és Bölscei Gusztáv püspökök, Antal János királyhágómelléki előadótanácsos, Bódis Tamás szlovéniai és Branimir Buëanovia horvát lelkész vett részt az ülésen. A világszerte több mint 80 millió református legmagasabb szintű nemzetközi testületének elnöksége részéről Setri Nyomi leköszönő főtitkár üdvözölte a tanácskozási résztvevőit.

Az ülés központi témája a posztkommunizmus volt, a nyugat- és kelet-európai küldöttek a kontinensünket huzamos ideig megosztó önkényuralmi rendszer jelenleg ható egyházi valóóságát vizsgálták. A helyszínválasztás ugyanakkor a Marek Izdebski püspök vezette kicsiny lengyel testvéregyházzal való szolidaritást is jelképezte, hiszen a kommunizmus alatt ért hátratételek miatt a lengyel reformátusság kilenc gyülekezete ma már mindösszesen 4.000 lelket számlál.

A témafelvetés célja az volt, hogy a közelmúlttal való őszinte szembenézés révén közeledhessenek az eltérő tapasztalatokból megfogalmazott, nyugat- illetve kelet-európai álláspontok. Háromi Ádám szociológus, a Károli Gáspár Református Egyetem oktatója szakértőként kapott meghívást az ülésre, és statisztikai adatokon nyugvó előadásából kiderült, hogy nincsen szociológiai megfigyelésekkel körülírható, egységes „posztkommunista jelenség”, amennyiben mind nyugaton, mind keleten eltérő folyamatok figyelhetők meg, melyekre a szekularizáció, vallási individualizáció és a vallási megújulás tézisei egyaránt alkalmazhatók. Ugyanakkor átfogó „trendek” is tet-

ten érhetőek, ami a nyugat- és kelet-európai egyéni és intézményes vallásosság konvergenciáját mutatják: nyugaton összességében tartósan csökken, míg keleten növekszik a „vallásosság”, jóllehet utóbbi alapvetően „kulturális jelenség”, és az ortodox többségű országokban megfigyelhető egyházi növekedés alapozza meg. A szociológiai megközelítést személyes hangvételű kerekasztal-beszélgetés egészítette ki, amelyben Jörg Schmidt, a Német Református Szövetség főtitkára mellett Bölscei Gusztáv és Branimir Buëanovia vett részt. A hozzászólók a közös kihívások kapcsán a folyamatos kelet-nyugati tapasztalatcserét hangsúlyozták a tanúságtétel, a hiteles református teológia, a kisebbségi lét és a migráció témáiban. Antal János előadótanácsos a diktatúrával kollaboráló egyházi vezetőkrol, a múltfeltárás hiányosságairól és a kommunista rendszer európai megítélésének máig ható kétértelműségéről tett hozzászólásával árnyalta a képet.

A küldöttgyűlés végén választásokra került sor. Az egyházak megerősítették tisztségükben az ellenjelölt nélkül induló elnököt, Jan-Gerd Heeterks lelkész, illetve titkár, Alexander Horsburgh skót lelkész. A két alelnöki tisztségre négyen pályáztak. Közülük Martina Wasserloos-Strunk német politológusnak, a Német Református Szövetség elnökségi tagjának és Ódor Balázs református lelkésznek, a Zsinati Külügyi Iroda vezetőjének szavazott bizalmat a közgyűlés.

Az erdélyi és a királyhágómelléki egyházkerületekkel való folyamatos egyeztetés révén 2013 januárjában véglegesült a svájci protestáns egyházak stratégiai terve a romániai református egyház 2014-2017 közötti időszakban történő támogatására. A megállapodás értelmében a küszöbön álló, négy éves időszakban 1.700.000 svájci frankkal támogatják a két egyházkerület közös missziói és szórványszolgálatát, valamint a lelkipásztorok éves továbbképzését. Ismeretes, hogy 2011. március 10-én Csűry István püspök úrral bemutatkozó látogatást tettünk a Svájci Református Egyházszövetség berni székházában, ahol svájci testvéregyházaink szövetségének hivatalba lépő elnöke, Dr. Gottfried Locher fogadott bennünket. Püspök úr segítségét kért a Királyhágómelléki Református Egyházkerület szeretetszolgálati és szórványgondozói felelősségvállalásának kiteljesítéséhez, és Locher egyháznök messzeme-

nő támogatásáról biztosította egyházkerületünk jószolgálati szerepvállalását, a svájci protestáns egyházak segélyszervezetének közvetítésével. Egyházkerületünk küldöttsége ezt követően a svájci segélyszervezet – Hilfswerk der Evangelischen Kirchen Schweiz (HEKS) – zürichi székhelyére is ellátogatott, ahol Mathias Herren lelkipásztorral, a globális kitekintésű segélyszervezet kelet-európai ügyosztályának új vezetőjével találkoztunk. Az frissen kinevezett területi referens kifejtette, hogy a svájci egyházak megújult alapokra kívánják fektetni a Romániai Magyar Református Egyházzal való intézményes együttműködést, átlátható és kiszámítható módon szeretnének stratégiai segítséget nyújtani egyházunknak.

Működési szabályzatának értelmében, Románia Európai Unió tagja miatt a HEKS a megelőző időszakhoz képest egyre csökkenő mértékben támogathatja a továbbra is nehéz helyzetben lévő Romániai Magyar Református Egyházat. Mindazonáltal reményesüngen van arra nézve, hogy svájci testvéreink megtalálják a módját az intézményesített együttműködés 2017 utáni folytatásának.

2000-ben hivatalosított testvéregyházi szerződésünk szellemében Csűry István püspök úr meghívást kapott az Írországi Presbiteriánus Egyház küszöbön álló közgyűlésére. Június 3-án fog szólni testvéregyházunk belfasti közgyűléséhez. A meghívás kiváló lehetőséget teremt arra, hogy új alapokra helyezzük az írországi testvéreinkkel való együttműködést.

A rendszerváltozás utáni 20 évben – Tócs László püspöki mandátuma idején – felekezeti oktatásunk visszaállítására koncentrált egyházunk – ezen a téren kamatoztattuk leginkább egyházkerületünk külföldi kapcsolatait. „Az óvodától az egyetemig” jelszóval kitűzött célt sikerült megvalósítani. Csűry István püspök úr 2010-es hivatalba lépése óta a diakóniai munka kiterjesztése és megerősítése, az egészségügyi ellátás javítása és a szórványmunka kiemelt támogatása a legfőbb cél.

Felvállalt céljaink eléréséhez elengedhetetlen a nyugati testvéregyházaink segítségnyújtása, és nyitottak is az együttműködésre.

Nagyvárad, 2014. május 5.

ANTAL JÁNOS
előadótanácsos

15. számú melléklet

Jogi jelentés

Minden terv annyit ér, amennyit megvalósítanak belőle. Ugyanakkor minden jogszabály is annyit ér, amennyit betartanak, illetve betartatnak belőle.

Hazai jogszabályaink útvesztőjében egyre nehezebb érvényesíteni jogainkat, a jogkövetés, jogbiztonság és jogi következettség hiánya miatt.

A visszaszolgáltatásra vonatkozó jogszabályok gyakran módosulnak és ezen módosítások általában a különböző határidők kitolására

vonatkoznak, vagy az eljárás elbonyolítására, mely arra utal, hogy nincs meg a politikai akarat arra nézve, hogy mielőbb és végérvényesen lezáruljon a visszaszolgáltatási és kárpótlási folyamat.

A múlt évben életbe lépett és jelenleg érvényben lévő 165. számú jogszabály kevésbé kedvező a visszaigénylő jogi- és természetes személyek számára, visszaesést jelent a korábban alkalmazott 247/2005-ös, illetve az 501/2002-es törvényekhez viszonyítva.

Jelzésértékű példát emelnék ki: az új jogszabály szerint a pénzbeli kárpótlásra csupán 2017. január 1. után kerülhet sor, a Központi Kárpótlásmegállapító Bizottságnak pedig 5 év alatt kell megoldania a kárpótlási dossziékat.

A korábbi restitúciós jogszabály értelmében letett visszaigénylési dossziékhoz a bizottságok új, kiegészítő iratokat kérhetnek, melyeket a 120 napos jogvesztő határidőn belül köteles benyújtani a kérelmező.

Az elmúlt évben a Visszaszolgáltató Bizottság 4 ingatlan ügyében hozott döntést, így a 348 visszaigénylési dosszié közül még 115 vár elbírálásra. Ezen ingatlanok visszaszolgáltatása már az új restitúciós jogszabály alapján történik, melynek értelmében a Visszaszolgáltató Bizottság döntéshozatali kötelezettségének a határideje 2016. január 1.

Azon dossziék esetében, melyekben 2012-ig döntéshozatal született és a Bizottság végzésben kárpótlást határozott meg, ez év elején megkezdődtek a kárpótlási összegek folyósításai. Ez öt részletben és öt év leforgása alatt történik, függetlenül a kárpótlási összegtől. Több kárpótlásra jogosult egyházközség megkapta az első pénzbeli kárpótlási részletet.

Az egyházkerületünk is egy elkobzott, Nagyvárad belvárosi, lebontott és később beépített, 763.430 lejre becsült ingatlanára 263.430 lej értékű részvényt kapott, a még készpénzben kifizetendő 500.000 lejre pedig megkapta az első részletet képező 100.000 lej értékű kifizetési utalványt.

Habár sok késedelemmel, de örömmel nyugtázzuk, hogy megtörni látszik a jég, és beindult a kárpótlási összegek folyósítása.

Az elmúlt időszakban az Egyházkerület Fegyelmi Bizottsága két fegyelmi ügygel foglalkozott. Fellebbezésben másodfokon tárgyalta Orbán Mihály Nagyvárad-Újvárosi Egyházközség presbiterének fegyelmi ügyét, valamint Orbán Zoltán János volt hegyközüljaki lelkipásztor fegyelmi ügyét.

Orbán Mihály Nagyvárad-Újvárosi presbiter fegyelmi ügye Ambruzs Ferenc és Nagy Sándor esperes fellebbezése kapcsán került az Egyházkerületi Fegyelmi Bizottsághoz, miután alapfokon már tárgyalta az ügyet a Nagyvárad-Újvárosi Egyházközség Fegyelmi Bizottsága és a Bihari Egyházmege Fegyelmi Bizottsága.

Mivel a Romániai Református Egyház bíráskodása kétszintű, és a másodfokon hozott határozatokkal szemben fellebbezésnek nincs helye, ennek alapján az Egyházkerületi Fegyel-

mi Bizottság nem tartotta magát illetékesnek a meghozott határozat felülvizsgálatára.

Az ügy ezzel még nem zárult le, mert a panaszosok perújrafelvételt kértek, és több lelváltás után a Bihari Egyházmege elnöksége a Belényesi Egyházközség Fegyelmi Bizottságát bízta meg a perújrafelvételi kérelem elbírálásával, mely elutasította a perújrafelvételi kérelmet.

Orbán Zoltán János, volt hegyközüljaki református lelkipásztor fegyelmi ügyét szintén fellebbevitelben tárgyalta az Egyházkerületi Fegyelmi Bizottság. A Hegyközüljaki Református Egyházközség presbiteriumának panasza alapján a Bihari Egyházmege Fegyelmi Bizottsága alapfokon tárgyalta az ügyet, melynek tárgyát többek között egyházi javak szabálytalan elidegenítése és hűtlen kezelése képezte, pl. 2007-ben 2,50 ha külterket 153.800 Euroért adott el, vagy pl. 2012-ben az egyházközség parókijára és temploma mellett elterülő 1,50 ha belterket 1.700 Euroért, ne is beszélve arról, hogy az adásvételi szerződés visszavásárlási ígérvényt is tartalmaz, 10.000 Euroért.

A Bihari Egyházmege Fegyelmi Bizottsága alapfokon a következő határozatot hozta: a lelkészjelleg ideiglenes felfüggesztése 3 évre, valamint az egyházközségnek okozott anyagi kár megtérítése.

Habár ilyen súlyos fegyelmi vétség és tetemes anyagi kár okozásának esete forog fenn, az egyházmegei Fegyelmi Bizottság nagyon elnéző és enyhe büntetést ítélt meg. A bepanaszolt fellebbezést nyújtott be, melyet az Egyházkerületi Fegyelmi Bizottság elutasított, így jogerőre emelkedett a Bihari Egyházmege Fegyelmi Bizottsága által hozott határozat.

A folyamatban levő polgári perek között emlitem meg az immár 3 éve folyó Bartátka-i ingatlan perét, melyet a Bihari Megyei Tanács elnöke indított az egyházkerület ellen az Élesdi Bíróságon, elbirtoklási és újraállamosítási céllal.

Már kétszer jogerősen, minden szinten az egyházkerület javára döntöttek a bíróságok, de

immár harmadik alkalommal, újabb pert indított a Bihar Megyei Tanács.

Ez a tény is merőben cáfolja a jogállamiságot és a tulajdonjog tiszteletben tartását, hiszen a Bihar Megyei Tanács nem veszi figyelembe a Hivatalos Közlönyben megjelent ezen ingatlan visszaszolgáltatására vonatkozó kormányhatározatot és az egyházkerület bekebelezett tulajdonjogát.

Habár számos Báthori per lezárult, még mindig több általa indított per van napirenden.

Jogerősen lezárult a bérvisszatérítési per, melyben Báthori Gyulát 75.000 lej bér- és perkölttség megtérítésére kötelezte a Szatmári Törvényszék. Végrehajtóhoz fordultunk és beindítottuk a tetemes összeg behajtását, de sajnos a bírósági határozatot képtelenség volt mindmáig érvényre juttatni, mert minden ingatlan vagyontát a gyerekeire íratta át, a folyószámláján pedig nincsen behajtható összeg. Valószínű, hogy nyugdíjazásáig semmit nem tud a végrehajtó tőle behajtani.

Jogerősen lezárult az a per is, melyben Báthori 50.000 lej erkölcsi kártérítést követelt az egyházkerülettől, mert a Szatmári Törvényszék elutasította Báthori keresetét.

Egy újabb, hasonló pert indított Báthori Gyula a Szatmári Törvényszéken, ezúttal Csúry István püspököt pereli.

A Szatmári Törvényszéken van az a polgári per is, melyben 1.400.000 Euro és 5.600 lej összegű erkölcsi és anyagi kártérítést követel az Egyházkerülettől és a Gencsi Egyházközségtől. Mivel részrehajlást tapasztalunk a Szatmári Törvényszéken, ezért folyamodvánnyal fordultunk a Legfelsőbb Semmitő Bírósághoz, kérve az ügy áthelyezését más, pártatlan bírósághoz.

Tisztelettel kérem jelentésem elfogadását.

Nagyvárad, 2014. május 9.

MÁTHÉ EDITH
egyházkerületi jogtanácsos

16. számú melléklet

A Presbiteri Szövetség jelentése

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!

A Presbiteri Szövetség 2013. április 20-án tartotta tavaszi közgyűlését Nagyváradon.

2013. június 21-23.-án részt vettünk a EREKPSZ Kőpecen megtartott IV. Kerületi konferenciáján.

Megszerveztük a IX Partiumi Presbiteri Konferenciát augusztus 30- szeptember 1. között a Lugosi Egyházközségben.

A KREKPSZ őszi elnökségi ülését november 16-án tartottuk Nagyváradon.

Isten kegyelméből megszervezésre kerültek a Temesi, Bihari, Érmelléki, Szilágysom-

lyói, Zilahai, Szatmári, Nagybányai egyházmegekben a megyei és régiós konferenciák.

Több egyházmegekben kis-köri presbiter képzés zajlik. A presbiteri bibliaórák száma némi növekedést mutat.

A Magyarországi Presbiter Szövetség közgyűlésén és őszi elnökségi ülésén is képviseltük szövetségünket.

Április 27-én részt vettünk a Békési területi szervezeti konferenciáján.

2014. március 22-én megtartottuk éves közgyűlésünket a Nagyvárad Lorántffy Zsuzsanna Központban.

Sajnálattal tapasztaltuk, hogy a Harangszó presbiteri oldala 2014 januárjától megszűnt.

TERVEINK 2014-RE

2014. július 11-13 között szeretnénk részt venni a 19 Kárpátmedencei Presbiteri Konferencián Budapesten amit a Magyar Református Presbiteri Szövetség szervez.

2014. augusztus 29-30 kerül sor az EREKPSZ és a KREKPSZ közös konferenciájára Kolozsváron a Diakóniai központban.

Nagyvárad, 2014. május 23.

LÁSZLÓ KÁLMÁN
KREKPSZ elnök

18. számú melléklet

Az Építészeti és Műemlékügyi Szakbizottság jelentése

Jelentésünkben elsősorban a kifejezetten műemléki jellegű beruházási, helyreállítási illetve adminisztrációs tevékenységekre reflektálunk, számbavéve az elmúlt egy év megvalósításait, támogatási forrásait és problémáit.

2013 augusztusában végéhez ért a Nyugdíjpénztár Kossuth (Independentei) utca 3. számú ingatlanjának homlokzati restaurálása, mely a Nagyvárad Városi Önkormányzat támogatásával 2012 novemberben kezdődött el. Ehhez a finanszírozási tételhez járult később a Magyar Kormány Egyháziügyi Államtitkárságának valamint az Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatása, melynek segítségével az épület fedélszékének és héjazatának részleges felújítása is elkészült.

2013 későőszen történt meg a vedresábrányi református műemléktemplom átadása egy átfogó megerősítés és restaurálás eredményeképpen, mely a Teleki László Alapítvány támogatásából kezdődött el 2012 júliusában. Teljesen átépítették a fedélszékét, új kazettás mennyezet és téglapadló készült, statikai megerősítés történt valamint külső és belső homlokzatrehabilitáció.

Hadadon a gyülekezet új templom felépítését határozta el, telket vásároltak és márciusra elkészült az új épület terve, ám a környezet biztonságossá tétele, a közeli vízműves problémájának megoldása még várat magára, közben továbbra is sürgős volna a hadadi műemléktemplom feldúcolt fedélszékének mielőbbi elbontása, viszont ennek előfeltétele egy tartószerkezeti szakvélemény elkészítése, amire nem akadt tervező.

Kisperegen a fedélszék gerendaszerkezetének problémái miatt életveszélyessé nyilvánították a templom használatát. Ennek eredményeképpen, pályázati támogatás és részben önrő bevonásával áprilisban elkezdődött a fedélszék elbontása, amit szerkezeti megerősítés és a deszkaboltozat visszaépítése követne.

Az uniós finanszírozású HURO Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködési program 2007-2013-hoz benyújtott pályázatok közül utóbb, 2013 év végén kiderült, hogy második körben nyert a Nagyvárad-újvárosi református templomé, 2014 májusára júniusára írják ki a közbeszerzési tendert.

Ugyanezen program kiírására a Tiszántúli Református Egyházkerület, mint vezető partner, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Kft., valamint romániai részről a Királyhágómelléki Református Egyházkerület, mint projekt partner által, „Középkori templomok útja turisztikai célú attrakciófejlesztése” címmel 2012 januárjában benyújtott közös projekt részesült támogatásban. Ez konkrétan három Szatmár megyei Árpád-kori templom (Bere, Csomaköz és Krasznacégény) átfogó restaurálását valamint az ákosi turisztikai infopont létrehozását jelenti közel 350.000 eurós költségvetésből.

Mindhárom említett műemléktemplom igen rossz műszaki állapotban volt, elsősorban az őket fenntartó gyülekezetek csekély anyagi lehetőségei okán. 2013 és 2014 tavasza közt mindegyiknél jelentős szerkezeti megerősítéseket végeztek, részleges vagy teljes fedélszék- és héjazatcserét, teljes külső és belső vakolat-

cserét, továbbá új padlókat, kazettás mennyezeteket, villámhárító rendszereket és világítás-technikát szereltek be.

A cél mindegyik objektumnál a műemléki és egyháztörténelmi értékeknek a lehetőségekhez mért legátfogóbb bemutatása volt, ezt egészítené ki egy turistabarát infrastruktúra elhelyezése, nem csak a három említett templomban, hanem további három középkori eredetű műemlékbe is, ezek a vetési, egri és sárköz-újlaki templomok. A hetedik objektum a jelenleg is jelentős turistaforgalmat bonyolító ákosi Árpád-kori monostortemplom mellett álló 19. századi magtár, melyben kiállítóteremmel egybekötött turisztikai információs pontot alakítanak ki. A helyreállítási munkák teljes befejezésére előreláthatóan 2014 júniusában kerül sor.

Ami a Sulyok István utcai új egyházkerületi székház tervezési folyamatát illeti, mely közös a Nyugdíjpénztárral, elkészült a zonális rendezési terv, az engedélyezés előfeltétele, készülnek a műszaki tervek.

Az Egyházkerület területén levő tizenhárom műemléktemplom közül, mely bekerült a Nemzeti Restaurálási Programba 2010-ben, csupán két esetben történt meg a munkálatok befejezése. Az új művelődéspolitikai konjunktúrában, az RMDSz kormányra kerülésével lehetségesnek tűnik a többi objektum munkálatainak közbeszerzésre kerülése, ez ügyben még egyeztetések szükségesek.

Nagyvárad, 2013 május 17.

EMÓDI TAMÁS
műszaki előadótanácsos

19. számú melléklet

Jelentés a KRE zenei életéről

„Dicsérjétek az Urat! Hiszen Istenünkről énekelni jó; hiszen őt dicsérni gyönyörűség és illendő dolog!” Zsolt 147,1

Istennek hála, az elmúlt három évnek, a választási ciklus első felének legeseménydúsabb esztendejét tudhatjuk magunk mögött.

Az Egyházkerületi Zenei Bizottság 2013-ban négy alkalommal ülésezett.

Január 12-én EZB határozott az egyetemtest végzett, de egyházi tárgykból különböző vizsgát teendő kántorok behívásáról. Ugyancsak határozat született a Zsinati Zenei Bizottságban időközben megüritelt helyek betöltéséről valamint a kántorok felszenteléséről.

Kerületi zenei előadó szorgalmazta a 40, 50 évet szolgált, idős kántorok névsorának összeállítását avégett, hogy elismerő oklevéllel jutalmazhassa az egyházkerület több évtizedes munkájukat. Bekérte továbbá a szolgálatban lévő kántorok oklevelének másolatát, valamint azok névsorát, akiknek külhoni kántori oklevelük van, honosítás végett. Áprilisban tanári

értekezletet tartottak a kántorképző tanárai, melyre zenei előadó összeállította a kántorvizsga anyagát a különbözeti vizsgát tenni kívánók számára.

Március 16-án, Irinyben tartott ülésén EZB a 2013-ban esedékes zenei programok részletes kidolgozásával foglalkozott.

Június 15-én, Koltón ülésezett a Zenei Bizottság. A nyári és őszi zenei programok kidolgozása, a Református Énekek hangverseny szervezése került napirendre. Indítványok, javaslatok sorában felmerült az igény egy ifjúsági énekeskönyv szerkesztésére valamint a vakációs gyermekbibliahé zenei anyagának megrostálására és magyar énekekkel való helyettesítésére.

November 16-án a készülő Zenei Kalendárium anyagának összeállításán dolgozott a bizottság. A kitűzött feladatok közül megvalósultak a következők: az érmelléki egyházmegyében oklevelet kaptak az idős kántorok, valamint kántori szakmai napokat tartottak a szatmári, érmelléki, szilágysomlyói és a bihari egyházmegyében.

A Hegyközszentmiklósi Zenetáborban közel ötven fiatal tanult egy héten át, ahol gitár-, furulya- és billentyűs hangszeroztatás volt. A VIII. Kántorképző Tanfolyamon 34 hallgató vett részt, öten záróvizsgát tettek az egyházkerületi kántori oklevelet szereztek. Ezzel nyolcra emelkedett az itt végzett kántorok száma. Szeptemberben „Református Énekek a Partiumban” címmel hangversenyre került sor a Nagyvárad-Olaszi református templomban, melyen 270 kórustag részvételével felcsendültek református énekeink igazi, eredeti szépségükben. A hangversenyen CD felvétel is készült. Októberben került sor az ötödik, őszi kántorkonferenciára a Lorántffy Zsuzsanna Református Egyházi Központban Nagyváradon.

Történelmi esemény színhelye volt a Nagyvárad-Olaszi templom, ahol október 18-án a konferencia keretén belül sor került a kántorok felszentelésére. Nemcsak egyházkerületünkben, de Erdélyben és az anyaországban is a kántortanítói szolgálat megszüntetés-

sével a kántorok felszentelése több évtizeden keresztül szünetelt. Az elmúlt év őszén 16 kántort szentelt fel Csúry István püspök úr, akik az elmúlt időszakban megszerezték a legmagasabb kántori képesítést. Ezzel példát mutattunk a többi egyházkerületnek is, érvényt szerezve a Kánon azon rendelkezésének, mely szerint az egyházi munkásokat a szolgálatba indításkor fel kell szentelni.

Ugyancsak úttörő kezdeményezés valósult meg azáltal, hogy elkészült a Zenei Kalendárium. Egyházkerületünk sajnós zenei kiadványokat alig jelentetett meg az elmúlt két évtizedben, csupán néhány énekfűzet és maga a református énekeskönyv került kiadásra. A Zenei Kalendárium nemcsak egyházkerületünk zenei eseményeinek összefoglalóját tartalmazza, hanem évfordulós megemlékezésekre is kitér, valamint hasznos kottaanyaggal is próbálja segíteni a gyülekezetek zenei munkáját. Kiemelkedő jelentősége van az itt megjelent kántorok címtárának, mely 200 kántor elérhetőségét teszi közzé, ezzel megkönnyítve a kapcsolattartást és a zenei programok szervezését.

Az egyházkerületi jelentésekből kiemelendő, hogy hat egyházkerületben tartottak kórustalálkozókat (a nagykarolyi, aradi és temesvári egyházkerületekben ezeket nem szervezték meg). Több egyházkerületben külön ifjúsági kórustalálkozó, ifjúsági zenekarok találkozója vagy furulyatalálkozó is volt. Két lelképásztorkórus is működik, hat éve a bihari, öt éve a szatmári egyházkerületében. A lelkész-kórusok nemcsak egy igényes kórusrepertoár megszólaltatását és a gyülekezeti énekeink népszerűsítését szolgál-

ják, de a református egyházzene megbecsülésének is biztosítékai.

Összességében kiemelném, hogy a Zenei Bizottság tagjai felelősségteljes és lelkiismeretes munkával segítik a zenei programok szervezését, az említett három egyházkerület kivételével maguk is jó példával járva elől a saját egyházkerületükben. Több gyülekezetből érkezett visszajelzés, hogy – különösen ott, ahol még nem vezették be az új énekeskönyvet –, a lelképásztor nem engedélyezi a kántornak az istentiszteleten az énektanítást. A gyülekezeti énektanítás elengedhetetlen az új énekek és a ritmikus éneklés meghonosítása érdekében. E nélkül lehetetlenné válik az új énekeskönyv bevezetése. Az új énekeket helyesen megtanítani, gyakoroltatni minden vasárnap kell az istentiszteletet megelőzően. Az énektanítás missziós eszköz is, nem hiába a kántorképző egyik legfontosabb tantárgya. Segíteni kell a kántor munkáját azzal is, hogy lehetővé tesszik számára az énektanítást.

EZB célul tűzte ki az egyházkerület orgonakataszterének összeállítását valamint a kerületi kóruslista összesítését, mivel az anyaországba is szeretettel hívják és elvárják kórusainkat nagyobb, Kárpát-medencei szintű rendezvényekre is. Az elmúlt évben Nagyvárad-Rogériusz valamint Szilágyosmlyó vegyeskara képviselte a Partiumot Budapesten a Református Énekek Hangversenyén a Művészetek Palotájában.

Egyházkerületi zenei előadó 2013 októberében Budapesten részt vett az Énekeskönyvi Konferencián a Zsinati Iroda meghívására,

valamint ez év márciusában a Nagykovácsányon tartott kántorkonferencián, ahol előadásra is felkérték. Ugyancsak részt vett a Zsinati Zenei Bizottság kolozsvári tisztújító ülésén, ahol zsinati titkári megbízatást kapott. Több egyházkerület meghívására szakmai napokon, kórustalálkozókon vett részt, ahol szakmai tanácsokkal igyekezett segíteni a kántorok, kórusok munkáját.

Mindezeket összegezve kéri a Főtiszteletű Közgyűlést, fontolja meg a jövőre nézve annak a lehetőségét és szükségességét, hogy a következő választási ciklusra egy olyan zenei szakelődöt alkalmazzon, aki nem második- és harmadállásban, hanem főállásban szervezze az egyházkerület zenei életét. Nem méltó ugyanis, hogy egy ilyen szervezőgázó munkát csak egy kevéske szabadidőben, „hobbiszinten” végezzen valaki, ennél sokkal nagyobb ennek a munkának a felelőssége. Minőségi munkát csak úgy lehet elvárni, ha teljes szívvel és teljes munkakörben végzik azt. Az egyházkerületi zenei előadónak a Kánonban meghatározott megbízatásait csakis ilyen körülmények között lehet időben és lelkiismeretesen, maradéktalanul betölteni.

Isten áldása legyen a gyülekezeteinkben folyó zenei életben, az énekeskönyv bevezetésén és használatán, a kórusok munkáján, a fiatal generáció zenei nevelésén, valamint a kántorképzésén.

Nagyvárad, 2014. május 19.

OROSZ OTÍLIA VALÉRIA
egyházkerületi zenei előadó

20. számú melléklet

A Királyhágómelléki Református Lelkészerkezleti Szövetség jelentése

Ikt.sz.:7/2014

Tisztelt Közgyűlés!
Kedves Testvérek!

Az Úr 2013. évében végzett lelkeszerkezleti szolgálattal kapcsolatban a következőkről tudok beszámolni:

1. A megyei lelkeszerkezleti szövetségek szintjén eléggé rendszeresen megtartanak a negyedévi összejöveteleket. Vannak egyházkerületek, ahol sikerül az egyházkerületi adminisztrációs gyűlésektől külön összejönni, sőt egyes helyeken rendszeresen kihelyezett alkalomok vannak. Ezek általában szakmai- tudományos jellegűek. Sajnálatos azonban, hogy több helyen igen gyér részvétel, érdeklődés mellett folyik ez az igen fontos munka. Az előadók névsorát végignéve számomra örömdetes, hogy mind határon túli teológiai intézetek, mind pedig a Kolozsvári Teológiai Intézet tanárai közül találók neveket. Ugyanakkor gyakorló lelképásztorok is ott vannak az előadók között, valamint egyéb tudományágak képviselői.

2. 2013. március 4-én Magyarláponton tartottunk KERLÉSZ vezetőségi tanácskozást.

2013. április 24-25-én Marosvásárhelyen került sor a RORLÉSZ szokásos országos lel-

készerkezleti összejövetelére. Itt Püsk Sándor Csaba elnök is részt vett.

2013. szeptember 25-én, Nagyváradon tartottuk meg a KERLÉSZ éves értekezletét. Előadást tartottak: Dr. Pálfi József: Az Egyházkerület palotájának őrállói. Adalékok a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Lelkeszerkezletének történetéhez 1920-1941 címmel és Szilagy Zoltán lelképásztor: „Mit használ nekünk...?” – A 450 éves Heidelbergi Káté időszerűsége címmel.

Ugyanezen a gyűlésen – miután az egyházkerületi tisztújítások már megtörténtek – neki-futottunk a kerületi tisztújításnak. Ez azonban nem sikerült, mivel egyetlen jelölt sem vállalta a kerületi elnöki tiszteletet. Így megbízott elnök végzi egy évig ezt a szolgálatot.

3. Alulírott megbízott elnökként vett részt az OLTT alakuló, ill. azt követő gyűlésén (decemberben, ill. januárban). Itt kerültek elfogadásra az egyházkerületi és országos képzésre javasolt (és akkreditált) előadások.

4. Javaslatok:

4.1. Tisztelettel kérem az Egyházkerület vezetését, hogy hivatali úton intézkedjen a megyei ill. országos előadásokon való részvétel pontos nyilvántartásáról, hogy egyetlen részt-

vető se veszíthesse el a megszerzett pontszámait.

4.2. Tisztelettel kérem az Egyházkerület vezetését, hogy tegye minden egyházkerületben elérhetővé az országos képzési lehetőségek listáját – melyet tudomásom szerint az OLTT megjelentetett.

4.3. Kérem a Közgyűlést a tisztújítás újbóli elrendelésére.

4.4. Testvéri szeretettel kérem mindazokat akiket illet, hogy tekintettel a Kerületben előforduló fegyelmi esetekre, problémákra, lelképásztori családok gondjaira, hogy különös figyelmet fordítsunk az egymás lelkigondozására. Lelkeszerkezleti szinten szeretném, ha nem csupán a szakmai – tudományos előadások dominálnának, hanem megjelenének a lelkeségi, hitépítő, ill. lelkigondozó alkalomok, azaz evangélium Pál által közölt rendje: „Viseljétek gondot tehát magatokra (ez az első!) és az egész nyájra (ez a második)...” ApCsel 20,28.

Isten áldása legyen a Közgyűlés munkásságán!

Szilágyosmlyon, 2014. május 5.

SZÁSZ BÁLINT RÓBERT lp.,
megbízott elnök

JOGI KALAUZ

Az emberi jogok megalapozása

Az emberi jogok mibenlétének kérdése egy rendkívül gazdag és fordulatos eszmetörténeti háttérrel rendelkező kérdéskör, amely egyaránt vizsgált témája a jogfilozófiának, etikának, de a később divatosá vált politológiának és egyéb társadalomtudományoknak is. Mindezeket figyelembe véve elmondhatjuk, hogy az emberi jogok ontológiai bázisának tisztázási kísérletei voltaképpen nem mások, mint legitimációs próbálkozások, melyek fontosságát és szükségességét az indokolja, hogy kielégítő magyarázatot tudjanak adni arra az alapvető kérdésre, hogy miért fogadjuk el az emberi jogokat egyetemes érvényű, természetes, azaz velünk született jogokként? Már eleve maga az a tény, hogy ezen felvetés kérdésként megfogalmazódik, mintegy életre kelti a gyanút, hogy az emberi jogi univerzalizmus, egyetemesség – igény korántsem a nyilvánvalóság erejével hat, hanem indoklásra szorul. Ez a legitimációs kényszer pedig alapvetően abból az intellektuális késztetésből fakad, hogy valamiféle magyarázatot találjunk arra, hogy egyáltalán, miért tartjuk tiszteletben, explicitebben fogalmazva, miért engedelmeskedünk a jogoknak általában, és ennek a jogkövető magatartásnak miért tulajdonítunk egyetemes kötelezettséget az emberi jogok esetében? Ezen kötelezvény (obligation) akkor sem kerülhető meg, ha belátással vagyunk afelől, hogy az antik-zsidó-keresztény kultúrkörben az emberi jogok egyetemességének elve mint egy magától értetődő, természetes alapelv van jelen a gondolkodásban.

Mára az emberi jogok doktrínája a szekularizáció egyfajta „szakralitásának” számít. Nincs olyan politikai rendszer, akár demokratikus, akár nem az, amelyben az emberi jogokra való hivatkozás, mégha csak formailag, de ne lenne jelen, mint legitimációs érv a hatalom számára. Természetesen, a demokratikus társadalmi rendszerek mára elképzelhetetlenek az emberi jogok gyakorlati érvényesülése nélkül. Éppen ezért, az emberi jogokra való reflektálás módja, mint általában a jogi módszer az, hogy folyamatosan „össze kell nézni” azokat a társadalmi objektivációkat, amelyek ezen „vágyképek” tartalmi mibenlétét meghatározzák, pontosabban a jogi művelet nem más, mint a „léttartalmat érvénytartalommal egybevető gondolatművelet.” Az emberi jogok eszméje a nyugati civilizációhoz kötődik, és azt az elvet fejezi ki, hogy minden embert megilletnek bizonyos jogok. De milyen alapon?

Lehetséges válaszok:

- a természetjog alapján (pl. az erkölcsi jog)
- a kulturális relativizmus álláspontja ellenben azt a nézetet vallja, hogy az emberi jogok azon egyének kiváltsága, akik olyan humanista kultúrában élnek,

melynek jogrendje biztosítja ezen jogokat, azaz nincs egy olyan univerzális érvénnyel bíró egységes normarendszer, amely ezeket jogokat a társadalmi konjunktúráról függetlenül nyilvánítaná.

Eredetileg az emberi jogok fogalma a természetjogi tanokból, a természetes jogok fogalmából alakult ki. A természetjogi nézetek szerint az ember alkotta törvényeknél léteznek magasabb rendű normák, a természeti, illetve isteni eredetű, örök erkölcsi törvények.

Számos gondolkodó felfogásában a természeti törvény magában foglalja azt, hogy az embereknek természetes jogaik vannak, amelyek már a politikailag szervezett társadalmak előtt is megillettek mindenkit (pl. Hobbes, Locke, a kontraktalista filozófusok zöme). Ezt a felvetést az eszmetörténeti részben részletebben fogom kifejteni.

Ha egy emberi törvény ellentétes a természeti törvénnyel, akkor nem érvényes, ezért nem is kell betartani. Ebből következően kizárólag a természeti törvénynek megfelelő, vagyis csak az igazságos, az erkölcsös emberi törvény tekinthető valódi törvénynek.

(1.1) A természetjog alaptétele kimondja, hogy az emberi jogok nem egyebek, mint az emberrel veleszületett tulajdonságok, amelyek az állam felett állnak és az egyén szabadságát garantáló parancsok rendszerét kínálják.

(1.2) A természetjog mindig a tételes jog megkérdőjelezésével vagy ennek lehetőségével kapcsolatban tűnik elő. Innen származik kritikai-normatív jellege, vagyis, ebben az értelemben a pozitív, tételes jognak a természetjoghoz kell idomulnia.

(1.3) A természetjogi gondolkodás gyökerei visszanyúlnak a klasszikus görög filozófia gondolkodásába.

Pl.: Platon: „A természet szava, nem pedig a törvény betűje szerint mi valamennyien rokonok, egymáshoz tartozók és polgártársak vagyunk.”

Arisztotelész: „Természtől fogva vannak, akik szabadok, s vannak akik szolgák, s ez utóbbiaknak hasznukra van a szolgasors és igazságos is.”

(1.4) A természetjog sajátossága ésszerűségében mutatkozik meg, minthogy normái az emberi ész parancsait fejezik ki. Ezt nevezzük helyes értelemnek. Ennél a pontnál jön be a moralitás kérdése: hogyan lesz az erkölcsből jog?

Az ember legfontosabb képessége az értelem. Ez az a képesség, ami egyedül alkalmas az ember „hiánylény voltát” (a gehleni értelemben) kompenzálni. Ennek birtokában képes az ember a jó-rossz, igaz-hamis megkülönböztetésére. Ezt a felismerést nevezzük másként igazságérzetnek. Ez pedig az ember természetes, racionális érzete. Erre alapul a természetjog.

A természetjog, mint az igazságos jog elméleti konstrukciója mindig az igazként felmutatott természeti valóságra épül (értelem-szerűen, az emberi létezés természetére vonatkoztatva ez az igazság, értvén ezalatt elsősorban

azt, hogy az ember a közösségi életet, amely nélkül nem tud létezni, csakis kompromisszumos egyezségek révén megalkotott szabályok között tudja megvalósítani. Első rendben ezen szabályok alatt az erkölcs értendő.)

Az erkölcs a jog által válhat társadalmilag hatékonyvá.

Ha az emberi természet racionalitása univerzális (homo rations), és lényegi jellemzőit tekintve homogén a világ minden részén (pl. az élni vágyás és az ebből fakadó jog-igények: tulajdon, szabadság, esélyegyenlőség stb.), akkor ez alapján, az emberi természetből származó morális, illetve az emberi viszonyokat elrendező törvények egyöntetűségének is szilárd ontológiai bázisa van (kell legyen).

Az emberi méltóság, racionalitás és szabadság szabályai nem lehetnek kultúrafüggő kontingenciák, nemzeti sajátosságok szerint alakítható relativitások, hanem abszolút és normatív igazságok. „Az emberi jogok vagy egyetemes emberi jogok, vagy nem emberi jogok” – állítja Condorcet. Az emberi jogok egyetemességének gondolatát Rousseautól vette át és úgy vélte, hogy ezek gyakorlati megvalósulása az a cél, amely felé „minden tudománynak törekednie kell”.

Igen ám, de: a fenti gondolat a nyugat-európai felvilágosodás terméke és ezzel egy időben fejlődött ki az emberi jogok mögött meghúzódó egyik alapvető morális norma: a tolerancia. Márpedig a toleranciát nagyon sokszor kulturális relativizmusként is értelmezik, ez pedig megkérdőjelezi az abszolútnak nyilvánított emberi jogok posztulálhatóságát. A természetjogi gondolkodók ezt a látásmódot tévesnek ítélik meg, állítván, hogy: az egyén választásai egy értelmesen (ésszerűen) meghatározható körön belül a mások választásaitól függetlenek, s jogaik éppen ezt a kört, szabadságunk terjedelmét írják körül, az emberi jogok, mint alapjogok pedig, a szabadságnak azt a minimumát, amely minden embert, minden körülmények között megillet.

Az ember társakra utalt lény, csak a polis közösségében válik emberré és maradhat meg annak.

Egymásrautaltság és autonómia közt azonban, a látszat ellenére nincs ellentmondás. Az autonómia ugyanis nem függetlenséget (independenciát) jelent, hanem a kölcsönös függés egy nemét (interdependenciát).

Ilyen értelemben minden jogosítvány és kötelezettség egyik fontos követelménye a kölcsönösség. Ahol nincs szolidaritás, a szabadság nem működik. „Szabad az, aki képes arra, hogy másokat lenni hagyjon” – szól a tolerancia elvének frappáns megfogalmazása.

Végző következtetésként elmondhatjuk tehát, hogy az emberi jogok az interszubjektív emberi viszonyokban megnyilvánuló emberi magatartás, amely az ember természetéből eredeztethető racionális képesség függvényében bontakozik ki. Keresztény szempontból ez a képesség az ember Isten általi teremtettségének

köszönhető, laikus értelemben pedig ez egy kvázi velünk született tulajdonság, a racionalitás, mint ésszerű belátás az emberi természet differentia specificaja.

Az élethez való jog

Az a gondolat, hogy az embernek joga van az élethez, egyidős a természetes jogokról szóló eszmékkel.

Thomas Hobbes elméletében az egyénnek az önvédelemhez, a halál elkerüléséhez való joga eltérő megítélés alá esik, mint a többi szabadságjog. Szerinte ugyanis az állam létrehozásának és azzal együtt a jogok feladásának a béke megteremtése volt a célja, s ezért senki nem adhatja fel azt a jogát, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel megvédje magát. Vagyis az emberek minden jogukról lemondtak az államot létrehozó szerződéssel, kivéve a saját életük és biztonságuk megvédéséhez való jogot, amellyel az emberek az abszolút hatalom idején is rendelkeznek.

John Locke elmélete szerint az ember a Teremtő alkotása és tulajdona, így az emberek életével és javaival csak a Teremtő rendelkezhet. A természeti állapotban érvényesült természeti törvény legfőbb parancsa ezért az, hogy „senki sem károsíthat meg egy másik embert életében, egészségében, szabadságában vagy javaiban.” Locke elméletében a társadalmi szerződéssel létrehozott állam értelme az, hogy a közhatalom hatékonyabb védelmet biztosít az ember természetes jogai: élete, szabadsága és tulajdona számára. A társadalmi szerződéssel az emberek a természeti állapotban élvezett szabadságuk egy részét feladták, de természetes jogaikról nem mondtak le. Senki sem adhat át ugyanis másnak nagyobb hatalmat, mint amekkorával ő maga rendelkezik.

Tehát ebben a szemléletben az élethez való jog az ember természetes és elidegeníthetetlen joga. Természetes jog, mert az embert mint embert már az állam létrehozása előtt is megillette. Elidegeníthetetlen jog, mert a Teremtőtől származik, ezért másra átruházni vagy lemondani róla nem lehet. Az élethez való jog lényege, hogy senkinek, így az államnak sem áll hatalmában az embert önkényesen megfosztani életétől. Locke írásaiban tükröződik az az akkoriban uralkodó nézet is, amely az emberi életet ugyanúgy a polgári javak (bona civilia) körébe sorolta, mint a földbirtokot és más vagyon tárgyakat. „Az állam olyan emberi közösség, amely csak a polgári javak megőrzésére és előmozdítására alakult. Polgári javaknak nevezem az életet, a szabadságot, a testi épiséget és egészséget és a külső javak – amilyenek a birtok, a pénz, a házi eszközök stb. – birtoklását. Ennek megfelelően a korabeli angolszász jogfelfogásban a tulajdon (pro-

perty) védelme magába foglalta mindazt, ami az ember sajátja: élete, vagyona, szabadsága.

JOGI DOKUMENTUMOK

Az élethez való jog – szemben a méltósághoz való joggal – nem a nemzetközi jogi dokumentumok hatására került be az alkotmányba, hanem ellenkezőleg: a természetjogi alapokon álló korai alkotmányok, emberi jogi nyilatkozatok egy része már megfogalmazta az élethez való jogot.

Locke eszméinek hatása megmutatkozott az észak-amerikai függetlenségi küzdelmek idején született természetjogi deklarációkon. Az 1774-ben elfogadott philadelphiai Jogok Nyilatkozata kimondta, hogy a gyarmatok lakóinak „joguk van az élethez, a szabadsághoz és a tulajdonhoz, s soha semmiféle szuverén hatalomnak nem engedik meg, hogy azokkal beleegyezésük nélkül jogosan rendelkezzen.”

Az élethez való jognak ebből a felfogásából azonban nem következett, hogy az állam semmilyen körülmények között nem rendelkezhet az emberek élete felett. A jog elidegeníthetlensége csupán az élet önkényes elvételét tiltja, és ebben az időben még sem a háború, sem a halálbüntetés legitimitása nem vált kérdéssé. Mindezt tükrözi az Egyesült Államok alkotmánya is, amelynek a büntető-eljárásokra vonatkozó 5. kiegészítése szerint „életet, szabadságot vagy vagyonot sújtó ítéletet csak a törvénynek megfelelő eljárás alapján lehet kimondani.”

AZ ÉLETHEZ VALÓ JOG SZERKEZETE

Az élethez való alanyi jog az egyén életének biztosítására szolgál: az embernek joga van ahhoz, hogy ne öljék meg. Az élethez való jog mindenki mással szemben jogosítja az egyént. A „ne ölj” parancsa az államot, az állam nevében eljáró személyeket ugyanúgy kötelezi, mint a magánszemélyeket. Ez a kötelezettség magába foglalja egyrészt azt, hogy az egyén élethez való jogát mindenki köteles elismerni, másrészt mindenki köteles tartózkodni attól, hogy megsértse másnak az élethez való jogát. Az élethez való jog korrelatív kötelessége az „ne ölj!” parancsa.

Önmagában az élethez való jogból nem következik, hogy az ember semmilyen körülmények között nem fosztható meg az életétől. Az élethez való jog az élet önkényes elvételét tiltja. Nem cselekszik önkényesen az az önhibáján kívül életveszélybe került ember, aki saját életének megmentése érdekében – egyéb lehetőség hiányában – mást megöl (jogos önvédelem). Emellett a törvények általában jogosítják a fegyveres testületek tagjait, hogy meghatározott, rendkívüli esetekben lőfegyvert használnak, és az ennek a során elkövetett emberölés jogszerűnek minősül. Az emberölés megengedett esetei közé tartozik a háborús cselekmények során, a hadijogot nem sértő módon elkövetett ölés, és hosszú ideig nem tekintették az élethez való jog önkényes elvételének a megfelelő eljárás során kiszabott

és végrehajtott halálbüntetést. (Sőt, erre még ma is van jogi rendelkezés különböző amerikai államokban, a nem demokratikus országokról nem is beszélve.)

Az élethez való jog alanyi oldalához tartozik az egyénnek az a joga, hogy az életét közvetlenül fenyegető veszély esetén akár más, vagy mások életét elvéve is megvédje önmagát. Az ezzel kapcsolatos egyik felfogás szerint, akinek jogtalanul az életére törnek, annak a védekezéshez való joga kiterjed arra, hogy támadóját megölje. Ebben az esetben a támadónak mindaddig, amíg veszélyt jelent a megtámadott életére, megszűnik a joga ahhoz, hogy ne öljék meg.

Emellett előfordulhat olyan eset, amikor emberek véletlenül kerülnek olyan helyzetbe, hogy versenyezniük kell egymással a túlélés eszközeiért. Ilyenkor a veszélyhelyzetbe került emberek mindegyikének joga van az élethez, mégis megengedhető, hogy a pusztító erőfőlény döntson. Az élethez való jog része, hogy az egyén saját életének megmentése érdekében más ember életét elvegye.

Egy másik felfogás ezzel szemben abból indul ki, hogy ölésre senkinek nincs alanyi joga, még akkor sem, ha saját életének megmentése érdekében kényszerül más ember életének elvételére. E megközelítés szerint a saját életének védelmében ölésre kényszerülő ember nem az élethez való jogát gyakorolja, hanem – más élőlényekhez hasonlóan – természetes önvédelmi választ ad a támadásra, végső soron ösztönszerűen. A jogrendszer feladata, hogy elismerje: léteznek olyan kivételes helyzetek, amikor el kell tűrni az emberölést, és büntetlenséget biztosítani az elkövetőnek. Mindez nem azonosítható az ölés jogának elismerésével.

A strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága 1995-ben hozta meg iránymutató döntését az élethez való jog védelméről. Az élethez való jog, amelyet az Emberi Jogok Európai Egyezményének 2. cikk (1) bekezdése biztosít, valamint a kínzás és a megalázó bánásmód tilalma (3. cikk) az Európa Tanácsot alkotó demokratikus társadalmak alapvető értékének minősül. Az egyezmény szigorúan behatárolja és szorosan értelmezi azokat az eseteket, amelyekben az élettől való megfosztás elfogadható lehet: 1. jogtalan erőszakkal szembeni védelem, 2. letartóztatás fogantatása, szökés megakadályozása, 3. zavargás vagy felkelés elfojtása. Békeidőben egyéb okból az élet elvételére nem kerülhet sor.

AZ ÉLETHEZ VALÓ JOG ÉS A MÉLTÓSÁGHOZ VALÓ JOG KAPCSOLATA

Az emberi élethez és méltósághoz, mint abszolút értékhez való jog korlátot jelent az állam büntetőhatalmával szemben.

Ennek a felfogásnak az alapja az úgynevezett monista emberfelfogás. Ezzel szemben a nemzetközi alapjogi bíráskodásban a dualista felfogás uralkodik. Mit jelent ez?

1. A monista szemlélet értelmében az Alkotmánybíróság szabadon eldöntheti, hogy egységes és oszthatatlan emberfelfogásból indul ki, elvetve a test és a lélek dualizmusát, azaz az emberi élete és méltósága egységben szemléli. Ennek megfelelően csak az élethez való alanyi jog és a méltósághoz való alanyi jog egysége adja meg a specifikusan az egyénre vonatkozó státust. Az ember élethez való jogát az emberi méltósághoz való jogban bennfoglalt érinthetlenség és egyenlőség teszi sajátosan az emberi élethez való joggá.

Az élethez és méltósághoz való jog, mint az ember jogi státusának alapja, egyszerre a legszemélyesebb és a legáltalánosabb. Ezek a jogok minden más alapjog lényeges tartalmának is részét képezik, hiszen az összes többi alapjog forrásai és feltételei, továbbá azok korlátozhatóságának abszolút határai.

2. A dualista felfogás: szerint az élethez való jog az ember biológiai – fizikai létezését biztosítja, amelyhez gyakran kapcsolódik a testi épséghez és az egészséghez való jog. Ezek a testi jogok a legtöbb alkotmányban nem élveznek abszolút védelmet, vagyis korlátozhatóak. E szerint a nézet szerint a testi jogoktól elválik az emberi nem különlegességét kifejező, a lélekhez kapcsolódó jog; az emberi méltóság joga, amely sérthetetlen. A dualista felfogás alapján tehát az alapjogi hierarchiában a méltósághoz való jog az élethez való jog felett áll.

Visszatérve a monista felfogáshoz, kimondja, hogy a két jog egységes szemlélete határozza meg az ember jogállását. Pl. a Magyar Alkotmány 56. szakasza kimondja: „A Magyar Köztársaságban minden ember jogképes.” Ez a jogképeség általános, egyenlő és feltétlen. A jogképeség általánossága és feltétlensége azt jelenti, hogy jogállását tekintve minden ember egyenlő: jogalany, vagyis jogi értelemben „személy”.

A jogképeség egyenlősége azt fejezi ki, hogy az emberek között, a jogképeség terjedelmét tekintve nincs különbség. Ebből tehát nemcsak az következik, hogy a jogképeség mindenkire kiterjed, hanem az is, hogy mindenkire egyenlő mértékben terjed ki. Ebből ered – többek között – a rendi különbségek és egyéb privilégiumok tilalma. Mivel a jog minden ember jogképességét, személy voltát elismerte, az „ember”, a „mindenki”, a „személy” jogilag szinonimává vált, és így az „ember” normatív fogalom lett. Jelenti ez azt, hogy „az ember” fogalma nemcsak a biológiai létezőre, az egyedre vonatkozik, hanem egyben magába foglal egy bizonyos etikai meghatározottságot, mint természetszerinti, lényegi jellemzők.

Az Alkotmánybíróság felfogása szerint a monista felfogás és az abból eredő oszthatatlan

lansági elv többletvédelmet biztosít az egyén számára a dualista felfogáshoz képest.

a) Az élethez és az emberi méltósághoz való jog érvényesülése egyrészt megköveteli, hogy semmit nem lehet visszavenni az ember eddig elért jogi pozíciójából. Az ember általános, feltétlen és egyenlő jogalanyisága nem szűkíthető. (Pl. az abortuszt tiltó törvények arra a tételre alapoznak, hogy alkotmányellenes volna, ha a jog meghatározott emberi tulajdonságok jelentkezéséhez kötné a személylé minősítést, és így az újszülött is mintegy másfél éves korában nyerné el jogképességét.)

b) Az oszthatatlansági elv másik következménye, az emberi élet feltétlen védelmének követelménye: az ember élete feletti idegen rendelkezés minden esetben tilos. Az ember alapvető jogi helyzetének jellemzője, hogy jogképessége, valamint az élethez és méltósághoz való joga független bármely tulajdonságától. Az emberi minőséget kifejező jogállásra nincsenek hatással az ember egyéni jellemzői.

A monista jogfelfogás kritikája: a Magyar Alkotmánybíróság az alkotmány szabályainak értelmezésekor meghatározott értékrendszerre alapozza döntéseit, márpedig az Alkotmánybíróságnak nincs felhatalmazása arra, hogy az életről és a méltóságról alkotott különféle nézetek közül válasszon. Ezzel a világnézeti semlegesség elve sérül, és e nélkül nem beszélhetünk objektív jogszabályokról. Az ezzel szemben álló felfogás elfogadja azt, hogy az Alkotmánybíróság csak akkor tud az emberi élethez és méltósághoz való jogot érintő kérdésekben dönteni, ha értelmezi az élet és a méltóság fogalmát és ennek során morális értékítéletet alkot.

A világnézeti semlegesség elve szerint az Alkotmánybírósággal szemben a legfőbb követelmény az, hogy az életről és méltóságról hozott morális állásfoglalása ismerje el a magánérkölcök és életfelfogások sokféleségét és biztosítsa azok érvényesülését.

A két jog oszthatatlanságának elve, az élethez való jog és az emberi méltósághoz való jog összekapcsolása az „élet szentségének” gondolatát jeleníti meg az alkotmányjogban, ami nincs összhangban a semlegesség követelményével.

Egy másik megközelítés „az élet szentségének” tágabb értelmezéséből indul ki. Eszerint az egyedi emberi életet, tekintettel annak különleges és megismételhetetlen voltára, mindenki önmagában értékesnek tartja, ezért az élet „szentségét” vagy sérthetlenségét mindenki elfogadja. Az életfelfogások közötti különbség – e nézet szerint – abban nyilvánul meg, hogy sokan természeti vagy isteni adománynak tartják az egyedi emberi élet keletkezését, míg mások szerint az élet

létrehozásában és alakításában való emberi részvétel, a kulturális befektetés emeli sérthetetlen értékévé az emberi életet.

Az emberi méltósághoz fűződő jog a legabsztraktabb jogunk. Nem olyan jog, amelynek szabályozását törvénnyel lehetne szabályozni. Voltaképpen annyit mond ki, hogy az embert emberhez méltó bánásmód illeti meg. Ez az egészen elvont elv csak úgy válhat törvényi szabályozás tárgyává, hogy közben új és konkrét jogok származnak belőle.

A dualista szemléletmód e két jog különállóságát tekinti helyesnek, mely elkülönítés egyben hierarchikus sorrendet is felállít: az élethez való jog alárendelődik a méltósághoz való jognak.

Ilyen megfontolásból állítható, hogy az élet elvétele bizonyos helyzetekben megengedett és ezek az esetek nem minősülnek az élethez való jog sérelmének. Pl.: – ha valaki egy másik ember életére tör, akkor a megtámadott megölheti a jogtalan támadót (jogos védelem), ha több ember véletlenül kerül életveszélybe, akkor saját életének megmentése érdekében bármelyikük megölheti a másikat (végszükség), vagy ha valakinek jobb meghalnia, mint élnie (csillapíthatatlan fájdalomtól gyötört halálos beteg), akkor önröndelkezése alapján halálba segíthető (mai napig vitatott álláspont), vagy ha valakit akarata ellenére olyan kényszerhelyzetbe hoztak, hogy tőle függ egy másik ember életben maradása, akkor önröndelkezése alapján a másik ember halálát okozhatja (ld. az abortuszok).

A dualista nézet képviselői szerint az emberi méltóság tartalmáról sokféleképpen lehet gondolkodni, és így – az élethez való jogtól függően – az ember életének elvétele nem jár szükségképpen a méltóság megsértésével.

Az élet elvétele és a méltóság közötti viszony lehet pozitív, negatív és semleges.

A monista, illetve a dualista jogfelfogások közötti eltérés sokkal inkább az élethez való jog egyfajta értelmezésével kapcsolatban mutatható ki: ha az állam intézményes életvédelmi kötelessége az élethez való joghoz, mint abszolút védelmet élvező alkotmányos értékhez kötődik, akkor az állami beavatkozás olyan, az önröndelkezés körébe tartozó területekre is kiterjed, ahová a rivális felfogás szerint nem indokolt.

Mint látható, az emberi méltóság nem csak fogalmilag rendkívül sokrétű, hanem mint emberi jogi minőség is roppant bonyolult, komplex szerkezetű és csak ebben az összetettségben megragadva lehet megtalálni az adekvált jogi eljárást, procedúrát.

FORRÓ ENIKŐ

Címünk: RO-410210 ORADEA
str. Jean Calvin nr. 1, jud. Bihor
Telefon/Fax: (+40)259/416-067
E-mail: partiumkozlonny@yahoo.com
Honlap: www.kiralyhagomellek.ro

A szerkesztőbizottság elnöke:
CSÚRY ISTVÁN

Felelős szerkesztő:
WAGNER ERIK

Tördelőszerkesztő: PETRIKÓ ILDIKÓ
Készült a Királyhágómelléki
Református Egyházkerület
Szeneci Kertész Ábrahám Nyomdájában
Felelős vezető: WAGNER ERIK